

Velibáb

30
Ft.

*Zombory Mercedes
Borsgarnyi felte*

III. évfolyam 19. szám

Budapest 1929 máj 11.

Megjelenik minden szombaton

A Kalapot Heller modellszalónja (Bpest. VII. Csányi u 12) Készítette

Mérai-Horváth K.

Amerika cézárja

című híres műve új-
ból kapható. Ára
kötve 2 pengő bér-
mentve

A fekete veszedelem

Most jelent meg

Leleszy Bélának

az új magyar írói generáció egyik legte-
hetségesebb tagjának szenzációs regé-
nye, amely az idegenlégió rejtelmét
tárja fel egy magyar ifjú véges-
végig érdekesítő kalandjai ke-
retében. Diszes egészvászonkö-
tésben, gyönyörű mélynyo-
mású illusztrációkkal. Ára

95 fillér. (Póstán bér-
mentve 1 pengő 15

fillér). Kapható az
összeg előzetes be-
küldése ellenében
(levélbélyegben
is beküldhető)

Dumas

Három testőr

Ára kötve 2 pengő,
bérmentve

80 ZENEMŰ

A legkedveltebb zeneszerzők-
től: népdalok, kuplék és tánc-
zenét tartalmaz. 196 oldalon.
Ára bérmentve 90 fillér

Bárd:

Zenealbum

„Három a kislány“ és több
operettel tartalmaz. Ára füzve
1 pengő 50 fillér bérmentve

300 házi recept

bőrtárgyak, evőeszközök tisztítása,
izzadás és hajhullás elleni szerek, hús
konzerválása, egér- és patkányirtást és sok más a háznál könnyen alkalmazható külön-
recepteket tartalmazó könyv 160 oldal terjedelemben. **Ára kötve 90 fill. bérmentve**

Szerelmi levelező és illemian

A legfontosabb társadalmi illemszabályok
népszerű ismertetése és levélminták gyűj-
teménye az ideális szerelem minden vonat-
kozásában. 80 oldal, izléses keménykötésben,
ára bérmentve 1 pengő 10 fillér

Családi és kereske- delmi levelező

Nélkülözhetetlen útmutató a családi jellegű
és a mindennapi életben előforduló kereske-
delmi levelezés minden terén. 80 oldal izlé-
ses keménykötésben, ára bérmentve 1 pengő
10 fillér

Önügypéd

Tanácsadó a mindennapi élet ügyes-bajos dolgaiban,
80 oldal, díszes kötésben, ára bérmentve 1 pengő 10 fill.

Pelófi összes költeményei

E észvásznonkötésben, képekkel, 416 oldal
terjedelemben, albumalakban. Ára 1 pengő
90 fillér, portó 40 fillér, utánvét 40 fill-
lérral drágább

Házi cukrászat

160 oldalon sorolja fel a cukrászat recept-
jeit. Ára kötve 1 pengő 20 fillér bérmentve

Az összes itt felsorolt művek megrendelhetők Délibáb kiadóhivatalában, Budapest,
VII, Dohány uca 12 szám és minden könyvkereskedésben

II. évfolyam

Budapest, 1929 május 11

19. szám

Délibáb

30
fillér

Megjelenik minden szombaton

(Byssz Róbert rajza)

A+TOPÁZ+

Az idők hangulatának a változása törvényszerűen mindig irodalmi változásokat von maga után. Boldog, békés korban pásztorregényeket és lírai verseket, amikor pedig az élet nehéz, küzdelmes és véres — akkor szatírákat termelnek az írók. És valahogy a mai, háborúatáni idők nagyon alkalmasak arra, hogy szatírák szüessenek, valahogy „difficile est sati-

ram non scribere” és valahogy ez magyarázza azt a hatalmas szatirikus irodalmat, amelynek többek között Pittigrilli, Rancat, Bedel és most íme Pagnol az oszlopai.

Mert Pagnol darabja, a Topáz, cinikusan, kegyetlenül szemközt kacagó szatíra. A következtetés eredménye nem túlságosan morális, mert Pagnol úgy vágja arcunkba hibáinkat, hogy

a rossz, a gonosz győzelmét hirdeti. Mert Topáz, a kis tanár, sőt segéd-tanár hiába becsületes, kinevetik, kigúnyolják, az uccára lökik és abban a pillanatban lesz nagy legény, amikor véletlenül egy panamista városi tanácsos büntársaként kitanulja a becsületesség mesterségét, azt felhasználja vagyont szerez és megbuktatja saját mesterét. Ezzel voltaképpen el is meséltem már a Topáz tartalmát, mert csak ez az, ami fontos ebben a darabban, amely négy képen keresztül, egy ravasz asszony, Susie figurájának felhasználásával Topáz metamorfózisát mutatja be. Azt a nemes férfiút, aki maga a római jellem, kirugják az iskolából, mert nem akar becsületességet elkövetni és csak akkor diadal-maskodik, éri el az emberi lehetőségek tetejét (plusz szerelem), amikor becsületesebb lesz a becsületeneknél.

Rajnai Gábor
Vigszínház — Topáz (Fotó Áldor)

Lázár Mária
Vígyszínház — Topáz (Fotó Aldor)

báb
+
z ma-
rikus
özött
t ime
cini-
acagó
ménye
agnol
hogy
onosz
irdeti.
a kis
segéd-
becsü-
k, ki-
ccára
an a
z nagy
r vé-
pana-
taná-
aként
becs-
tersé-
ználja
ez és
saját
el vol-
is me-
Topáz
rt csak
fontos
abban,
képen
ravasz
e figu-
aszná-
meta-
utatja
nemes
naga a
n, ki-
olából,
r becs-
követni
diadal-
i el az
lösegek
szere-
r becs-
a becs-

Pagnol darabja jó darab. A főhős figuráját biztos kézzel rajzolta meg a szerző, a többi alakok is hibátlanok. Az első felvonás kissé unalmas és szürke, a többi képek is valahogy nehézkesen indulnak, mintha Monsieur Pagnol mindig újabb lendületet vett volna.

Az első felvonás túlságosan karikírozott (az unalomig karikírozott) arra, hogy a való életre gondoljunk, amikor később a cselekmény menetét figyeljük. Pagnol úr (vagy a színház?) kissé elvetetlénk itt a súlykot és ezért nem is tudjuk Topáz bukását, zuhanását, majd feltámadását kellőképpen méltányolni. Az az érzésem különben, hogy a Vígszínház előadásának mélységke-

resése nem fedi teljesen a szerző intencióit. A Topáz szatíra és azt feltétlenül vigjátéki tempóban kell játszani. Sok helyen teljesen esik a darab, a rendező feladata lett volna, hogy ezekhez a jelenetekhez erős kézzel és piros ceruzával hozzányúljon.

Általában sokat beszélnek, sokkal többet, mint amennyire szükség van — sőt modorosság a darabban, hogy valamilyen formában minden felvonásban elmondják az előző felvonásban történetet. Hibás a darab befejezése is, a cselekmény jóval előbb fejeződik be és ami ez után a természetes pont után jön, csak zavarja a darab és az előadás hatása alatt álló, elragadtatott nézőt.

Mert az előadás valóban mesteri. Törzs Jenőről ebben a szezonban már annyiszor írtam szuperlatívuszokban, most szinte keresnem kell a szavakat. Nagyszerű volt, emberi volt, félszeg volt, tragikomikus volt — hittünk neki. *Lázár Mária* (Susie) meglepetést szerzett azoknak, akik nem voltak tisztában képességeivel, *Góth Sándor* (a tanácsos) ismét pompás figurát állított elénk. Epizód-szerepeikben *Rajnay Gábor*, *Mály Gerő*, *Gárdonyi Lajos*, *László Miklós*, *Maklár Zoltán*, *Eszterházy Ilona* — és *Páros Erzsé* (ezt a nevet meg kell jegyezni!) tökéletes kerekék voltak az előadás nagy gépezetében.

Ezt a gépezetet *Jób Dániel* mozgatta régi, komoly, lehetséges rendezői tudásával.

A fordításért *Zilahy Lajos*nak tapcsolunk.

Ty

Eszterházy Ilona és Mály Gerő
Vígszínház — Topáz (Fotó Áldor)

Törzs Jenő
Vígsház — Topáz (Fotó Áldor)

ző in-
t fel-
ját-
a da-
volna,
s kéz-
jön.
sok-
szük-
larab-
t min-
előző
darab
előbb
termé-
arja a
t álló,

lőadás
esteri.
ebben
már
irtam
szok-
te ke-
szava-
ű volt,
fészeg
omikus
tittünk
Mária
epelést
oknak,
váltak
épassé-
Sándor
ismét
át állí-
pizód-
Rajnay
y Gerő,
Lajos,
s, Mak-
Ester-
és
ezt a
kell je-
skéletes
tak az
y gépe-

épezetet
moz-
komoly,
rendezői

gért Zi-
ak tap-

Ty

PARNA SZUS

LXIII. Balázs Árpád

Ugy-e nem kell önöknek bemutatnom Balázs Árpádot, a magyar nótaszerzés legkitünőbb művelőjét? Nem hiszem, hogy akadna közöttünk egy is, aki ne vigadt, ne sirt volna az ő csodálatosan szép nótája mellett. Balázs Árpád magyar muzsikával telehintett nótamezőkön jár és leszakajtja, csokorba fűzi a legszebb dalokat, hogy kitegyük őket a szívünk ablakába. Mert valamennyi Balázs-nóta olyan, mint a pipacs, a tulipán, vagy mint a buzavirág, amely a szívünkhöz, a lelünkhez van növe, mert magukkal hozzák a délibábos magyar róna illatát.

Balázs Árpád most sem tagadja meg önmagát, mert ime, ezen a helyen is egy virágsokrot nyújt át önöknek, életének apró, tarka epizódjait:

— *Muzikális családban nőttem fel* — kezdő a szót Balázs Árpád. — Apám fuvlózott, bátyám hegedült, jómagam szintén és így

valóságos házi-trilót alkottunk.

Amikor diáksorba kerültem, beiratkoztam a kolozsvári református gimnáziumba. Itt már komolyabban kezdtem foglalkozni a zenével és szorgalmas tanítványa lettem *Farkas János*nak, majd később *Farkas Ödön*nek, akik mindketten jeles zenepedagógusok voltak.

A kolozsvári egyetemen folytattam tanulmányaimat, ahol zenekart alakítottunk.

Velünk diákoskodott Kaesóh Pongráé is,

akiben már akkor felismertük a nagy zenei tudást és megválasztottuk egyetemi zenekarunk karmesterévé.

Annak ellenére, hogy nyolcéves korom óta foglalkoztam muzsikálással, talán sohasem lett volna belőlem zeneszerző, ha nem ismerkedtem volna össze *Wesselényi* Ferenc báróval. A

nótás *Bánffy* György gróf unokaöccse volt ő, akéhez tízennégyéves koromtól kezdve a legmelegebb barátság fűzött. Amikor összejöttünk, mindig intenzíven foglalkoztunk a muzsikával és szigorú kritikusai voltunk egymásnak. *Vonósnégyest alakítottunk a magunk szórakoztatására* és szorgalmasan kultiváltuk a magyar nótát — és a klasszikusokat. Ez bizonyítja legjobban, mennyire téves az a föltevés, hogy a magyar nóta és a klasszikus zene nem férnek meg egymással.

Szerintem a klasszikus zene intenzív kultiválása váltja ki a legszebb melódiákat.

Tanulmányaim elvégzése után Szilágy megyébe kerültem aljegyzőnek. Itt sem hagytam abba zenei tanulmányaimat és szabad óráimat kizáróan csak muzsikálással töltöttem el. Erdélynek tartom megemlíteni, hogy

első nótáimat már akkor énekeltek színteremben, mikor még azt sem tudták, hogy a világon vagyok.

A „Gyere velem akáclombos falumba” című dalomat kiadták kottában, mint népdalt, a „Kantinosné angyalom”-al pedig besorozták a katonanóták közé. Én ebben látom a siker titkát, mert nem az alkotó személye a fontos, hanem maga az alkotás. Ez az igazi elismerő kritika.

Ennél csak egyszer kaptam ösztönyt, szöveget. *Blaha* Lujza hallgatta végig egyik koncertemet és én bizony csak neki hegedültem, neki daloltam, a Nagyszonynak, alattvalói hűséggel. *Blaha* Lujza lecsukott szemekkel hallgatta a dalokat és egyszerre csak könnyeseppék gördültek végig az arcán.

Ez a szótlán kritika többet ért nekem minden elismerő szónál, rázó tapsorkánál.

A legmegkapóbb élményem is a ma

gyar m
után O
millián
nosána
Akkor
ilyen n
tagadja
gazdánk
fette, h
ja”. „N
kám, én
az ördö
talja ra
mulva t
pesti cíj
muzsiká
tam.

A sors k
folytán
nótám e
hang

és még
„Itthag
tokal r
Megfájd
vem, elf
vagy, m
esomago
zautazt
kor me
hogy a
szika leg
fontosabl
daesköz
ezért va
dig bold
rofon el
kálhatok
Sajnos
nem dol
min, me
nnesen
lib

Olyan
szövegk
gyom, n
a nap” v
gazembe
Legked
zeménye
szek vagy
rága” cí
Természe
leg ennél
nótám i
Nem akar
esuda
akit egy

gyar nótához fűz. Jóval a háború után Olaszországban nyaraltam a csalámmal, ahol a penzióknak tulajdonosának ötlámpás rádiókészüléke volt. Akkoriban még csodaszámba ment az ilyen nagy készülék és én bizony, mit tagadjam, hitetlenkedtem, amikor házigazdánk a rádió mellett ülve bejelentette, hogy ezt meg azt a várost „fogja”. „Na” — mondtam — „barátocskám, én már csak akkor bizok ebben az ördögös masinában, ha megszólaltatja rajta Budapestet is.” Két perc múlva már az egyik pesti cigányzenekar muzsikáját hallottam.

A sors különös játéka folytán pont az én nótám esendült fel a hangszóróban

és még hozzá az „Itthagynom a falutokat nemsokára”. Megfájdult a szívem, elfogott a hönvág, másnap összecsomagoltunk és hazautaztunk. Már ekkor megtanultam, hogy a magyar muzsika legnagyobb, legfontosabb propagandaeszköze a rádió és ezért vagyok mindig boldog, ha a mikrofon előtt muzsikálhatok.

Sajnos, egyelőre nem dolgozom semmin, mert

nyhesen megfelelő librettóm.

Olyan magyarizű szövegkönyvre vágyom, mint a „Süt a nap” vagy a „Vén gazember”.

Legkedvesebb szerzeményem a „Fa lesek vagy járnak a virága” című dalom. Természetes, zeneileg ennél értékesebb nótáim is vannak.

Nem akarok országosuda lenni,

akít egyszer meg-

néznek, meghallgatnak, azután soha többé. A lelkekbe akarok hatolni és rá akarom szoktatni az embereket a magyar nóta szeretetére.

Végül pedig óva intem a zenei tudás nélkül nótaszerzőknek felcsapott mai generációt, hogy *nem lehet minden zenei előképzettség nélkül muzsikát csinálni*. Nem elég a rátermettség, hanem hosszú, fáradságos tanulásnak kell megelőzni azt a pillanatot, amikor az ember a nagyközönség elé lép.

Szilágyi Ödön.

Balázs Árpád

Josephine Dunn
új amerikai filmesillag (Fotó M—G—M)

Berlini epizód egy pesti színházban

Igen érdekes eset játszódott le az elmúlt napokban az egyik fővárosi színház pénztáránál.

Jólöltözött úr érkezik a pénztárhoz, behajol a kisablakon és két jó földszinti jegyet kér. A kisasszony kikeresi a kívánt jegyet és bemondja az árat:

— *Tizennégy pengő negyven fillér.*

Az úr kicsit meghökken.

— *Mennyi?* — kérdezi.

— *Hét pengő húsz darabja.*

— *Sajnálom, akkor nem kérem.*

Visszateszi pénztárcáját és menni akar. Ebben a pillanatban a színház igazgatója, aki véletlenül éppen a pénztárban tartózkodott, az úr után szól:

— *Kérem, bocsásson meg, egy pillanatra! Mennyit szánt ön a jegyekre?*

A színházlátogató megmondta az árat.

— *Tessék átvenni a jegyeket* — mondta erre az igazgató.

Az úr kicsit csodálkozott és ekkor a színigazgató a következőket mondta:

— *Látom, önt meglepi ez az eset. Pedig könnyen meg tudom magyarázni. Ismerem önt látásból nagyon régen. Hosszú évekket ezelőtt, amikor még nem okozott gondot egy színházi este, ön azokban a sorokban szokott ülni, ahova most is kérte a két jegyet.*

*

A színigazgató később elmesélte az esetet leghízelmasabb barátainak és megjegyezte, hogy cselekedetét *bizonyára félreértelné a pesti közönség*. Pedig a direktornak nagyon jól megy a színháza és a kérdéses estén is telt háza volt. Ez a példa azonban nagyon gyakori külföldön, főleg Berlinben és Párizsban. Ahol van egy intelligens, színházba járó osztály, amely megszokta, hogy jó földszinti helyen üljön. A körülmények ma viszont olyanok, hogy ez az osztály felszorult az emeletekre.

A pesti színházdirektor természetesen nem akar rendszert csinálni ebből az alkuból, amely nem más, mint érdekes epizód. Hiszen a színházaink most jól mennek. Azt azonban nagyon jól tudják, éppen a színházak vezetői, hogy nagyon sokan hiányzanak a földszinti nézőtérrel, akik csak azért nem mennek színházba, mert nem foglaltatják el azt a helyet, amelynek békében törzsközönsége voltak.

Talán meg kellene próbálni ezt a rendszert?

(mp.)

egy
in

le az
szin-

árhoz.
föld-
keresi
árat :
llér.

menni
zínház
pénz-
szólt :
pilla-
kre?
z árat.
et

kkor a
ndta :
eset.
arázni.
régén.
még
i este,
ülni.
et.

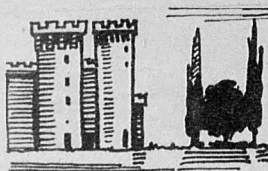
elte az
ak és
bizo-
Pedig
a szín-
t háza
n gya-
en és
lligens,
meg-
ljön. A
t, hogy
etekre.
észete-
i ebből
int ér-
ázaink
nagyon
rezeói.
a föld-
rt nem
foglal-
x béké-

ezt a
(mp.)

Molnár Vera

aki most egy berlini kabaréban arat nagy sikereket (Faragó felv.)

FRANCESCA DA RIMINI

Riccardo Zandonai hatalmas operájának végighallgatása után önkéntelenül is felvetődik a kritikus lelkiismeretében ez a kérdés: szabad-e, lehet-e bírálatot mondani *egyszeri hallás után* egy olyan műről, amelybe alkotója bizonyára évek munkáját, ambícióját, egész művészi lényét öntötte?

Ha meg lehetne oldani, az volna az ideális állapot, ha minden kritikus megkapná hetekkel előbb a partitúrát s résztvehetne legalább három-négy teljes próbán.

Viszont: a közönség is előkészületek nélkül foglal helyet a nézőtérben s ő is egyszeri hallásra mondja ki megfelelőbbéztelen ítéletét: tetszik, vagy nem tetszik.

Ez a furcsa bevezetés előkészítője akart lenni annak a megállapításnak, hogy a „Francesca da Rimini” nekünk nem tetszett. Mindenekelőtt szövegi-nem. *D'Annunzio* híres tragédiájá-

nak úgyszólván csak tartalmát kapjuk *T. Ricordi* átdolgozásában. Ez a tartalom a legszabályosabb operarémdráma, alig jobb a „Végzet hatalmá”-nál: levágott fej a nyílt színen, halálhörgés a kulisszák mögül, megcsalás és rajtakapás, kettős halál és a többi. Ami ezt a szöveget széppé tette, az természetesen kimaradt a dramatiszálás révén.

(Francescát Giovanni da Verucchio feleségül kéri, de mivel ő maga nyomorék és rút, a leánykérést a délceg Paulóra, öccsére bízza. Francesca beleszeret a szép ifjúba s mire megtudja, hogy Giovanni lett a férje, már késő. A rimini vár ostroma alatt Paulo és Francesca újra találkoznak s érzik, hogy végzetes szerelem fűzi őket egymáshoz. A szerelem virágba is borul, de Malatestino, a harmadik öcs, a félszemű, észreveszi. Ő is szerelmes, követel hát a szép sógorasszonytól s

P. Budanovits Mária, Tóth Erzs, Goda Gizella és Diósy Edith
Operaház — Francesca da Rimini (Fotó Áldor)

Walter Rózsi

Operaház — Francesca da Rimini (Foltó Áldor)

kap-
Ez a
opera-
hatal-
szinen,
meg-
al és a
tette,
amati-

ucchio
yomo-
délceg
a bele-
tudja,
késő.
ulo és
érik,
t egy-
borul,
ics, a
elmes,
yától s

mikor ez felháborodva visszautasítja, a félszemű bevádolja a sántánál a délceg, ép és szerencsés testvér-vetélytársat. A férj Francesca hálószobájába ront és megöli feleségét és öccsét.)

Súlyosbítja a dolgot Zandonai zenéje, amely szinte megoldhatatlan feladatok elé állítja az énekeseket. Régen hallottunk ilyen rossz szövegkiejtést az Operaházban, a szöveget csak könny segítségével lehetett ügyvel-hajjal követni; nélküle igazán csak sejtésekre volt utalva a hallgató. De ennek Zandonai az oka, aki darabjának súlypontját teljesen a zenekarra helyezte, amely mindig túlharsogja az énekest.

Sajnos, Zandonai oly feltűnően egyesít magában egy csomó nagy szerzőt, akinek hatása alól nem tudott menekülni, hogy az ember mindenkit hall, csak — Zandonait nem. Különösen Wagner szól ebből a zenéből és hanghatásait tekintve — Puccini. Mit ad tehát mégis az a szerző, akit a színlap feltüntet? Nagyon folyamatos, néha költői, gyakran drámai lendületű zenét, amely azonban igen ritkán adja meg a léleknek azt a kielégülést, amely után folyton vár. Zandonai technikai

Szende Ferenc

Operaház — Francesca da Rimini (Fotó Áldor)

készsége egészen kitűnő; de még Wagner, Puccini és a többi szerző segítségével sem szerzett igazi zenedrámát, csak drámai zenét, ami sokkal kevesebb.

Failoni remekül vezényel. Francesca szerepében *Waller Rózsi* szép, szépen énekel és játszik. *Paulót Székelyhídy Ferenc* alakítja: hangjának pillanatokra kihagyó ércét rutinja mindig kitűnően pótolja. *Szende Ferenc* alakítja *Giovannit*, a férjét, az ortodox naturalizmus minden háthor-zongató effektusával. Meglepően erőteljes *Rössler Endre* a harmadik testvér szerepében. Szízzel telt, poétikus alakítás *Halász Gittáé* (Francesca huga) s az udvarhölgyek kvartettjét üdén, pompásan játssza és énekl *Tóth Erzs*, *Goda Giza*, *Budanovits Mária* és *Diósy Edith*. *Bársony Dóra* egy rabszolgaleányt állít elénk és kisebb szerepekben *Losonczy*, *Szigyi*, *Pogány*, *Répiés* és *Nedev* hibátlanok.

Lányi Viktor fordítása nagyon szép; a rendező *Márkus László*, a technikus *Tolnay Pál* és a díszlettervező *Olah Gusztáv* elsőrangú munkát végeztek.

—*lho.*

Székelyhídy Ferenc

Operaház — Francesca da Rimini (Fotó Áldor)

Halász Gitta
 Operaház — Francesca da Rimini (Fotó Áldor)

Aldor)
 Wag-
 ség-
 csak
 sebb.
 Fran-
 szép,
 aulót
 ngjá-
 tinja
 e Fe-
 t, az
 tbor-
 erő-
 stvér
 alakí-
 ga) s
 üdén,
 Tóth
 Mária
 egy
 isebb
 gány,
 szép :
 mikus
 Oláh
 ztek.
 ló.

Operett lesz a Beleznay-asszonyokból

Óriási meglepetést keltett, hogy a „Beleznay-asszonyok” című vígjátékot hat előadás után levették a műsorról. Ujházy György — tudvalevőleg — éveken keresztül várt ezzel a darabjával a bemutatóra, amely csak egy véletlennek köszönhetette most a színrekerülését. De ugyanennek a véletlennek a következményeképpen került le azlán a műsorról. A „Beleznay-asszonyok” a főpróbán és a premiéren nagy sikert aratott. A sajtó is teljes mértékben méltányolta a darab elsőrendű kvalitásait.

Annál nagyobb volt a meglepetés, hogy már a második héten a „Beleznay-asszonyok” lekerült a műsorról, hogy a „Rasputin” és az „Agglegény apa” töltsék ki a Magyar Színház műsorát. Világos volt, hogy nem lehetett szerencsés dolog két premiért egyszerre hirdetni, mint ahogy a Magyar Színház egyszerre — sőt egy plakáton — hirdette a „Beleznay-asszonyok”-at és a „Rasputin”-t.

Mint ahogy színházi nyelven mondják, egy darabnak „ki kell tombolnia magát” s csak azután jöhet más darabnak a reklamirozása.

Sok színház még azt is eltítkolja, hogy milyen darabot próbál, csak azért, hogy ne gyöngítse a műsoron levő darabot.

A főpróbán legalább húsz-harminc előadást jósoltak a „Beleznay-asszonyok”-nak s ezzel szemben a pesti polgár ámulva tapasztalhatta, hogy a premiért követő héten már nem szerepel ez az újdonság a Magyar Színház játékrendjén. A színháznál az az álláspont, hogy a „Rasputin”-t föltétlenül be kellett mutatni, mert terminus volt rá s mert Csörtossal obligóban voltak s mert a „Rasputin”-t nemcsak Csörtos betegsége miatt, de egyszer már az „Agglegény apa” sikere miatt kellett elhalasztani — így hát a „Rasputin” teljesen megérett a premiére.

Viszont, hogy a „Beleznay-asszonyok” című vígjáték áldozatul

esett a „Rasputin”-nak, az most már kétségtelen.

Talán minden másképpen történnék, ha ez a darab kifuthatta volna formáját. Kíváncsiak voltunk, mit szól a körülmények ilyen valóban ritka s tragikus összetalálkozásához maga a szerző.

Ujházy György csak nagyon nehezen akart nyilatkozni, ami érthető, hiszen nagyon is fájós pontot érinttünk.

— Magyar szerzők színdarabját mutatták be az én darabom után, sőt magyar szerzők színdarabját hirdették az én darabommal együtt egy plakáton, így tehát ha ért is engem bizonyos sérelem, az nem bánthat, mert hiszen ez nem egy külföldi, hanem magyar színdarabbal kapcsolatosan történt. Már pedig mindennél előbbre való az, hogy egy magyar színdarabot támogathassunk. A főpróba és a premiér forró sikere, sőt a további előadások hangulata is remélni engednek, hogy valóban talán minden másképpen történhetett volna... De azért mégis remélek. Talán később újra műsorra kerül a darabom. (Sajnos ez a remény hiúnak bizonyult. A Magyar Színház külföldi darab próbáit kezdte meg.)

Senkit sem szabad megsemmisíteni. Az erkölcsi sikerem megvolt. Az anyagi? Istenem, hát kétségtelen, hogy ez is fontos, sőt nagyon fontos lett volna, szerencsére vannak hozzám közel állók, akik olyan szeretettel vesznek körül, amely mindenért kárpótol.

Egyébként egy színházi ügynökség-
gel most vagyok tárgyalásban, mert

meg akarják venni a darabot operettnek.

Természetesen az operetté való feldolgozást már nem én végezném. Így remélhetőleg némi rekompenzációt kapok az elmaradt anyagiakért. Már dolgozom is új darabomon, amely ugyancsak háromfelvonásos vígjáték s amelyben a városi polgári embert a vidéki feudális nővel állítom szembe. Talán ennél szerencsésebb leszek.

* RASPUTIN LÁNYA, MINT REVÜSTAR *

Párizsban, a Rue Cambon 5-ös számú házban egy *Newmann* nevű úriember elhatározta, hogy világhírességeket keres a világ fővárosa számára. Ez a *Newmann* pesti származású. (Úgy beszél magyarul, mint Rózsahegyi Kálmán.) Ez a külföldre szakadt impresszárió nagy feladatot vállalt. *Mislinguelle* már nem kell nagyon a párizsi közönségnek. *Chevalier* elutazott Amerikába. *Raquel Meller* és *Josephine Baker* megbukott már — ezek helyett kellett új sztárokat keresni.

És *Newmann* elkezdte a keresést. Legelőször *Zubkov* Sándort, Vilmós császár sógorát fedezte fel, mint színészt. Fel akarta léptetni — de nem sikerült.

Azután talált egy esodálatosan szép norvég lányt. Erről kisütötte, hogy *Ibsen* unokája. Fel is léptette a *Palace* egyik revüjében. *Ibsen* unokája sem tudta azonban pótolni *Raquel Mellert*.

Akkor új szencziója akadt Párizsban. *Rasputin* lánya beperelte *Jusszupov* herceget, apja gyilkosát. *Newmann* izgatottan rohant *Mademoiselle Rasputin*hoz:

— Ne pörölgjön, kisasszony! Inkább legyen revüprimadonna.

— De én nem tudok semmit!

— Énekelni csak tud!

— Még nem próbáltam, de lehet, hogy tudok.

— Táncolni tud?

— Azt igen. Az apám még a cári uralom idején *Moszkvában* beiratott egy balettiskolába. De csak eredeti orosz táncokat tanultam!

— Annál jobb. Önből revüprimadonna lesz, kisasszony! Ezt a nevet, hogy *Rasputin*, eléggé ismeri a világ. Ilyen névvel nem is lehet más, mint revüprimadonna!

Mademoiselle Rasputin elkezdett tanulni. Énekelt, táncolt és a végén *Newmann* meglegedetten jelentette a párizsi újságok révén, hogy van egy szenzációs tehetség, aki nem más, mint *Rasputin* lánya!

Párizs azonban nem volt hajlandó foglani meghódolni a *Rasputin* név

varázsa előtt. Az új tehetséget csak akkor voltak hajlandók szerződteni, ha előbb valahol másutt kipróbálják, milyen hatással van a táncia és éneke a publikumra.

Hol lépjen fel *Rasputin* lánya először? Megpróbálta mindenütt az agilis *Newmann*. Még Budapesten is!

Itt azonban egyenesen tiltakoztak ellene. Sőt! Mikor végre *Newmann*nak sikerült *Mademoiselle Rasputin* *Bukarestben* elhelyezni, a magyar illetékesek még azt sem engedték meg, hogy *Rasputin* lánya Magyarországon át utazzék Romániába.

Rasputin Mária

De azért fellépett *Bukarestben*. Énekelt, táncolt. És bizony csak — *Rasputin* lánya volt. Semmi egyéb. A közönség nem nagyon lelkesedett érte.

Csak *Newmann* bízott benne rendületlenül, egészen addig, amíg egyszer az impresszárió be nem vonult az egyik szanatóriumba. *Newmann* beteg lett és három hétre rá — meghalt!

Mademoiselle Rasputin egyedül maradt.

Bukarestben még lejátszotta azt az időt, ami szerződésében elő volt írva, azután eltűnt a színpadok tájékáról.

Rasputin lányából nem lett világhírű revüsztár Párizsban. A cári Oroszország híres alakjának lánya most ott él Párizsban és várja, hogy még egyszer jön valami *Newmann*, aki újra felfedezi és újra megpróbálkozik vele.

Na de *Newmann* halálával még a lehetősége is megszűnt annak, hogy *Rasputin* nevét szikrázzák a párizsi fényreklámok az éjszakába.

Szegény *Mademoiselle Rasputin* még meg sem ismerte Párizs, máris elfelejtette.

Szerelmi A-B-C

Párizs egy kissé messze esett Budapesttől. Jacques Natanson fiatal francia író „Le greluchon délicat” című színdarabja, amely Párizsban sikert aratott s amely most Hellai Jenő fordításában „Szerelmi ábécé” címmel került színre — nem tudjuk, hogy nálunk is találkozni fog-e a közönség tetszésével.

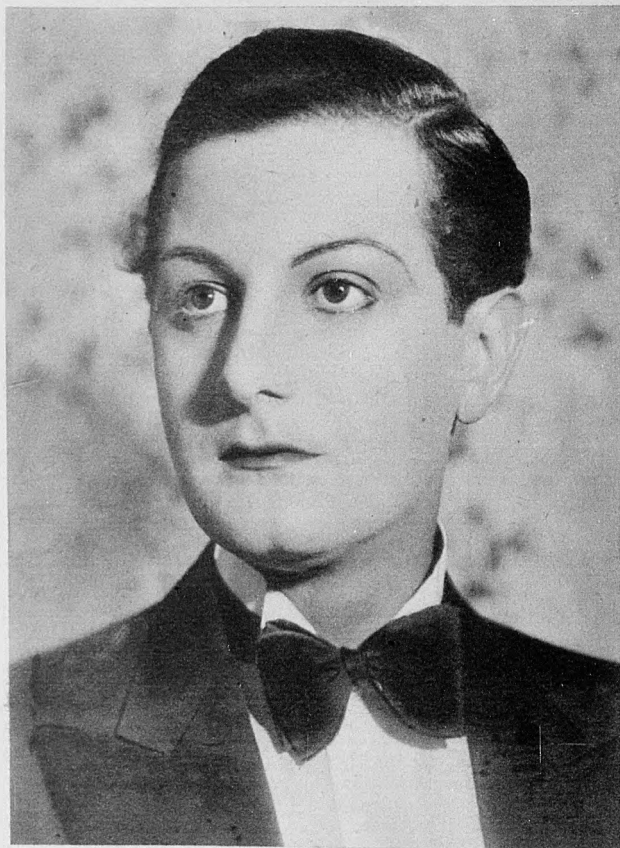
Ezt a témát csak francia író dolgozhatta föl. Mi ezt a témát — szerencsére — még ennyire nem ismerjük.

Miről szól Jacques Natanson vígjátéka?

Egy nőről, akinek az életében három férfi is megfordul egymásután, de majdnem egyszerre is. A nőnek megvan a maga pártfogója, aki természetesen gazdag, de természetesen már nem is fiatal. A nő megismerkedik egy szép fiatalemberrel, akibe beleszeret s aki őt is szereli. Eddig tehát „rendben volna” — mondjuk.

A nőnek most már olyan valakije is van, akivel jól érzi magát s olyan valakije is van, aki vele érzi jól magát. Igen ám, csak hogy a nőnek akkor, amikor a szép fiú iránt szerelemre gyulladt, már egy harmadik valakije is volt. Egy bizonyos valaki, akinek az anyagi jólétéről a nő gondoskodott, természetesen a már fentebb említett pártfogójának terhére.

A szerelmi négyzög tehát megvan. A nő bizonyára vígan élné az életét tovább a három férfi által körülvéve. Csakhogy a szerelmes fiatalember nem tűrheti annak a férfinak a jelenlétét, akiről a nő gondoskodott. Ennek a férfinak tehát mennie kell. Ennek a „menesztlésére” a nő is

Berczy Géza

Uj Színház — Szerelmi A-B-C (Fotó Áldor)

Juslh Gyula
 Új Színház — Szerelmi Á. B. C. (Fotó Áldor)

ó dol-
 sze-
 erjük.
 a víg-

en há-
 án, de
 meg-
 termé-
 ag, de
 már
 A nő
 k egy
 berrel,
 ret s
 i. Ed-
 ndben
 djuk.
 már
 je is
 ól érzi
 an va-
 a, aki
 magát.
 hogy
 e, ami-
 iránt
 alladt,
 madik
 i. Egy
 i, aki-
 i jólé-
 ndos-
 szete-
 nlebb
 ogója-

négy-
 egvol-
 nvára
 életét
 n férfi
 véve.
 szerel-
 er nem
 a fér-
 létét.
 ndos-
 a fér-
 lenne
 , me-
 nő is

hajlandó. Csakhogy a szerelmes fiatalember a pártfogót is el akarja tenni az útból. Ő a szerelemben még csak az ábécé-nál tart.

A nő azonban, aki nemcsak szerelmes, de okos is, tudja, hogy szerelemtől nem lehet megélni — ebbe már nem egyezik bele. Elvégre is élni kell, ruha kell, Nizzába kell utazni stb., mindezekhez pénz is kell. Szeretni is csak úgy lehet, ha az ember nyugodt és megelégedett. A pártfogó tehát marad a szerelmes tiltakozása ellenére is. (Érdekes a pártfogó hamarosan beletörődik abba, hogy a „szerelmes ifjú” is megmaradjon, csak ne kelljen a nőről lemondania.)

Igen, a pártfogó annyira marad,

hogy az ő jóvoltából, illetve az ő anyagi szituációja teszi lehetővé azt is, hogy a nő és a fiatalember továbbra is szerethessék egymást...

Nagyon merész téma ez és nagyon merészen van az egész megcsinálva. Ugynevezett cselekmény nincs is, csupán szituációk vannak, amelyekből kialakul ez az érdekes, szellemes darab.

Hellai Jenő nagy rutinnal fordította a darabot. A párbeszédnek néhol valóban mesteriek.

Négy nagy szerep van a darabban. A vendég *Tóth Böske* játssza a nőt, akinek a színészi palettáján sok szín van erre a figurára. A három férfi *Harsányi Rezső*, *Justh Gyula*, *Bérczy Géza*. Három egészen egymástól elütő

Karácsony Piri és Keleti László

Uj Színház — Szerelmi A—B—C (Fotó Áldor)

alak, három tökéletesen egymástól elütő figura: *Harsányi Rezső*, *Justh Gyula*, *Bérczy Géza*. Mindhárman pompásan eltalálták a szerepük karakterét. *Harsányi Rezső* helyenként meggyőző erővel, igen finoman állította elénk a szerelméért mindenre, még a legnagyobb megaluvásokra is kész öreg pártfogó alakját. *Justh Gyuláról* most is az derült ki, hogy főerőssége a színháznak. Hatásos, eredeti színekkel ruházta föl a gyöngye erkölcsi értékkel rendelkező álszerelmes színész figuráját. *Bérczy Géza* a fiatal, nagy szerelmes szerepében kitűnőt produkált. Ezt a tehetséges színészt kár volt mellőzni eddig. Nagy sikere volt.

Kis szerepekben jök voltak *Karácsony Piri* és *Keleti László*. Az újdonságot *Bérczy Ernő* rendezte kitűnően. *Ujpor Tibor* díszletei most is jól hatottak.

(b.)

Harsányi Rezső
 Uj Színház — Szerelmi Á. B. C. (Fotó Áldor)

...
 e az ő
 övé azt
 ovábbra

nagyon
 sítalva.
 is, csu-
 tlyekből
 darab.
 rdítolta
 néhol

rabban.
 a nőt,
 ok szín
 m férfi

Berczy
 l clütő
 n töké-
 ymástól

: Har-
 , Justh
 y Géza.

pom-
 állták a
 arakte-
 yi Re-

nt meg-
 el, igen
 llította

elméért
 még a
 megal-

is kész
 ó alak-
 gyuláról

erült ki,
 sége a
 Hatá-

színek-
 föl a
 lesi ér-

lelkező
 színész
 Berczy

al, máj
 szerepé-
 produ-

tehet-
 zt kár
 i eddig.
 volt.
 pükben
 Karó-
 Beleti
 jdomsá-
 nó cen-
 n. Ujpor
 ei most
 ak.

(b.)

* A BERLINI * KISLÁNY * PESTEN *

Kezdődött azzal, hogy Dita Parlo és Willy Fritsch fellátogattak a Délibáb szerkesztőségébe.

Azt mondja Dita Parlo :

— Holnap kezdődnek a „Vasárnap délután négykor” felvételei — és én még nem voltam kinn a ligetben.

— Micsoda *Julika* leszek én, ha még nem is láttam, hogyan élnek az igazi Julikák Pesten! Ki kellene menni...

Willy *Fritsch* is rábólint :

— Ugy bizony... Mondtam is: tudod mit kedves, *menjünk most egy kicsit körülnézni!* Igen ám, de mi ismeretlenek vagyunk itt Pesten, hát

a Délibábra gondoltunk, hogy az majd kalauzol...

Ugye velünk jön...?

A kérdés az újságíróhoz intéződött.

— Természetesen, azonnal intézkedem, hogy a fotografus is jöjjön, hadd lássák a *Délibáb* olvasói is, hogy ismerkedik a kis *Julika* és a baka a ligettel...

Egy igazi pesti Julikának nem szabad széldülni! (Fotó Aldor)

Igy kerültünk hát a ligetbe — *Fritsch* pompás sportkocsiján. Egész nap esett az eső, de mire kiértünk, kisütött a szép német filmpriamadonna tiszteletére a jó öreg nap is. Ugy látszik ő is kíváncsi volt az elkövetkezendőkre.

Az

első stáéló a ringlispil.

A merev fapáripák barátságosan vigyorgtak ránk, a mélyöblű csónakok pedig engedelmesen kínálták magukat a körforgás mindent felejtető gyönyöreire. A következő másodpercben Willy *Fritsch* már fenn is ül egy ló hátán és hangos, boldog nevetés kíséretében invitálja Dita Parlot: — Gyere te is, ne félj, nem esel le, majd én vigyázok rád!

A Magyar Rap-
szófia bősőjét nem
kell sokáig invi-
tálni, már

ő is ott ül a ló
hátán.

Természetesen ugyan-
azon, amelyre Willy
Fritsch pattant fel.

„Liliom” füttyül,
a ringlispil meg-
indul és bámuló
vasárnapos cseléd-
lányok, szabadsá-
gos kis bakák ámuló
főmege előtt úgy
hancuroznak
mint két gyerek.
Ahogy a forgás mind
gyorsabb lesz, Dita
Parlo szédül, talán
le is esne, de Willy
Fritsch erős kézzel
tartja.

Egy igazi pesti
Julikának nem sza-
bad szédülni! — ok-
tatja partnernőjét

Eldördül a fegyver...

olyan szakértelem-
mel, mintha az ő
bősőjét legalább is
a Franzstadlban rin-
gatták volna.

A hintaló után
Dita Parlo nem kér
többet a ringlispil
„állatvilágából”. In-
kább egy „csónakba”
kiváncsodik, azt hiszi,
hogy az nyugodal-
masabb. Willy
Fritsch pedig odaáll
elébe és úgy kurizál
neki, mintha az
udvarlást örökele-
tében tényleg kizá-
rólag a pesti liget-
ben gyakorolta
volna.

Minden boldog-
ságnak vége szakad
azonban egyszer. A
körhinta is megáll.
Megyünk tovább új
„motivumokat” ke-
resni. Következő ál-
lomás: a céllövölde.

A világhírű filmprimadonna bakfislánnyá változik (Fotó Áldor)

A szép Willy felkapja a puskát, már dördül a fegyver és

középen találja a vízsugarban táncoló tojáshejat.

A liget összgyülekezett népe hangos lapssal honorálja a mesteri lövést. A tetszés zaja pedig direkt extázissá fokozódik, amikor a dalaás filmbonviván egyre-másra találja el és hozza mozgásba a céllövölde összes figuráit. A ballerina táncolni kezd, a nagyszakallú török böles komolyan bólongat, sőt még a céllövölde legnagyobb attrakciója: az ágyú is megszólal. Dita Parlónak, aki az új film: a „Vasárnap délután négykor” Julikáját játssza, nem is kell nagyon játszani, mikor „bakája” mesteri telitalálatait boldogan csodálja meg.

Láthatóan nagy önbüszkeség dagasztja Willy Fritsch keblét, amikor tovább megyünk. Még pedig a barlangvasúthoz.

Itt már Dita Parlo veszi át a „vezető” szerepet. Ugy húzza kezénél fogva Willy Fritschet, mint egy hamisítatlan pesti kis eseléd vasárnap a bakáját.

Dita Parlo átvézi a „Jalra festett ördögöt” (Fotó Aldor)

„Ez biztos egy profibajnok” (Fotó Aldor)

— Nem megyek! Nincs pénzem! — vonakodik tréfásan Willy Fritsch.

— Majd

én befizetek helyetted!

— invitálja tovább a nő és tényleg ő siet a pénztárhoz. Kinyitja pompás kígyóbőr retiküljét, kivesszi a zseb-kendőjét.

Nini a kis csipkés selyemálom egyik sarka csomóra van kötve!

— Azt mondják a rendezők, a Julikák így hordják a pénzt! — magyarázza és tényleg pénz kerül elő a zsebkendő csücskéből. Fritsch persze megelőzi a fizetésben, bármennyire is igyekszik a művész nő eltólni őt a kasszától:

— Hagyd csak, hagyd, Pesten Julika fizet mindig a bakáért!

Ahogy a barlangvasút befut az alagútba és a tarajos sárkány vontatja kocsisor előtt megvilágosodnak a mesebeli szenczációk: erdei manók, kis törpék, vízisellők, Jancsi és Juliska s sorban mind a többi mesefigurák — Dita Parlo, a világhírű filmprimadonna

kis
lyan
tén
mos
olda
nék

élele
ford
Will
ten
És
szem
a sz
taló
lon
ott a
W

do
hin

és s
Julik
a h
fel
Parlo
song
gasb
res t
se tu
rázni

Vég
mégis
meg
és os
köny
állisa
hintát

Az
labda
ron.
alapos
a mur
a sít
szette
szerze
itt len
mas ü
a lab
hivatá

A li
reglett
nagy s
és me
nunk,
mege
figyeli

— T
— hall
is, bal
megadt

kis bakfislánnyá változik, aki komolyan ümledzik a csodákon. Vagy mintha tényleg a Tisza mellől került volna most fel kis cselédnek Pestre és bakája oldalához simulva először remegtetnék meg az alvilági szörnyek.

— *Jé, ilyen még nem is láttam soha életemben! Ilyen nincs Berlinben!* — fordul oda mr. Hollaenderhez, aki mint Willy Fritsch menedzsere szintén Pesten tartózkodik és szintén velünk tart.

És az őszinte sajnálkozás ott ég a szemében, amikor a sárkány újra ki, a szabadba viszi. Hamar megvigasztalódik azonban, hiszen a túlsó oldalon új gyönyörök kínálóznak, mert ott a *hajóhinta*.

Willy Fritsch már

dobja is le a kabátot, úgy ugrik a hinta hajója mellé

és segíti be szíve Julikáját. És röpi a hinta magasan fel az égre. Dita Parlo boldogan visongat benne a magasban. A tősgyökeres tiszaháti Julika se tudná szebben cifrázni.

Végül is azonban mégis csak ő elégtel meg a mulatságot és összevett kezekkel könyörög, hogy Willy állítsa már meg a hintát.

Az erőmérő boxlabda következik soron. Willy Fritsch alaposan befekszik a munkába, nehogy a sikeres céllovással nehezen megszerzett renomóját itt lerontsa. Hatalmas ütésekkkel püföli a labdát, mint egy hivatásos boxoló.

A liget köréje se reglett aranyifjúsága nagy szakértelemmel és meg kell vallaunk, igen nagy megelégedettséggel figyelő produkcióját.

— *Tyű az anyád!*
— *halátszik jobbról is, bakról is, — ez megadta neki!*

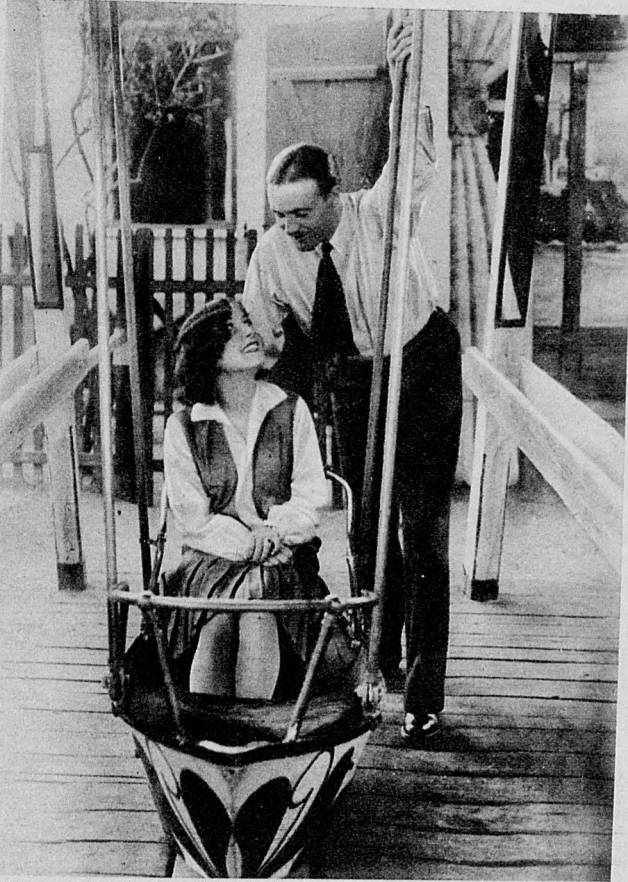
— *Ez biztos egy profi boxbajnok!*

— *véli egy kevésbé jólértesült.*

A túlnyomó többség azonban felismeri őket, a Magyar Rapszódia délcég hadnagyát és aranyos Marikáját s mikor környezettanulmányt végezni elegyedik szóba, Dita Parlo pedig egy kis cseléddel áll le diskurálni — persze tolmács segítségével, — hatalmas tömeg veszi őket körül.

Mikor pedig a ligeti séta végeztével mindnyájan benn ülünk már az autóban,

hosszú negyedórákig nem tudunk elindulni — az autogramkérők ostroma miatt.

A hajóhinta indulásra készen (Fotó Aldor)

Mintha a földből bujtak volna elő: kis pesti bakfisok és szerelmespillantású gimnázisták teremnek az autó mellett — papírossal és ceruzával fel-fegyverkezetten.

— *Elég lesz már! Elég lesz már!* — lelkesedik Dita Parlo — hagyjanak már kérem, hiszen

kijövünk nemsokára mindennap!

Gyerünk már, Willy! — sürgeti partnerét, de azért persze őmiatta nem lehet elindulni, amíg minden autogramkérőt ki nem elégít.

Visszafelé az úton, ahogy átrobogunk a városon, már magyar nyelvleekét vesz.

— *Hogy mondják azt magyarul, én szerelek?* — kérdezi tőlem.

És hallatlan ambícióval ragozza:

— *Én szerélek... lé szerecc... ő szerelt...*

Olyan komolyan csinálja, mintha örökre kitérőhetteletlenül akarná emlékezetébe vésní az „ich liebe dich” magyar változatát.

— *Muszáj így tanulnom — magyarul, — nincs akiel gyakoroljam.* Akármennyire is Pesten vagyunk, nün-denki németül beszél velem!

Szegény Dita Parlo! De azért talán mégis csak akad majd valaki itt Pesten, aki gyakorolja vele a magyar nyelvet.

Ha mást nem, legalább ezt az egy ígét.

Már itt is vagyunk a műteremben. A kellékes hozza a kosztümöket: Willy Fritsch békebeli bakaruháját és Dita Parlo kis eseléd „kosztümjét”.

Néhány perc múlva már készen is vannak az öltözködéssel. És „Jóska gyerek” a stramm 32-es baka minden, ligetben szerzett tapasztalatát beleönti abba az egy karmozdulatba, ahogy szorosan magához öleli szíve Julikáját.

S a fejkendő kis eseléd is tanult sokat a ligetben. Ugy, de úgy simul, mint ahogy azt kizárólag a Hermína-úton tudják, a Zöld Vadásztól elmenőben.

Ádám László.

Willy Fritsch és Dita Parlo, mint a Baka és Julika készülő filmjükben (Fotó Áldor)

Az üldözött Gigli

Budapest énekes-szezónja májusra éri el csúcspontját. Jeritza, Lauri Volpi, a bécsi opera, Sari Ada, Piccaluga és mind felett: Gigli. *Gigli!* (Tessék így olvasni: Zsilli.)

Egész Európa színházi és zenevilága Budapestre fog figyelni május végén, mert

Gigli azóta, hogy világnagyság lett, Budapesten lép fel legelőször Amerika után.

Gigli európai startja igen nagyjelentőségű, hiszen a világ elismerten legnagyobb tenoristája ő, akinek Carusón kívül nem volt vetélytársa. Caruso pedig meghalt — és helyébe Gigli lépett.

Benjamin Gigli 1890 márciusában született az Adria partján, *Porta Recanatiban*, Ancona mellett. Szegény szülőktől származott, sokat koplalt, pedig már kisfiú korában észrevették nagyszerű hanganyagát és templomi énekesnek adták, de ez a pálya nem tulsokai jövedelmezett.

Tizenhét éves korában Rómában a Szent Péter-templom „Schola Cantorum”-ának lett első tenoristája, a híres Mesoli mester vezetése alatt. Ezidőben azonban már komolyan gondolt színpadi pályájára és nagy energiával tanult és dolgozott. Egy nagy romantikus szerelem is esik fiatal korára

egy amerikai úriasszony, aki Rómában hallotta őt énekelni, halálosan beleszeretett s valósággal üldözte szerelmével.

De egy fiatalember sok megpróbáltatást kibír s végül is a miszisz felhagyott a reménytelen küzdelemmel, Gigli pedig haladt tovább a maga útján, amely 1914-ben vezetett az első komoly sikerhez: megnyert egy olyan díjat, amelyet a legszebb hangú olasz énekesnek szoktak kiosztani. 1918-ban már színpadon arat óriási sikert *Boilo* olasz szerző „Mefisztotelesz” című operájában. *Toscanini* dirigálta az előadást a milánói Scalában és Gigli nevét egyszerre szárnyára kapta a világhír.

Mascagninak egy operájában meghallotta őt egy amerikai impresszárió, aki saját költségén, minden előzetes megbeszélés és megállapodás nélkül kivitte Amerikába.

A newyorki Metropolitan-operaházban „próbajellegű” olyan tüneményes

Gigli a Tosca Cavardossi szerepében

sikerrel járt, hogy azonnal hároméves szerződést kötöttek vele. S attól kezdve ő tölti be azt a szerepet, amely Caruso halála óta pótolhatatlannak látszott. Rengeteg pénzt keres, autói, kastélyai vannak. Nemrégén szülőfalujában építtetett egy fehér márványvillát hétmillió líra költséggel.

Mióta Gigli Amerikában „befutott”, Európának nem juttatott hangjából. Hazájában, Olaszországban volt ugyan néhány rövid látogatásra, de pénzért ott sem énekelt, csak alig párszor lépett fel jótékony célra. Európai turnékra annál kevésbé jutott ideje, mert minden szabadságát Dél-Amerikában énekelte végig. Az idei nyár az első, hogy Dél-Amerika helyett Európát választotta s első fellépte Budapesten lesz. Utána Berlinben ad egy hangversenyt és az eddigi tervek szerint másutt nem is énekel, mert pihenni jön át az óceánon.

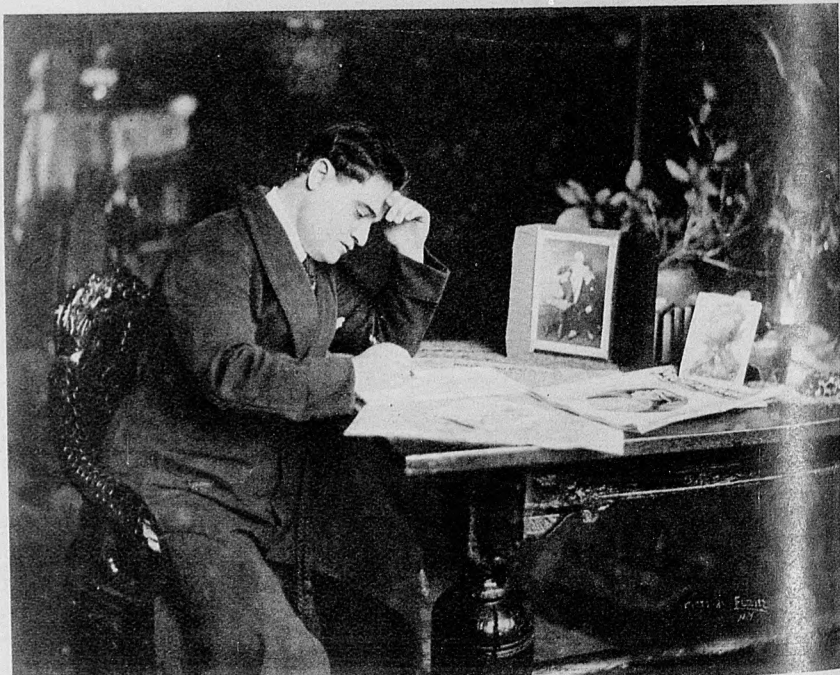
Honoráriumai? Amerikában 2500 dollárt szokott kapni fellépésenként. Összehasonlításképpen érdekes felemlíteni, hogy *Lauri Volpi*, aki ugyancsak

a közeli napokban lesz Budapest vendége és Olaszország másik tenoristacsillaga, 800 dollárért énekel Amerikában. Budapesten 2200 pengőt kap fellépésenként, Gigli pedig 3500-at.

Gigli családos: felesége, tizenhárom éves leánya és kislia van, akik — a titkárral együtt — mind vele jönnek Budapestre. Vele jön azonkívül *Leonora Corona*, aki szintén a newyorki Metropolitan tagja. Ez a szép szopránénekesnő három évvel ezelőtt már fellépett Budapesten, akkor még mint a milanoi Scala tagja s időközben hajózott át a Metropolitanbe. *(Meg lehet itt jegyezni azt is, hogy Gigli évek óta feszült viszonyban van Jeritzával, úgyhogy fel se lépnek együtt.)*

Gigli három éve kötött szerződésének tesz eleget budapesti útjával. Május 8-án még a Metropolitanben énekel. Tizennyolcadikán érkezik meg Nápolyba.

Őt aligha fogja a szigorú kritikájú budapesti közönség úgy megbuktatni, mint elődét a tenorista-királyságban: Carusót...

Gigli newyorki otthonában

Daw
gyapjú
szerep
az egy

— M
tére fe
Képz
szottla
reesen.
helyre
ácsorgó

— Sz
nekem

Szépl
jelmeze
höz, föl
fekete
fehéret

Daw
tes fiút
aztán rá
játsszani
lehúzza
kézzel
meglept

— Sz

Mit esin

Kis anekdoták nagy minőségűekről

Dawson, a híres német tragikus, a gyapjúcecai német színházban vendégszerepelt „Othello”-ban. Mikor kilép, az egyik partnere megsúgja neki:

— Mester, a kezét elfelejtette feketére festeni.

Képzelted, milyen idegesen játszottla végig szerepét a fehérkezü szerepben. Nem volt ideje, hogy a hibát helyrehozza, kiszól a színpalak között ácsorgó statisztáknak:

— Száz forintot kap, aki előteremt nekem egy fekete keztyűt!

Széphegy, a szemfüles kórista, úgy jelmezesen rohant egy közeli keztyűs-höz, fölverte álmából és nem csak egy fekete keztyűt vásárolt, hanem egy fehérét is, vékony, áttetsző selyemből.

Dawson majd agyon ölelte az ötletes fiút! Felhúzta előbb a feketét, aztán rá a fehérét s úgy ment ki tovább játszani. Játék közben egyszerre csak lehúzza a fehér keztyűt és fekete kézzel ágál tovább. A publikumot meglepte a nagyszerű „alakítás” ötlete.

Akkor még ekhós szekéren jártak Thalia papjai az országút porát-sarát. Késő este magányos csárdára találtak a Bakony szélén.

Tamássy József mégis bemerészkedett egy garderobbeli cifra szűrrel a vállán, nem lévén egyéb alkalmatossága a hideg ellen védekezni. A kilincs felpattanására nótára gyujtott:

„Ha látom a fergeteg elejét...
Nagyot néztek a mulató szegénylegények! Igy dalolni még sohase hallottak.

— Kinek a bandájából való vagy?

— A pécsi Szupper Károlyébul.

— Azt a haramiát ugyan nem ösmérjük, de azért kerülj ide az asztalunkhoz. — Tamási kérte őket, mert az istállóban valami komédiásnépek vagyunk, asszonyostul, gyerekestül, engedjék meg, hogy azok is bejöhessenek.

Nemcsak hogy megvendégelték a truppot, de még útravalóval is gavalérosan ellátták...

Mit csináljak! — ordította a direktor

Mándoky Béla, a debreceni direktor, a hatvanas években a katonák közül verbuválta a szükséges „népség, katonaság”-ot. Kérte a 39-esek ezredesét, segítsen rajta, aki szívesen teljesítette a direktor óhaját és napiparancsban rendelkezett, hogy esetről-esetre menynyi baka jelenjék meg a próbákon.

Mándoky kétségbe volt esve a katonák bambaságán. Amit a tegnapi próbán nagynehezen elprodukáltatott velük, mára tökéletesen elfeledték. Közleledvén az előadás, kérte őket, holnap fájradjanak be korábban, hogy végre jussanak valamire. Végre 2-3 próba után fényesen ment a dolog. A főpróbán figyelmeztette őket Mándoky, hogy este pontosak legyenek.

— Nem jöheltünk kéremásson — felelte a legfőbb sarzsi, a káplár, — délben szolgálatba megyünk.

— Mit csináljak?! — Ordította a kétségbeesett direktor.

— Ne tessék félni, be van rendelve egy másik szakasz, amelyk még sohse volt itt és nincs is kifáradva.

Akkor sült ki, hogy a próbákon is mindig más-más csapat jelent meg.

R. K.

Hallja S maga Skót...

hát már megint ofszájdon áll? Jobb foglalkozást is tudnék a maga számára, mint a lesállást. Hagyja ezt csak a futballistáknak. Produkáltak ilyeneket a Ferencváros – Hungária-mérkőzésen.

Sajnáthatja, hogy nem volt kinn a hungáriauti pályán, mert ott láthatta volna valamennyi kedvencét, akik most az egyszer mint nézők tapsoltak a futball primadonnáinak. Rátkai Márton, Somogyi Nusi, Salamon Béla, Solli Hermin, Dezsőffi László, Vig Miklós, Érczköny László és a két Sebestyén direktoron kívül volt még ott egy fiatal színész is a férjével együtt. Javában jolyt a meces,

pad szenvedéllyel hullámozott a játék, amikor az egyik külföldi futballistától lerugták.

A fiú összeesett a pályán, mire önagysága ajulatlan omlott az ura karjaiba.

Atéltóságában juresa kijelentéseket tett, amelyek a bizonyították, hogy a művésznőt gyengéd szálak fűzik a külföldi játékoshoz. A fiú a következő pillanatban talpraállt, a férj azonban le lett sújtva és aminél hallom, azóta egy szállodában lakik. A derby-mecses tehát egy váltással végződik, de hogy kinek a javára, az egyelőre eldöntetlen maradt.

Na de térjünk vissza a hungáriauti pályáról a Fővárosi Operettszínházba, ahol a „Kikelet-ucca 3” házi főpróbáján nagy izgalmat okozott egy telefonálás. Faludi direktort kérte a telefonhoz a főkapitányság egyik tisztviselője és

bejelentette neki, hogy nagy baja lesz a plakáton szereplő egyik görll furesa neve miatt.

Rögtön összeült a színház vezérkara és valamennyien beismerték, hogy a rend-

őrségnek bizony igazsága van. Azonnal intézkedtek, hogy új plakátok kerüljenek az uccára, amelyet éjjeli különmunkával csináltattak meg az egyik nyomdával. A direktió azonban még mindig druk-

koll, hogy nem lesz-e valami bajuk az előző plakát miatt. Eppen erről beszélgettek Faludi direktor szobájában, amikor belépett Rátkai Ferenc, a Pesti Hirlap színházrovabvezetője, akinek sietve elmondották az eseményeket. — „Nekem mondjátok” — szölt közbe Rátkai, „hiszen én telefonáltam a kapitányság nevében”. Ekkor derült csak ki, hogy Rátkai Ferenc viccel csinált, amely egy esomó pénzbe és izgalomba került a Fővárosi Operettszínház igazgatóságának.

Kertész Gábor, a Városi Színház fiatal bonvivantja azonban lényeg összekötésbe került a rendőrséggel. Az autójával éppen befordult az Andrassy útra az Oktogon lér sarkán, amikor észrevette, hogy egy fiatal ember újságot olvasva, pont a kocsijának tart.

Kertész alig bírt lefékezni és csak az ő ügyességén múlott, hogy a gondatlan ember nem került a keretek alá.

Talán mondanom sem kell, hogy az újságolvasónak állt jelbebb és alaposan szidni kezdte Kertészt, aki nem volt rest és megállította újból a kocsiját. Odahívatta a legközelebbi rendőrt és bejelentette a könnyelmű újságolvasót. Végeredmény: száz pengő pénzbírság a fiatalember kárára.

A
leni
oper
az eg
ami
elad
zilah

lorra
jába.
ajánl
egyez
huzar

mil
az

Ezen
még j
rényer
honori
jár. I
adásu
hason

Ha
sélnem
színés
A Vá

Pat

amely
nak ne
borít u
nagy s
lallak
con egy
tomim
lam
operett
násat
lom
kedves
régén t
épkézt
mulats
különb
jóv sz

A hét szenvedő hőse azonban feltétlenül az a tehetséges író, akinek pompás operettfordítását nemrégiben mutatta be az egyik kisebb prózai színházunk. Az író, amint hallom, csak úgy volt hajlandó eladni fordítását — tekintettel a színház zilált anyagi viszonyaira, — ha előre

kifizetnek neki annyit, amennyit körülbelül jövedelmezhet a darab. Maga nevetni fog, édes egy öregem, mert a kérését igenis teljesítették. Az író boldogan vette magához a honoráriumot és a direktorral együtt elsétált a művészek klubjába. Itt a direktor egy kis alsópartit ajánlott, amibe az író szívesen beleegyezett. Öt óra hosszat játszottak egy-

huzamban és

mikor felálltak a játékasztal mellől, az író szegényebb lett a honoráriumával.

Ezen felül a direktor zsebébe vándorolt még jó pár száz pengő is, ami eddig szerényen húzódott meg a tekintélyes szerzői honorárium mellett. A direktor tehát jól járt. Kapott egy pompás operettet és ráadásul még pár százast is, amelyhez hasonló jókat kívánok — magamnak.

Ha már operetről van szó, el kell mérsélnem magának, hogy rövidesen egy színész-szerzővel több lesz Budapesten. A Városi Színház egyik kitűnő színésze,

Pataki Ferenc háromfelvonásos operettet ír,

amely nemsokára már el is készül. Pataki-nak nem ez az első kísérlete, mert a háború utáni évben nagy sikerrel mutatták be Miskolcon egy balettpartiművét. Olvaslam a készülő operett első felvonását és mondhatom magának, kedvesem, hogy régen láttam ilyen épkézláb, ügyes, mulatságos librettót a színpadon. Ezt különben maga is tapasztalni fogja a jövő szerzőmben, amikor a Pataki-operet-

KERTI BUTOR HAIDEKKER

ÜLLŐI UT 48/77.
Fiók: FIUMEI UT 3

tel be fogja mutatni a Városi Színház. Remélem, ez elég lesz magának erre a hétre? Na, ne ijedjen meg, van még néhány rövid hírem is a maga számára.

Szeptembertől kezdve három pesti film-színház bevezeti a színházak mintájára a bérletrendszert.

A Víg-színház leszerződötte a jövő szezonzra Ladomersky Máriát, aki eddig a pécsi Nemzeti Színház tagja volt.

Stefani Alicet, az Andrássy-úti Színház tehetséges fiatal tagját, feleségül vette Balla Ernő újságíró. Siessen gratulálni nekik, mielőtt nászútra mennének!

Na azért ne rohanjon úgy mingyárt! Előbb még elmesélem az esedékes piccet, amely szóról-szóra meglőrtént az elmúlt héten az egyik drámai színházunkban.

Egyik kiváló színésznünk éppen javában esőkolgától egy fiatal növédeként az öllöző folyosóján, amikor megjelent a színen felesége. A megzavart pár ijedten szétbent és a férj bűnbánóan szólt feleségéhez:

— Ne haragudj, anyuskám, hogy egy pillanatra megjelentekem magamról.

— Ezt még megbocsátanám — vátaszott az asszony. — de azt már nehezebben, hogy rólam jeledkeztél meg.

* Jackson a Royal görlök * * Orfeumban *

Jól tette a Royal Orfeum igazgató-sága, hogy a *Jackson-görlöket* éppen a májusi műsorában hozta ismét a budapesti publikum elé. Ez a tizenhat üde, fiatal leány elhozta nekünk azt a derűs, napfényes tavaszt, amit a zord időjárás eddig megtagadoott tőlünk.

A *Jackson-görlök* végre egy teljes mértékben fegyelmezett együttes. Végtelen precizitással párosult graciozítás jellemzi minden mozdulatukat. Még a teljesen gépszerű „vonat”-számukba is tudtak kellemet és ami talán itt még többet jelent, groteszk humort belevinni. Véleményünk szerint az elsőnek bemutatott „katona-szám” a leghatásosabb s így azt kellene utolsó-nak hagyni.

Minden produkciójuk csupa jókedv, temperamentum és (ezt csak egy rossz pesti szóval lehet kifejezni) sikk. Nagy sikerük is volt a premiéren. A közönség alig akarta leengedni őket a szín-

padról és a dörgő tapsokra vezetőjüknek, *Alfred Jacksonnak* is meg kellett jelenni a lámpák előtt.

Sorrendben talán elsőnek kellett volna megemlíteni a műsor legnagyobb sikerű táncospárját: *Xenia et Gauthier-t*. Produkciójuk hiánytalanul művészi és csak azt lehet a szemükre vetni legfeljebb, hogy több teret adnak táncukban az akrobatikának, mint az kívánatos volna. Legsikerültebb számuk a „*Revolution*” volt.

A műsor külföldi részének még két számát kell külön kiemelni. A *Les Niagaras* (egy férfi és egy nő) többmanuálos harmonikákon adnak elő operaegyvelegeket szédületes technikával. Azután a *3 Beuno's* méltán világhírű karneváljelenetükben ejtették bámulatba a közönséget. Mind a két számnak kivételes nagy sikere volt.

A *Fersen et Gaard* kerékpárosmutat-

La Jana a „*Tearózsza*” című táncjelenetében (Fotó D’Ora-Benda)

ványai, a *The Gellners* téli sportmutatványai és a *Mackway's*-csoport „Ég-szakadás-földindulás” című szkeccsükben fölük telhetően mulattatták a közönséget. A *Mackway's*-csoportot azonban a műsor végéről az első rész végére tennénk, mert műsorzáró számnak nem eléggé hatásosak.

A műsor magyar részében ezúttal két egyfelvonásos is szerepel.

Faragó Sándor kis vígjátéka: „A vízitündér” valóságos nevetőorkánokat váltott ki a közönségből.

Dr. Halász (*Rolko József*) nőgyűlölő ügyvéd esuronvizesen érkezik haza. Házvezetőnője (*Horváth Böske*) kérdéseire kiderül, hogy egy embert mentett ki a Dunából. Később megtudjuk, hogy ez az ember egy fiatal leány volt, aki később meg is jelenik és felelősségre vonja az ügyvédet, hogy miért mentette meg őt? Ha már megmentette, most már gondoskodjon is róla. Megjelenik a színen Róbert bácsi is, aki elmondja szokásos és közismert „életmentő szónoklatát”. Ezután a házvezetőnő, (aki szerelmes a gazdájába) és a megmentett leány harcra kelnek az

ügyvédért. Formális csatát vív a két nő a férfiért, akinek esze ágában se volt nősülni. A vége a dolognak az, hogy a féltékeny házvezetőnő átengedi a teret a megmentett leánynak. Ez azonban nem megy olyan simán, mint ahogy elmondtuk, mert közben számos szójáték és vice robban nagy dültséget keltve a nézőtérben.

A szereplők közül *Rolkó József* és *Parányi Ferenc* (Róbert bácsi maszkjában) arattak megérdemelt tapsokat. Jó volt még *Horváth Böske*.

Vadnai László sikerült tréfája, „Mi ujság otthon?” *Rolkó József*nek, *Horváth Böske*nek és *Bellák Miklósnak* adott bő alkalmat a közönség megnevettetésére.

A szölisták közül nagyon nélkülözünk ebben a műsorban *Dénes Oszkár* számait. *Sárossy Mihály* szépen adta elő *Zerkovitz Béla* „Látja, Katóka...” című hangulatos dalát, míg *Szász Ila* ismert színészimitációit adta elő, *Gács Demeter* szellemes magánjelenetének keretében, a megszokott sikerrel.

(Pozsef)

Myrna Loy amerikai filmsztár

A TRAPEZÉN

IRTA
Segesdy László

I.

— Szabad — mondta fáradt, álmos hangon M. Pierre Besoin, a nagy népszerűségnek és közszeretetnek örvendő magán-detektív, akiért egész Párizs rajongott, különösen és mindig izgalmasan érdekes színházi kalandjai miatt. M. Besoin, aki nemcsak a neve után, hanem valójában is „szükséges” ember volt, zseniális nyomozótehetségével nem egyszer húzta ki a francia rendőrséget a csávából és mentette meg a párizsi policia becsületét a „karzat” gúnyos mosolyától. Csak az izgalmas és „nehéz” eseteket szerette s nem szívesen foglalkozott közönséges bűncselekmények földérintésével. Különösen a művészek, színészek, írók esetei érdekelték s már nagyon sok esetben rendkívül jó szolgálatot tett a színházak igazgatóinak is, akik minden kényes ügyben hozzá fordultak. Éleslátásával, logikájával, bátorságával és hallatlan nyomozóképeségével M. Besoin csaknem minden feladatot megoldott és nem ismert megfejthetetlen rejtélyeket. Válogatott a megbízásokban, előszeretettel kereste a „nagy halakat”, de ha egy-két napig nem akadt megbízás a számára, valóságos beteget lett az unalomnak.

Már három napja heverészett tétlenül, mikor ezen a tavaszi délutánon kopogtak az ajtaján. A detektív gyorsan lerázta magáról a lethargia bilincseit, felült a heverőjén és erőlesen ismételte:

— Entrez!

Gyönyörű, magastermetű, barna nő lépett a dolgozószobájába és határozatlan pillantást vetett a detektívre, akinek szeméből azonnal eltűnt az unalom legkisebb jele is.

— Monsieur Besoin? — kérdezte a látogató kissé fátyolos hangon.

A detektív eléje lépett.

— Én vagyok, asszonyom.

— Nagyon fontos és kényes ügyben jöttem önhöz.

— Szerencémnek tartom, parancsoljon helyet foglalni.

A hölgy leült, kigombolta tavaszi kabátját, zsebkendőjével végigsimított az arcán, majd a detektívre nézett.

— Van egy kis ideje?

— Ó, igen, parancsoljon velem. Sajnos, jelenleg időben milliárdos vagyok.

A látogató gyengén elmosolyodott. A detektív csak most vette szemügyre a hölgyet, akinek arcából gondtalan jólét és nagy fájdalmat olvasott ki. Negyven év körüli nő volt, valamikor ragyogó szépség, melynek nyomai kiríthatatlanul most is ott virultak az arcán.

— Madame, miben lehetnék szolgálatára?

A látogató egy pillanatig habozott, majd körülpillantott a szobában s csaknem suttogva mondta:

— Vaillard grófnő vagyok. Titokban jöttem önhöz, mert nem akarok skandalumot. Félek a nyilvánosságtól. Segítsen rajtam, az istenért, mert a bizonytalanság megőrjít.

— Mi történt?

— A leányom tegnap este rejtélyes körülmények között eltűnt. Valószínűleg elrabolták...

II.

M. Besoin cigarettát nyújtott a grófnénak, aki gyors mozdulattal visszautasította. A detektív rágyújtott.

— Hogy történt? Tud valami közelebbit az eltűnésről?

— Majdnem semmit. Leányom húszéves, gyönyörű, kifejlett szépség. Tegnap délután hat órakor autón kikocsizott s nekem azt mondta, hogy egy óra múlva visszajön. Két óra is eltelt azonban, amíg az autó visszaérkezett, de csak a soffőr jött meg, aki jelentette, hogy leányom a Montmartre-ra vitette magát és meghagyta a soffőrnek, hogy várjon rá, tíz perc múlva visszajön.

A soffőr várt több mint egy óráig, azután hazajött és jelentette az esetet. Kétségbe vagyok esve! Azóta egy éjszaka és egy délelőtt telt el s a leányom még nem adott életjelt. A rendőrséget nem mertem értesíteni, mert félek a botránytól. Segítsen rajtam, uram, sokat hallottam és olvastam az ön nagyszerű képességeiről. Minden áldozatra hajlandó vagyok, ha visszahozza a leányom.

Könyörgő pillantást vetett a nyugodtan cigarettázó detektívre s gyönyörű szemében könnygémántok jelentkeztek.

M. Besoin bólintott.

— Az áldozatról ne beszéljünk, grófné. Leányát minden bizonnyal megtalálom, ha csak egy mód van rá. Mi a neve a grófnőnek?

— Henriette.

— Nem vett észre rajta valami szokatlant vagy különösét az utóbbi napokban?

— De igen... mintha kissé zavart és álmodozó lett volna. Feltűnt nekem.

— Szerelem?

— Ó, nem, nem! — intett a grófné tiltakozva. — Semmiesetre sem. Henriette-nek nem volt udvarlója.

— Szenvedélye sem volt? — kérdezte a detektív.

A látogatót meglepte ez a kérdés.

— Szenvedélye?... Hogy gondolja ezt? De igen, igaza van. Volt egy szenvedélye: a színház.

A detektív szeme újból felcsillant.

— Kivel járt színházba?

— A komornájával, mert én a legritkább esetben mentem vele, mióta férjem meghalt.

— Értem — bólintott M. Besoin. — Mikor beszélhetnék a komornával és a soffőrrel?

— Amikor tetszik.

— Akkor azonnal indulhatunk, ha lesz olyan kedves magával vinni a kocsiján.

— Természetesen.

III.

Esteledett már, amikor végzett a komorna és a soffőr kihallgatásával, de egyiktől sem sikerült érdemleges dolgot megtudnia. A grófné engedélyével át nézte Henriette grófnő iratait s az íróasztal egyik fiókjának zugában egy műsorlapra akadt. Az „Alhambra” mulató műsora volt, melynek szélére a következő cefuzával írt mondat volt följegyezve: „Demain le soir 8 h.”. Holnap este nyolc órakor...

M. Besoin csodálkozva pillantott a kutatásait kíváncsian figyelő grófnéra.

— Járt a grófné mulatókba is?

Könyörgő pillantást vetett a detektívre

— Hová gondol!
— Titakozott a grófné hevesen.

— Tehát az Alhambrába sem?

— Soha! — felelt a grófné és bizonytalanul tette hozzá. — Legalább az én tudtommal nem.

A detektív titokzatosan mosolygott.

— A szülők nem mindig tudnak mindenről. Ismeri grófné ezt az írást? — mutatta a mu-

lató műsorára írt jegyzetet.

— Nem. Sohasem láttam.

— Tehát nem az ön leánya írta!

— Ez bizonyos.

— Akkor most arra kérem, engedje meg, hogy a soffőr elvigyen ugyanarra a helyre, ahol Henriette grófnőt letette.

— Mindenem a rendelkezésére áll — felelt a grófné és hangjából a legmélyebb aggodalom érzett ki. — Csak a leányomat

kerítse elő, az ég szerelmére.

— Azon leszek — szökött M. Besoin röviden s miután búcsút vett, beült a grófné autójába és csakhamar Párizs mulató-negyede felé robogott.

A Montmartre-on megállottak. A detektív kiugrott a kocsiból és a soffőrhöz fordult.

— Nem emlékszik, barátom, hogy a grófné milyen

Soffőrhöz fordult

irányba ment, mikor ittjártak?

— De igen — felelt a soffőr. — Határozottan tudom, hogy erre ment — és mutatta az irányt.

— Köszönöm — felelt a detektív, búsas borraivalót nyújtva a soffőrnék, — ma már nincs szükségem önre.

És elindult a mutatott irányban. Alig néhány pernyi séta után, a transzparens-reklámok tömkelegében fölfedezte az Al-

hambra mulató reklámját is. A bejáratnál figyelmesen szemlélte a műsort, aztán a pénztárlakhoz lépett és megváltotta jegyét az esti előadásra.

IV.

A műsor, mint minden mulató műsora, csak arra volt jó, hogy hangulatba hozza az embereket a mulatáshoz. Egyetlen tűrhető szám volt csupán, mely

kapja a kezeit. Ha az ugrás vagy a kézfogás nem sikerül, az ugróartista lezuhan hat méter magasból és összetöri magát.

M. Besoin megfigyelte a jelenetet. Bár az artisták arcát fekete selyem álarc fődte, ideális természetük elárulta, hogy nem mindennapi emberek, amire egyébként a jelenlévő hölgyek sóvárgó pillantásaiból is kö-

„Trois visages noir” címen főslágerként szerepelt. A három fekete arc száma, három álarcos fiatalember légtornászmutatványaiból állott s egyik-másik jelenetük tényleg meglepő volt. Többek között a trapéz jelenet. Ez abból állott, hogy egyikük a zsinórpadlásról lelógó trapézen beakasztotta lábait és fejével lefelé lógva várta, hogy társa, a színpad magasságából, salto mortaléval leugorjon és röptében el-

Trapéz-jelenet

vetkeztetni lehetett.

A detektív elővett egy üres névjegykartont és ráírta a következőket:

Szerződtelek ügyben mikor tárgyalhatunk?

M. Colman igazgató

Mikor az artisták végeztek és learatták a felzúgó tapsot, beküldte a kártyát a „három fekete arc” öltözőjébe. A válasz azonnal megjött.

„Ma este, előadás után, az artista-kávéházban.”

Les íróts

Bár „a hármak” aláírással jelzett üzenet nem árulta el, hogy melyikük írta a választ, M. Besoin mégis azonnal összehasonlította azzal az írással, amelyet a műsorlapon fedezett föl. Aztán elővette a cigarettatárcáját, elégedetten rágyújtott és néhány perc múlva eltávozott a mulatóból.

V.

Sejtelve nem csalt. Csak azt nem tudta, hogy mi úton és mi célból került összeköttetésbe Henriette grófnő az artistákkal? Huszonnégy óra múlva erre is megkapta a feleletet. De előbb még az Alhambra mulatóban izgalmas jelenet játszódott le a „három fekete arc” száma alatt.

Másnap este ugyanis, mikor az artisták trapéz-jelenete következett, a detektív fekete álarcban és artista-dresszben ott állt a kulisszák mögött s mikor az az artista, akinek a trapézra kellett volna mennie, egy pillanatra kilépett a színpadról, a detektív két díszletmunkásnak öltözött emberével lefogatta és helyette lépett be a színpadra.

Senki nem vett észre semmit. M. Besoin felkúszott a trapézra, beakasztotta a lábait, hátradőlt és várt. A zenekar megállott, halotti esőnd támadt, a nézők lélekzetvisszafojtva figyelték. Aztán elhangzott a jelszó:

— Kész?

— Kész.

Az artista gyönyörű saltóval elugrott a magasból és elkapta a detektív kezeit. M. Besoin vasmarokkal ragadta meg az artista csuklóját és lassan magához húzta. Az artista érezte az idegen kéz szorítását és az álarc alól rémült tekintetet vetett a trapézzal szembe lévő detektívre.

A lengés még tartott, de a detektív fogása megenyhült. Az artista érezte, hogy kezei lassan kicsúsznak és nem-sokára zuhanni fog.

— Hol a leány? — hallatszott most a detektív suttogó hangja meglepően.

— Henriette grófnőt keresem.

Az artista értelmetlenül dadogott.

— Ha nem felel azonnal, akkor eleresztem a kezét és összetöröm magát.

Mindjobban engedett a szorításból. Már csak az ujjak kapcsolódtak egymásba. Az artista lihegett.

— Nem tudom, mit akar...

— Henriette grófnőt keresem, akit

elrejtettek. Hol van? Feleljen vagy meghal...

A fölzúgó tapsvihár elnyomta a szavukat s a közönség semmit sem vett észre a levegőben végbemenő izgalmas küzdelemből.

Az artista látta, hogy veszve van. Egy pillantást vetett az alatta álló és esodálkozó társára, aztán meglátta, hogy a kulisszák mögött két ember tartja fogva a partnerét. Lihegve mondta:

— Rue Cadet 5. Madame Lucienne lakásán...

A detektív szeme megvillant. Elkapta az artista csuklóját, akrobata ügyességgel magához húzta és fölsegítette maga mellé a trapézra. Aztán az artistával együtt meghajolt.

Elemi erővel tört ki a taps. Talán soha még ilyen sikere nem volt ennek a számnak. M. Besoin meg volt magával elégedve.

VI.

Még ugyanaznap éjjel, Henriette grófnő édesanyja ölelő karjai között mesélte el a történeteket. Az utóbbi időben titokban végigjárta a Montmartre összes mulatóit, mert gyötörte a kíváncsiság. Mindenütt csak egy-két számot nézett meg, aztán eltávozott, hogy még idejében hazaérjen. Az „Alhambra”-ban nagyon megtetszett neki a „három fekete arc” produkciója, melyet többször egymásután megnézett. Érdeklődött az artisták kiléte felől a páholyosasszonytól és üzenetet kapott a műsoron.

A kíváncsiság másnap este 8 órakor elvitte az artisták közé. Nem volt semmi különösebb szándéka, csak szemlélődni akart a neki új komédiásvilágban. Az artisták bemutatták Mme Luciennének, aki artistanők közvetítésével foglalkozott. Így került a hálójukba, ahonnan már hiába akart szabadulni, nem engedték. Hiába sirt, fenyegetőzött, kért és könyörgött. Ott tartották a közvetítő lakásán s már elő volt készítve az útja Konstantinápoly felé.

M. Besoin vakmerősége és leleményessége adta vissza őt a szülői háznak. A kerítőt természetesen letartóztatták s a detektív új színházi kalandjáról ismét hasábokat írtak a párizsi újságok.

Henriette grófnő pedig leszokott a kíváncsiságról és azután már édesanyja kíséretében is messze elkerült a Montmartre mulatóinak környékét.

A KÖLTŐ ÉS A KALAUZ

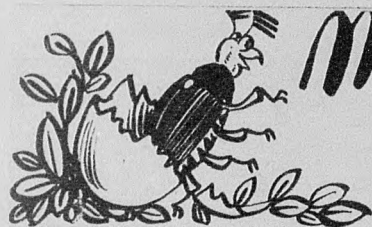
IRTA
MOLNÁR JENŐ

A körúton, hol sárga oszlop
Mulatja a szakaszhatárt,
A legutolsó villamosra
Vidáman egy poéta várt.
A pesti ucca elcsitult rég,
Az órán egy volt és negyed . . .
Az ifjú felszállt, a kalauz szólt :
„Átszállót vagy szakaszjegyet ?”

Jegyét megváltva, a kalauzzal
Barátságosan szóba állt,
És a kalauz elmondta erre
Minden keservét és baját :
Hogy mily kevés a fizetése,
Hogy itt van a házbérnegyed . . .
S ha új utas jött, odalépett :
„Átszállót vagy szakaszjegyet ?”

A költő megsajnálta szörnyen
A robot szürke emberét,
Kit otthon beteg feleség vár
S három kis éhező veréb.
Részöltre gerjedt és magában
Igy morfondált : „Most mit tegyek ?”
Majd szólott : „Adjon hát na még egy
Átszállót vagy szakaszjegyet !”

SEBŐK

Miből lesz a Cserebogár?

Van Pestnek egy fiatal színésze, akit majdnem Petőfi Sándornak hívnak, pedig külseje, temperamentuma és összes sajátságai élénk ellentétben állnak Petőfiével. Nemesak az „őf” hiányzik belőle, hanem a külesinnek és belbecsnek néhány olyan elengedhetetlen kelléke is, ami nélkül el se képzelhető, hogy valaki színész legyen. És Peli Sándor mégis színész lett. Hogy hogyan, az ilt következik:

— Kiskúnhalasi gyerek vagyok — kezdi visszaemlékezéseit Peti Sándor. — Tán tízéves lehettem, amikor komédiások jöttek hozzánk, Nagyon megtetszeltek nekem és én is mindenáron bohóc akartam lenni. El is szöktek a trupp, hatan voltunk a majommal együtt. De szabadkán elfoglalt, hazavitték és megverték.

— Később színészek jöttek Halasra. Akkor már táncos komikus akartam lenni. Fel is kerültem Pestre. Akkoriban a ligeti Műszínikörnél minden szezon

Hazavitték és megverték

elején ki volt írva: „Jömegjelenésű férfiak felvételnek”. Ői évig jártam ki sóvárogva a ligetbe, de nem mertem a színházba bemenni, mert ha végignézem magamon, azt gondoltam, hogy jömegjelenésű — az mégse vagyok.

Igaz, hogy az a bizonyos jömegjelenés relatív dolog; némelyek szerint például jól tudtam megjelenni — már akkor. Csak egészen romlott izlésű egyének nem tartottak szépnek — és én magam. Az önbizalomnak ez a nagyfokú hiánya okozta, hogy művészi pályafutásom öt évvel későbbben kezdődött, mint ahogy kellett volna.

Aztán sikerült beiratkoznom Rózsahegyi iskolájába, ahol kizárólag drámai szereket szavaltam. Ugy érzem, hogy csak a tragikus műfaj való nekem. Rózsahegyi egyszer addig erősködött, hogy meglanullam Vörösmartynak „Peci” című versét. Azt elszavaltam és annyit röhögtek rajta, hogy elneveztek Petinek. Így ragadt rám ez a név.

Amint látható: teljesen a véletlen műve, hogy valakire hogyan ragad rá egy híres név. Illetve egy névre egy híres ember.

Első fellépésem a Royal Apolló egyik malinóján volt. Heltaí Jenőnek „Lencse” című versét kellett elszavalnom. Iróló lámpalázam volt s mikor túljutottam az első versszakon, újra belekezdtem. A közönség nevetett. Erre elmondtam még egyszer az első versszakot, a közönség lombolt — és én negyedszer is elszavaltam ugyanazt a pár sort. Örült sikerem volt, de mikor a kollégák a szám után elmondták, hogy az első versszakot négyszer adtam le, szégyenemben a Dunába akartam ugrani.

Azt hiszem, csak a Duára való különös tekintettel nem hajtottam végre ezt a tervet. És mert nagyon megártott volna a ruhámnak. Hisz, akinek peche van, azt ugys kimentik...

Én bizony rengeteg nyomorogtam fiatal koromban. Hal évig hordtam egy bakancsot és a zsebeimet bevarrtam, mert fáj, hogy nincs bennük semmi.

Ezzel az állapottal szemben ma csak az a változás, hogy ma nem varrom be a zsebeimet.

A diván alól bujtam ki

Első komoly szerződésem az Apolló Kabaréban volt. Az első műsorban egy számban szerepeltem: a diván alól bujtam ki. De szövegem nem volt. A második műsorban az asztal alól bujtam elő, a harmadikban már egy szekrényből. Így jutottam mindig följebb, végül már szöveget is kaptam.

Az Apollóból az Andrásy úti Színházba, onnan a Magyarba, onnan újra az Andrásy útiba kerültem. Az első időben kizárólag helven éven felüli urakat játszottam. Később lementem negyven évre. Ma állandóan tizennégy éves kölyköket játszom. Ha így megy tovább a dolog, öreg koromra pályában hoznak be a színpadra.

A karrierem tehát szemmel láthatólag olyan mederbe terelődik, mintha primadonna volnék.

Hát ebből lett a cserebogár. Megjegyzem, én nem is tudom, hogyan kerülök ebbe a rovatba. Becsületszavamra nem érzem még magam cserebogárnak.

*

Peti Sándor azok közé a kevesek közé tartozik, akik nagyon komolyan veszik a komikusi szerepkört. Ő ma a legkomolyabb humorista Pesten.

Nemsokára talán a legnagyobb is lesz.

Ismereflen

minden nő előtt a lehetetlen fogalma, ha öltözködésről van szó, ami természetes is, mert hiszen a Párisi Divat útján könnyen juthat a legizlésebb ruhákhoz, mert a szabásminták nagyon olcsón megszerezhetők. A Párisi Divat a külföld legelőkelőbb modellrajzolóival tart fenn összeköttetést és több száz csodaszép párisi modellt és szebbnél szebb kézimunkarajzot közül minden számban, melynek szabásmintái igen olcsó áron megszerezhetők.

Féláron küldjük Önnek a Párisi Divatot egy héttel a megjelenés után (tisztá, visszamaradt lapokat), hogy megismerje ezt a rendkívül érdekes lapot, még pedig $\frac{1}{4}$ évre 3 pengő 50 fillér helyett 1 pengő 80 fillérért.

Kérjen egy mutatványszámot, melyet ingyen és bérmentve küldünk. Kiadóhivatala: Budapest, VII. Dohány ucca 12.

Amin az egész világ nevet

Marcosbál után

Az indorei maharadzsa és a kínai anyacsászárnő együtt várják az utolsó villamost.

Ha egy férfi nem szimpatikus

— Én mondom magának, miss Lilian, maga olyan szép, mint egy álom. Karesű, hódító, sőt tovább megyek...
— Tovább megy? Isten vele.

(Sourire)

Gyerekszáj

— Játsszunk férj és feleséget, Tomy! — ajánlja kis pajtlásának a kis Lilian.

— Nem bánom. De előbb eredj és kérj a mamától valami pénzt. Csak nem képzeled, hogy hozomány nélkül foglak elvenni.

(Sourire)

Panasz

— Képzeld, máma az egész várost bejártam, sehol nem tudtam egy megfelelő pár kesztyűt találni!

— Nem is csodálom. Olyan szűk marokra, mint a tiéd, nem is árulnak kesztyűt.

(Life)

Bál után

— No Mitzi, tudod-e mi a különbség az auló és a villamos között?

— Nem.

— Akkor villamoson megyünk. (Lustige Blätter)

Neki ez a legfontosabb

— Mondd, Hans — kérdi a mama, — ha legközelebb testvérkét kapsz, mit szeretnél jobban, egy kislányt vagy egy kisfiút?

— Legszívesebben egy hintalovát. (Jugend)

A tisztviselőhálon

— Megfigyelte, kolléga úr, milyen gyanakodva nézik egymást a főnök úr meg a pénztáros?

— Igen. A főnök úr azt hiszi, hogy a pénztáros szökik meg a kasszával, a pénztáros meg attól fél, hogy a főnök úr old keréket a kaucióval.

(Illustriertes Blatt)

×

ÉN IS SZERETTEM EGYSZER

REGÉNY

IRTA:
BERKES IMRE

Barkóczy Nyúl Pál tanárjelölt és író hatálosan szerelmes lesz Máriába, a híres primadonnába. A művésznőnek úgy kell ez a szerelem, mint egy langyos fürdő, amelyben elfelejti minden bűjást-bajját. Nyúl Pál azonban tragikus-komolyan fogja fel szerelmét. Kínlódo szerelme kiüldözi a város mellett, erdőbe, ahol megtudja, hogy itt már százszázalékosan lettek öngyilkosok az utolsó ötven esztendő alatt. Menekül az erdőből. Másnap elmeséli érdekeit új táj Máriának.

— Mi történt veled.

— Nem tudom.

— Jó, ha olyan szép ott az erdőben, hogy inkább odajársz, majd egyszer együtt elmegyünk oda sétálni. Vannak ott mókások?

— Nem tudom. És mi is felakasztjuk magunkat — mondta hirtelen Nyúl Pál.

— Oh, soha, minek? — tiltakozott Mária. — Te ostoba, te tanárjelölt, mit gondolsz, hogy én te veled, soha.

Aztán lehorgasztotta a fejét.

— De lehet, lehet, hogy igazad van. Ezt előre senki sem tudhatja magáról. Azt, hogy mi történik veled.

Elkomorodott. Erősen fogta Barkóczy kezét s úgy mondta:

— Tudod, én sohasem csinállok karriert, azt érzem, tudom előre. Tudom, hogy szép vagyok, hogy szeretnek, s tudom, hogy van a hangomban és a játékomban valami, ami megdöbbeníti az embereket. És mégse. Látod, most itt ülök veled, már hullanak a falevelek s én olyan végtelenül szomorú va-

gyok. Az egyiknek egy taesko gróf a szeretője, a másik egy vén bankárnak a kitarottja, művésznők, igen, s én veled ülök itt, s lehet, hogy egyszer a te szeretőd leszek. Nem tudom. Autók rohannak, pénz, pénz repül a nyomukba, hull a lábuk elé, sok pénz és szemét, hitványak és rongyok a sok selyemben és puha biborban, ma Montekarló, holnap Nizza és Biarritz, Velence és Kairó, nagy lárma, dözsölés és dorbézolás, óriási reklám. démoni orgiák — én utálok mindezt, utálok és undorodom tőlük, hidd el, édes szerelmem. Karriér? Oly szomorú vagyok ma, oly üres, üres, végtelenül üres az életem, s te olyan buta vagy, hogy meg sem tudsz vigasztalni engem. Mondd, igazán szeretsz?

— Igazán szeretlek.

— Boldog vagy?

— Boldog vagyok.

— Úgy-e, te az én szomorúságomat szereted, a lelkemet szereted?

— Oh, a lelkedet. A szomorúságodat szeretem.

Ott ültek a kemény kerti fapadon és sokáig nem szóltak egymáshoz semmit.

— És te még soha senkit sem szerettél? Mondd, drágám, most szeretsz életedben először? — kérdezte később Mária valami forró izgalommal.

Nyúl Pál elpirult.

— De már szerettem egyszer.

Öszülés

ellen Dr.
Morisson hajvíz
használ

— És kit?
 — Katona voltam s Madonna di Campiglióban ismerkedtem meg vele. Ott nyaralt a tiroli magaslaton az édesapjával a Brenta mellett. És a mi ezredünk akkor ért Madonna di Campiglióba.

— Szép volt?
 — Nagyon szép!
 — És mi volt a neve?
 — Az apja templomfestő és szobrász volt, hosszúszakállú öregúr, igen, jól emlékszem rá, mennyire féltette a kisleányát, oh, nagyon féltette.

— Németek voltak?
 — Nem magyarok.
 — Templomfestő és szobrász? Milyen különös! És aztán mi történt?

— Itthon nemsokára férjhez ment. Jól emlékszem az esküvőjére. Ott voltam és gratuláltam neki. Aztán egy napon arra ébredtem, hogy a könnyeim hullottak, Sírtam. Akkor sírtam először asszonyért.

— Szegény Barkóczim.

— De már elmúlt.

És Nyul Pál szerelmes szeme, mint

Eladó

villanyberendezés

Alig használt 2 darab fekvő elrendezésű 60 PH Schlick-Nicholson Lietzenmayer szabadalmazott

nyersolajmotor

a hozzátartozó Siemens-Schuckert-féle villamosberendezéssel közvetlenül kapcsolva, egy-egy darab egyenáramú mellékáramkörű

dinamógéppel,

egy

accumulátorföltő

pótdinamógépcsoporttal

A berendezés helyben és üzemben látható:

Tolnai Nyomdai Műintézet és Kiadóvállalat Rt.-nál Budapest, VII, Dohány uca 12

Hajszálak végleges kombinált sorvasztását nyomtalanul, kenőccsel szemölcsirtő, ráncok szelők és minden arctisztítátságok kezelése felelősséggel Postai széküldés. Kovácsné kozmetikája, Rákóczi út nyolcvanhat

a csillagsugár szaladt végig Mária hófehér alakján.

— És mi volt a neve?

— Azt nem mondom meg. Elfelejtettem. A nevét nem tudom, azt hiszem, örökre elfelejtettem.

— Miért nem mondd meg?

— Minek? Csak név, szürke, szegényes, nem jelent semmit, minek mondom meg? „Egyszer eszedbe jutna a neve s talán megharagudnál rám, Elfelejtettem.

— Szereted még?

— Csak téged szeretlek.

És Mária hosszan és forrón megcsókolta Nyul Pál száját. Oly erősen s olyan erőszakosan, hogy Nyul Pál szinte küzködött, fuldoklott és ájultozott s gyengén és tiltakozón tolt a magától Máriát. Lehúnyta a szemét, megsimította a halántékát, aztán tágra nyitotta a szemét s szinte önkívületben kérdezte:

— Hol vagyok?

Mária a fülbe súgta:

— Te bolond. Te bolond szeretöm. Most szépen siess haza, feküdj le, de

Nagyszerű

nyaraló

Abbaziában, közvetlen a tengerparti moló mellett 1 vagy 2 szoba kiadó. Minden szoba a tengerre nyílik, mesés, szép kilátással tengeri fürdő használattal. A házfelügyelő kívánatra a reggelit felszolgálja. Ára villanyvilágítással egy személy részére naponta 6 pengő, két személy részére 9 pengő, esetleg egy kanapé beállításával három személy részére naponta 11 pengő. A II. emeleten egy kisebb mansard-szoba egy személy részére 2 és 1/2 pengő. Bővebb felvilágosítást Nagy portás nyújt, Budapest VII, Dohány-u 12

A
**PESTI HIRLAP
DISZKÖNYVTÁRA**

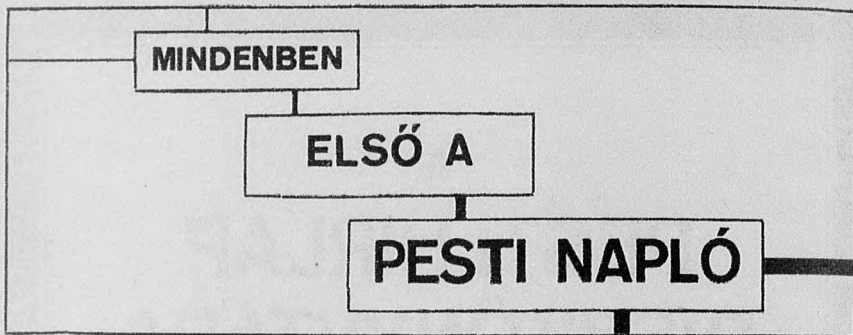
A
világ-
irodalom
új és régi
remekel. A leg-
nagyobb irodalmi
értékű regé-
nyek pom-
pás kiál-
lítás-
ban

**EGY SOROZAT 12 KÖRET
HAVONKÉNT EGY KÖTET**

A sorozat előfizetési ára kötetenként
a Pesti Hírlap előfizetői számára:

1 PENGŐ 50 FILLÉR

ne sírj! Holnap gyere el, de korán jöjj, megértetted, s ne menj ki az erdőbe s ne akaszd fel magadat. Arra még ráérsz. És ne állj szóba az erdőörrel, mert az még rá talál venni, hogy öngyilkos légy. Holnap! De ne a kertbe jöjj, hanem a szobámba. Ott várlak. Érted, várlak. A szeretőd akarok lenni.

Mária felugrott. Kinyújtózkodott, a két karját kitérte s esodálkozva nézte Barkóczy Nyul Pál sápadt, vértelen arcát. Magas volt és büszke és Nyul Pál kicsiny volt mellette és szürke. Fehér ruha volt rajta s Nyul Pál ruhája hamuszürke volt.

A kezét nyújtotta. Nyul Pál mélyen meghajolt s finoman, csendesen, halálos áhitattal megcsókolta Mária tiszta, fehér kezét.

Aztán ment kifelé és nem mert megfordulni.

IV.

Künn az uccán hamar felocsudott és magához tért. Ment néhány lépést előre, aztán megállt. A liget mélyéből

hűvös szél szállt erre, vékony ruháját kissé összefogta, az alászálló napot rút felhők borították el, az idő esőre állt. Barkóczy Nyul Pál fölnevelt a házra, amelyből kilépett. Vadszőlőborította szanatórium volt, itt lakott Mária a nyár szakán. Az első emelet egyik ablakában gyakran látta elboruló, fehér arcát, amely ilyenkor úgy tűnt fel előtte, mint a szomorkodó hold, vagy a fehér márvány, vagy valami kimondhatatlanul lágy, szelíd, fehér selyem. Most nem látta. Nézett föl-felé, de nem látta.

Elindult, de újra megfordult. Most egy kocsi látott baktatni, az ernyője fel volt hajtva, már csepergett az eső. A kocsit a szanatórium előtt állt meg. Magas, igen nyurga férfi szállt ki a kocsiból. Barkóczy valahonnan ismerte ezt az embert, de hirtelenében nem tudta, hol látta, és mikor beszélt vele. Finom, selyemmel bélelt felleghajtó borult a vállára, kezében vékony, aranyfogantyús botot tartott, kínosan kibernetvált arcán a fáradt ifjúkor mélyre nyomult barázdái látszottak s villogó, apró szemén monokli fénylett. Elegáns férfi volt, nem túlságosan ki-

A Friedler-féle szabadalmazott

„GAMMA” hajnövesztő

egyszersmind a hajhullás, korpásodás, hajmolyosodás legtekélyesebb gyógyszerere.

„GAMMA” hajszappan teljesen feleslegessé teszi minden más hajmosó használatát, mert általa a haj és a fejbőr teljesen megszabadul a felrakódott idegen anyagoktól. Orvosiilag kipróbálva és ajánlva. Kapható mindenütt.

FRIEDLER-LABORATÓRIUM

Budapest, VII. kerület, Murányi uca 46 sz.
Telefón: József 464-71

„Ne koplalj, de légy karcsú!”

A helyes táplálkozás szabályai. Teljes étlap kalória-táblázattal, gyönyörű illusztrációkkal. Kapható kiadóhivatalunkban (VII. ker., Dohány uca 12). Ára 1 pengő 80 fillér. Az összeg bélyegeken is beküldhető, utánvétellel nem küldjük

500 PENGŐS PÁLYÁZAT

A Délbáb pályázatot hirdet annak a kérdésnek a legtalálóbbs megoldására, hogy

kinek van a legszebb autója Magyarországon

A Délbáb június 15-ig megjelenő minden számában található az alanti szavazószelvény, amelynek felhasználásával mindenki résztvehet ebben a pályázatban. **Akik a legtalálóbbs választ adják erre a kérdésre, négy díjban részesülnek és pedig:**

első díj	300 pengő
második „	100 „
harmadik „	60 „
negyedik „	40 „

Ezenkívül még tíz díj kerül kiosztásra a legsikerültebb választok között értékes könyvajándékok alakjában.

A pályázati feltételek a következők:

1. A pályázaton mindenki résztvehet, aki a Délbáb valamely számából az erre vonatkozó szavazószelvényt kivágja, kitölti, nevét és pontos címét olvashatóan aláírja és ezt a kitöltött szelvényt legkésőbb 1929. évi június 30-ig zárt borítékban beküldi (amennyiben a pályázatok postán küldetnek be, a borítékon lévő postabélyegző kelte irányadó) a Délbáb kiadóhivatalának, Budapest, VII, Dohány uca 12. A boríték külsejét „Autópályázat” felirattal kell ellátni.

2. A pályadíjak kiosztásánál nemcsak az a szempont lesz mérvadó, hogy tényleg találó volt-e az ítélet, hanem az indokolás is elbírálás tárgyát képezi.

3. A pályázat kifejezetten az autó külső szépségének megítélésére vonatkozik, tehát a motor erőssége, vagy esetleges sebességi rekordok nem képezik szavazás tárgyát. Ellenben figyelembe vehető az, hogy az autó alakja, színezése és egész külső megjelenése alkalmazkodik-e a tulajdonos egyéniségéhez.

4. A pályadíjak kiosztása felett egy teljesen pártatlan zsűri fog ítélni, melynek tagjai a következők: báró Wolfner András úrvezető, Pólya Tibor festőművész, Iván Ede esztétikus, Rátkai Márton színművész és a Délbáb szerkesztőségének 3 tagja.

A pályázat eredményét a Délbáb július 20-án szombaton megjelenő száma fogja közölni. Ez alkalommal a pályadíjnyertes, továbbá a legsikerültebb választok teljes szövegükben fognak megjelenni a Délbáb hasábjain.

SZAVAZÓSZELVÉNY

A legszebb autó _____

Indokolás: _____

Ez a szelvény kitöltve beküldendő kiadóhivatalunkba „Autópályázat” jelzéssel.

Név: _____

Lakás: _____ város _____ u. _____ sz.

hívó, de nem is izléstelen, bodros fűrtel kissé a nyakára gyűrűződtek, a feje feltűnően kicsiny volt, afféle madárfej, kissé semmitmondó és jelentéktelen, de csupa könnyedség és biztosság volt, csupa selyem és választékosság! Nyul Pál nem szeretle az ilyen emberek, illatos és könnyen átható lényüket nem állhatta, s ez az idegen, akinek a kocsija most megállt itt a szanatórium előtt, valahogy tetőtől talpig ellenszenves volt előtte. Önkénytelenül összehasonlította magát vele: a Musset-korabeli dandy mellett, ő olyan egyszerű lehetett, mint a fűzfa.

Már sűrűn esett az eső s Nyul Pál még mindig ott ácsorgott az uccán.

Ketterl főkomornyik

emlékiratait

Ferenc

Józsefről

közli naponta

a

MAGYAR
HIRLAP

Újra a szanatórium kapuja felé figyelt, a kocsí még ott állt, de a dandyt már nem látta.

— Már tudom — jutott hirtelen az eszébe, — azt hiszem, a színház előcsarnokában láttam. Máriát várta, vagy Máriával beszélgetett. Be is mutatta neki. Árvay vagy Szávay. Igazgató.

Elindult. Ment hazafelé. Valakivel nagyon szeretett volna beszélgetni, hosszan, áradozva és boldogtalanul, szeretete volna kitárni a lelkét, valami nem volt rendben a lelkében, nem tudta mi. Szerényebb volt, mint azelőtt, ügytelenebb, formátlanabb, mintha összezugorodott volna egy kissé, ő, aki azelőtt sokszor dicsekedett azzal, hogy eszászárvadász volt Dél-Tirolban, bejárta a tiroli hegyeket, fűrdött a Garda jéghideg vizében, evett Arco édes gyümölcseiből s ábitattal olvasta Torboléban a Goethe emléktáblájára vésett gyönyörű sorokat.

Most bandukolt az uccán s alig vette észre, hogy már bőrig ázott.

Hirtelen megfordult és sietve loholt visszafelé, a szanatórium elé. Már egészen beesteledett. Vizeskocsik szaládgáltak a csatakos úttesten, zsúfolt vil-

Visszaéléseket követnek el!

Néhány hete tapasztaljuk, hogy úgy S. H. S.-ból (Jugoszlávia), valamint Csehszlovákiából és Romániából egyes olvasóink panaszkoznak, hogy a lapot drágábban árulják, mint ahogy mi azt hirdetjük. Sajnos, az ilyen egyes előforduló esetekben nem tudunk védekezni, de figyelmeztetjük és kérjük nb. olvasóinkat, hogy semmi szín alatt ne fizessenek többet a lapért, mint ahogy mi azt feltüntetjük. Még pedig:

S. H. S.-ban :

Tolnai Világlapja 12 dinár
Délibáb 6 „

Romániában :

Tolnai Világlapja 40 lei
Délibáb 20 „

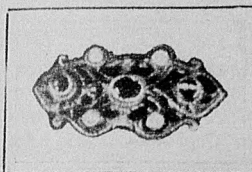
Csehszlovákiában :

Tolnai Világlapja 6 korona
Délibáb 3 „

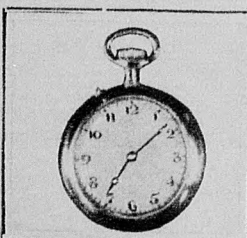
+

GYŪJTSÖN ELŐFIZETŐKET!

Tessék

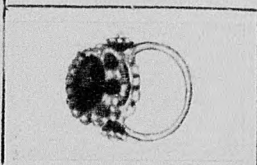

Ezüstbe foglalt brostü,
ötvös munka

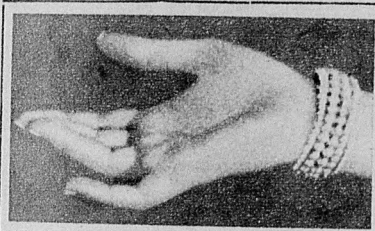

Svájci, ferfi
nikkel zsebóra

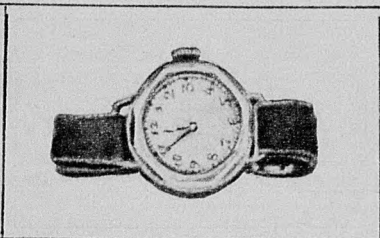
választani!

Ezüstbe foglalt kövesgyűrű,
ötvös munka

Eredeti párizsi gyöngykarkötő

Svájci női karkötőóra

A gyűjtő saját előfizetése után gyűjtési kedvezményt nem kaphat.

Aki előfizet a Délibáb színházi hetilapra, mely hetenként jelenik meg 1/4 évre 3 pengő 50 fillérrel és

1. egy új 1/4 éves előfizetést gyűjt, az alant felsorolt egy művet adjuk: Méray-Horváth Károly: Ritta mesei díszkötésben.

2. Ha két új előfizetést gyűjt, akkor ajándékba adunk vagy 10 kis regényt izléses kötésben neves írótól, vagy

Csermely Gyula: Három fekete félhold és Szekula Jenő: Kobor rémek című művét díszkötésben.

3. Ha öt előfizetést gyűjt és az előfizetési összeget az új előfizetők címeivel egyidejűleg beküldi, a fenn bemutatott ékszerekből egy darabot tetszés szerint választhat.

Félreértések és a felesleges levelezés elkerülése végett megjegyezzük, hogy az itt ismertetett feltételektől eltérni nincs módunkban.

Ki az új előfizető?

Új előfizetőnek tekintjük mindazokat, akik az utolsó 6 hónapban nem voltak előfizetői a Délibábnak. A gyűjtött előfizetőkért járó összegeket kérjük egy postautalványon beküldeni és az utalványszelvényen az illető előfizetők nevét és pontos címét olvasható írással felsorolni. Az összegek beküldendők a

DÉLIBÁB

kiadóhivatalához, Budapest, VII. ker., Dohány uca 12

lamosok száguldtak a lassan elnéptelenedő uccákon, Nyul Pál gyalog futott a ház elé, amelyből nemrégiben távozott. Odaállt a kapuhoz. Bekandikált, mintha ottfelejtett volna valamit, aztán surranón, meglapulva, hogy észre ne vegyék, visszafelé húzódott. A szíve vesztülül dobogott. Nem történt vele semmi, nem látott semmit, a hátát az eső verte, s mégis úgy dobogott a szíve, hogy majdnem összeesett.

A kocsí még ott állt a szanatórium előtt.

Nyul Pál arca, mintha hirtelen visszanyerte volna eszméletét, földerült. Talán mosoly is siklott végig az arcán, de oly sötét volt már, ezt nem láthatta senki. Tehát ezért jött vissza. A kocsí még mindig ott állt és várt.

Arra gondolt, hogy megszólítja a kocsist. Tett is feléje néhány lépést, de aztán megállt, egy uccai fa sötét árnyékába húzódott. A kapu kinyílt. Mária elől jött s mögötte Árvay. Gyengéden megfogta a karját, a kocsíhoz vezette. Mária beszállt a kocsiba, Árvay mondott valamit a kocsisnak, ő is beszállt s leült Mária mellé. A kocsí elindult, aztán robogni kezdett. Elrobogott.

Nyul Pál szaladt a kocsí után.

Rohant az esőben s vigyázott, hogy szem elől ne tévessze. Sehol egy üres kocsí, amibe ő is beszállhatott volna, azzal, hogy a kocsis kövesse az előtte rohanó kocsit. Egyre szaladt. Hol az uccák közepén, amerre a kocsí tovasietett, hol az aszfalton, futott, mint egy bolond. Már népesebb utakon jártak, már nehezebben követhette őket, már zihált és izzadt és meg-megbicsaklott a vágatásban. Egyszerre csak beleszaladt egy rendőrbe.

A szép tálalás

a legegyszerűbb ételt is izletesebbé, gusztusosabbá teszi. A tálalás, felszolgálat tudománya valóságos művészet. Erre a művészetre tanít meg bennünket irásban és képen a „Terítés-tálalás” című füzet. Ára bérmentve 1 pengő 20 fillér. Megrendelhető a Délibáb kiadóhivatalában, Budapest, Dohány-ucca 12.

— Bocsánatot kérek — dadogta Nyul Pál. És most piros volt az arca a forróságtól és az eső friss csapkodásától.

— Hová, hová? — kérdezte a rendőr a sáros, átázott embertől.

— Valamit elvesztettem — mondta szomorúan Nyul Pál.

Kutatva nézett körül, kissé le is hajolt, aztán esendesen elindult.

De a kocsit már nem látta sehol.

V.

Hazament. A sötét lépcsőházban, alig néhány lépcsőnyire az ajtajától, belebotlott valakibe. Nyul Pál megrémült:

— Ki az?

— No, ne ijedj meg, téged várlak. Már órák óta ülök itt. Beszélni akarok veled.

Barátja volt, Rozgonyi, hírlapíró, aki itt várta késő este, vaksötétben üldögélve az egyik piszkos lépcsőn.

Karra vette és betuszkolta a szobájába. A villamoslámpa világánál kissé szemügyre vette és megrémült tőle.

Csatakos, gyűrött ruhájában, borostás arcával s szemében a zavar és kétségbeesés üveges tébolyával, olyan volt ez az ember, mintha gyilkolt volna.

— Mi történt veled?

— Mingyárt elmondok mindent.

Lezuhant a díván sarkába s elkezdett bömbölni. Úgy sírt, úgy üvöltött, hogy az egész házban egyszerre kitérültek az ablakok, a folyosókon eselések, gyerekek, szomszédok ijedten szaladgálni kezdtek, a házmester bezárta a kaput s az udvar mélyén ordított, hogy hol törtek be, telefonok csilingeltek, némelyek a mentőkért, mások a lüzoltókért telefonáltak. — Nyul Pál rávetette magát a barátjára, a zsebkendőjét a szája elé tartotta, a lámpát hirtelen eloltotta, akkor kérdezte fölé újra:

— Megörültél?

Mindig egzaltált, kissé beszámíthatatlan embernek ismerte, de ilyesmire mégsem számított. Úgy látszik, tényleg megzavarodott.

(Folytatjuk)

Ruth Taylor
amerikai filmsztár (Fotó Paramount)

dogta
arca
kodá-
endör
ondta
s ha-
ol.
zban,
ajától,
meg-
árlak.
karok
apfró.
télben
sön.
szobá-
kissé
le.
boros-
es két-
n voll
na.
ent.
elkez-
öltött,
re ki-
n cse-
jedten
er be-
ordi-
fónok
t, má-
Nyul
zseb-
ámpát
e föle
mítha-
eszmire
tény-

Az én hetem

IRJA
KÁRDOS ISTVÁN

Péntek

3

Sz. † felt.

Meglátogattam Rákosi Szidi asszonyt, az aranyoskedélyű és még mindig fiatal Szidi mamát, aki most ünnepelte negyvenesztendő színésznővel jubileumát.

— Ki volt a legszegényebb tanítványa?

— Gyenge Anna — mondja, — a mai Anne Roselle, akinek Amerikában, még hozzá New-York villanegyedében kacsalábon forgó palotája van.

— Kinek a tehetségében bízott leginkább?

— A Honthy Hannáéba. Amikor a legrosszabbul felelt, amikor a legrosszabbul játszott, amikor a legrosszabbul beszélt és legrosszabbul énekelt, azt mondtam: ebből igazi színésznő lesz.

— Kiben csalódott leginkább?

— Fedák Sáriban.

— Fedák Sáriban?

— Igen. Azt hittem, országos hírű színésznő lesz.

— És?

— Világhírű lett.

Szombat

4

Monika

Bécs, a tekintélyeket tisztelőben tartó osztrák főváros hálás kegyelele jeléül szobrot állít a város nagy kacagatójának, Girardinak, a kiváló osztrák színésznek. A bécsi művészkávéház törzsasztalánál hallottam ezt:

— Girardi egy alkalommal néhány hétre ellátogatott Párizsba. A néhány hétből azonban csak néhány nap lett, Girardi rövid idő elmúltával ismét megjelent Bécsben jóbarátai körében, még pedig lehangoltan, rosszkedvűen.

Megkérdezték tőle, miért hagyta ott olyan hamar a francia világvárost? A művész így felelt:

— Nem szenvedhetem a francia nyelvet. Csupa idegen szavakból áll. Más alkalommal Girardi megjelent egy banketten, amelynek terített asztalánál egy nagy szabócég tulajdonosa került mellé. Girardi szótlannul kana-

lazta a levest, a szabó viszont szeretett volna szóbaelegyedni vele.

Mikor a második fogáshoz értek, a szabó elcsendesedett, a harmadik fogásnál azonban újból szóra kapott és az ebéd végeztéig fiaker dalokat, Girardi slágereit dudolta. A művész egy ideig hallgatta, azután így szólott:

— Mondja uram! Mit énekel maga helyettem az ebédnél? Hát varrok én evés közben?

Vasárnap

5

Rogato

Évszámot nem mondok, ma már én magam is kezdek félni az esztendőnk mulásától. Elég az hozzá, hogy sok-sok esztendővel ezelőtt a kis faluba cirkusz érkezett.

A szereplők között volt két gyerek is, velem egykorú két kigyerek, Joachim és Teofil, akik szilofőnművészek voltak és a fából összetákoltt hangszeren igazán mesteri módon játszottak.

A cirkusz négy napig elősködött a falusiak nyakán, azután elmentek messzi földre és én többet két új cimborámat, Teofil és Joachimot nem láttam.

Ma délelőtt sétálok a napsugaras vasárnapi díszbeöltözött körúton, egyszerre odalép hozzám egy cingár, kopott ferencjós-kájú torzonborz szakállas ember és megszólít:

— Nem ismer?

— Nem.

— Én vagyok Teofil, Teofil a szilofőnművész a cirkusból. Én mingyárt megismertem magát.

Ránéztem a hosszú, szomorú emberre, aki mingyárt kitalálta a gondolatomat:

— Azt nézi ugye, hogy megfakultam, elkoptam. Igaza van. Semmivé lettem. Megölt a szakszofón, a szilofőnomat megfojtotta ez a kiabáló modern trombita, rálépett a testére, kitépte a szívét, rommá hengerelt...

Érdekes, hogy az utóbbi időben már harmadszor hallok ezt. Először egy cigányzenész panaszkodott nekem a szakszofónra, amely mindeneken és mindenekfölött uralkodik, azután egy

verklis miatt egész meg T. kozik.

És operett gatom hogy az amely mint hallgat prima erőlköd hogy minden győz é — a p

HÉT

É

János

időké, ropogt a szimp idők f Podma Lujzár házról.

Gusztá és egy tisztel ásit oc eleven meg a a szer csak elmen

Én lenség majd sóhajt —

én id

Ke

A Gi

negyvi liért tőlem

Belbáb

verklis sirta el fájaldmát a szakszofón miatt, amely manapság úgyszólván az egész világot kormányozza és most meg Teofil, Joachim testvére siránkozik.

És amikor este benn ülök egyik operettszínházunk nézőterén és hallgatom a darabot és ijedten figyelem, hogy az úgynevezett szopránzsakszofón, amely a primet fujja egész mást mond, mint a primadonna éneke, amikor hallgatom, hogy a szakszofón meg a primadonna nincsenek együtt, hiába erőlködik a karmester, eszembe jut, hogy ez a ragyogó fémhangszer ime minden tud uralkodni, mindent legyőz és mindenkit igájába hajt, csak — a primadonnákat nem.

Hétfő

6

János ap.

Mostanában szörnyen divatos dolog, hogy a színpadon olyasmiről beszélnek, ami elmúlt, ami a boldog békevilágban történt, ami a ködös elmulásé, ami azoké az időké, amikor fegyverek még nem ropogtak a Kárpátok alján. Manapság a színpad igen szívesen fordul a békeidők felé és hol Tisza Istvánról, hol Podmaniczky Frigyesről, hol Blaha Lujzáról, Vidor Pálról, a régi Népszínházról, Ötvös Vajdáról, Ehrlich G. Gusztávról esik a szó, egyre sűrűbben és egyre gyakrabban. A közönség — tiszteletlenség ne essék — nagyokat ásit odalenn a színpadon, amikor meg-elevenítik előtte a két krajcáros kiflit, meg az ötös szivart, de hiába minden, a szerzők most fejükbe vették, hogy csak a multtal boldogulhatunk, hát elmentek a multba.

En mondhatom mindig a türelmetlenségtől remegve várom, hogy egyszer majd a naiva kiáll a sűgolyuk elé és sóhajtozni kezd:

— Ó Istenem, milyen más volt az én időmben...

Kedd

7

Gizella

Két megrögzött szín- házbajáró beszélgetését hallgattam ki ma este a Városi Színház főkapuja előtt, amikor a szünetben kimentünk egy kiscit cigarettázni.

— Nem különös az, hogy Saljapint negyven pengőért hallgathattam, Giggliért pedig csak harmincat kérnek tőlem?

— Hja barátom — felel a másik, —

a hang és a helyár fordított arányban állanak egymással: minél mélyebb a hang, annál magasabb a — helyár.

Szerda

8

Kath. Mih.

Vidéki színész, mondhatnám azt is, hogy vidéki ripacs barátom ismét Budapestre érkezett s miután a törzskávéház asztalánál egy fél liter bácsalmásival megoldottam a nyelvét, beszélni kezdett elkeseredett szomorú tenorján, amelyet én már évek óta ismerek és esztendőök óta tudok abban gyönyörködni.

— Cudar élet, cudar sors ez a mienk — mondja nagy páthosszal, mintha a színpadon játszana. — Cudar sors, ki hitte volna, hogy eddig viszem.

Mostanában, a nagy szálloda emeleti termében játszunk mindent, ami jön. Hétfőn Bánk bánt, kedden A legkisebbik Horváth-leányt, szerdán Romeo és Juliát, csütörtökön... és így tovább. Alattunk mozi van. Amikor Romeo megáll Julia ablaka előtt a mozi zenekar odalenn rákezd:

— Csak egy kisleány van a világon...

A publikum jót nevet odafenn a színházban a stílusos muzsikára, nekünk meg a renaissance kosztümünkre bőven omlik a könnyünk.

Csütörtök

9

Áld. esüt.

Szirmai Imre bátyám uram mostanában a Fővárosi Operettszínház „Kikelet ucca 3” című operettjében játszik. Imre bátyánk generálisi uniformisában olyan jókedvű, olyan tüzes temperamentumú, olyan fiatal, mintegy hadapródiskolai növendék.

A minap öltözőjébe beállit egy idősebb úr.

— Mivel szolgálhatok? — kérdezi Szirmai.

— Kérem alássan — hangzik a válasz, — nem állhattam meg, hogy tiszteletem ne tegyem önnél és el ne mondjam önnek, hogy valamikor láttam az édesapját játszani ugyancsak tábornoki uniformisban.

— Mikor volt az kérem? — kérdezi Szirmai.

— Ugy emlékszem, harminc esztendővel ezelőtt a régi Népszínházban.

Szirmai mosolyog:

— Uram, akár hiszi, akár nem, az én magam voltam.

A színpad varázslója

A közönség, amikor beül a színházba, hogy végignézzon egy-egy előadást, magától értetődően fogadja a különböző fényhatásokat vagy színpadi trükköket és nem is gondol arra, hogy mindezekhez mennyi fáradságos munka tapad. A szcenikus, színpadtechnikus munkáját, sajnos, nálunk még mindig nem tudják méltányolni a külföldi metropolisokkal ellentétben, ahol egy-egy új darabnál hatalmas betűkkel hirdetik nevüket.

A legnehezebb színpadtechnikai feladatokat kétségkívül az állami színházakban oldják meg, ahol Tolnay Pál okleveles mérnök újabb és újabb trükkökkel teszi színesebbé, változatosabbá a színpadok képeit. Az állami színházak műszaki főfelügyelőjét méltán nevezhetjük a színpad varázslójának, mert a színpadi trükkök egész serege az ő boszorkánykonyhájából kerül ki a közönség színe elé.

Mennél természetesebbeknek látszanak a fényhatások, — kezdte a beszélgetést Tolnay Pál — vagyis mennél inkább keltik a szemlélőben az érzést, hogy ez valóság és nem színpad, annál nehezebb a megvalósításuk. A fénytűnemények létrehozatala technikai kérdés, — mennél modernebb egy színpad felszerelése, annál tökéletesebben lehet a rendezőség által megkívánt jelenségeket létrehozni. Önként következik ebből, hogy elavult berendezésű színpadokon szinte leküzdhetetlen nehézségeket okoz a problémák megfelelő megoldása és a színpadtechnikusnak minden leleményességét kell elővennie, hogy a színpad szuverén urának, a rendezőnek ne kelljen valamilyen kívánságára nem-et mondani.

Ennek előrebocsátása után be kell vallanunk, hogy a mi

állami színházaink színpadtechnikai berendezései nem állanak a helyzet magaslatán,

ami a súlyos gazdasági viszonyok következménye. Németországban számos igen kicsiny városkában találunk modernebbül felszerelt színpadokat, mint amilyenek a mieink. Hogy az-

után mi a primitivebb berendezésünkkel mégis magas színvonalon mozgó előadásokat tudunk közönségünknek szcenikai szempontból is nyújtani, az bizonyítéka annak, hogy mi a szegényebb magyar színpadjainkon minden tudásunkat, minden leleményességünket és minden — a rajongásig menő munkakészségünket belefektetjük a nehézségek leküzdésébe.

A színpadok modernizálása igen jelentős összegeket igényel. Megemlítjük, hogy például a bécsi Operaház tavaly építette át színpadi világítási berendezését, ami ötszázezer schillingbe került, azaz 320.000 pengőbe.

Nálunk az Operaházban is ez lenne a legfontosabb kérdés, mert még mindig azzal az elektromos hálózattal dolgozunk, amelyet 1896-ban szereltek fel.

Ennek ellenére természetesen mindent megteszünk, hogy a fényhatásokat mennél szebben hozzuk ki, de állandóan

az a veszély fenyeget, hogy halál-zatunk nem bírja ki a tempót és megakadunk.

A nagy technikai problémák mellett egész sorozat van még, amelyek próbára teszik a színpadtechnikus leleményességét. A színpad természeténél fogva nem tűr meg nehézkességet, hanem a legegyszerűbbnek, kezelhetőnek és biztonságosabbnak kell mindennek lenni. Az élet-, a tűz-, a vagyónbiztonságért mi vagyunk felelősek. A dobogókat, hidakat úgy kell megépítenünk, hogy ott semmiféle szerencsétlenség ne fordulhasson elő. Bár a tűzbiztonságot nálunk a legszigorúbban kezelik, mégis boldogan állapíthatjuk meg, hogy tűzoltófőparancsnokunk a szcenikai hatások dolgában liberális szellemű és alig fordult még elő, hogy jól megindokolt kérésünk elől elzárkózott volna.

Nürnbergi vendégszereplésünk alatt például a „Farsangi takodalom”-ban gyertyát sem volt szabad gyújtanunk.

Itthon pedig hatalmas csillárokat szerepeltettünk az Operaház színpadán lobogó lángokkal, hogy a scenikai hatások élénkebbek legyenek. Sok esetben elektromos fáklyák helyett igazi égő fáklyákat szerepeltettünk, mert az utóbbinak sokkal természetesebb, sokkal értékesebb a hatása. Ennek ellenére hangsúlyoznom kell, hogy *színpadainkon tűzveszély egyáltalában nincs*, mert a fáklyák, gyertyák gyújtását vagy oltását a világosítók és a tűzoltók végzik. A lángok közelében pedig soha sincs éghető anyag vagy díszlet.

A Wágner-tetrológia szintén nehéz problémák elé állítja a színpadtechnikust. A „Rajna kincse”-ben például az első képhez tudvalevően a Rajna medrében három sellő úszik. Ennek a problémának a helyes megoldásán évek óta fáradoztak a színpadtechnikusok, amit *sehhol a világon olyan főkélelesen nem oldottak meg, mint nálunk*. Ennek a repülőszerkezetnek felfalálása Kéméndy Jenő, az Operaház elhunyt scenikai főfelügyelőjének érdeme. A németek nemrégiben szintén

áttértek erre a szerkezetre, anélkül, hogy Kéméndy Jenő jogos szabadalmi érdekeit elismerték volna.

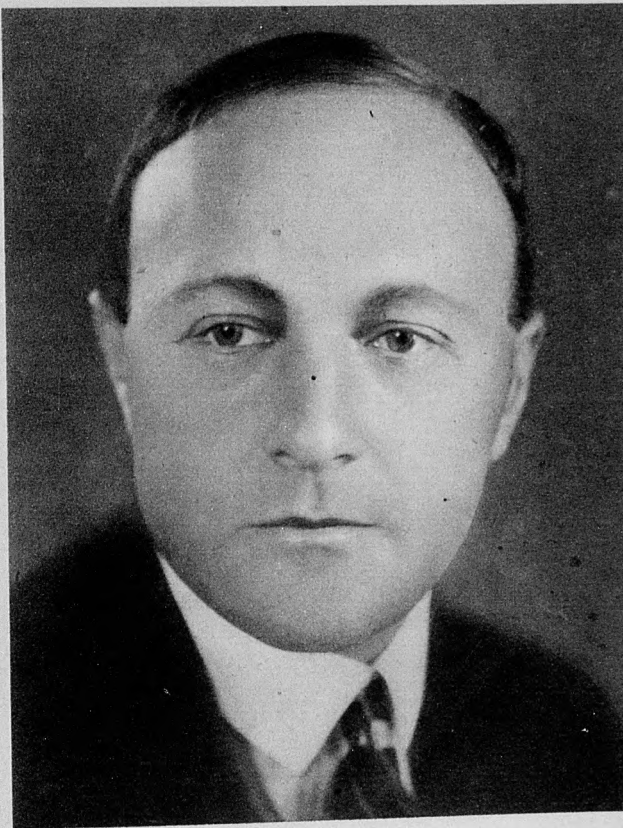
De nehéz feladatokat ró a „Rajna kincse” az átdiszlelés szempontjából is. Tudvalevő, hogy a kép elváltásakor sincs a zenében megállás 'és ének nélkül csak egy percre játszik a zenekar.

Egy percre alatt kell tehát a Rajna medrét átalakítanunk a Walthalla fensíkra.

majd később ugyanennyi idő alatt Alberich sziklabarlangjára. Mindennek

minuciózus pontossággal kell történni, mert *ha egy munkás csak egy fél pillanattal is késik, az előadás a legnagyobb kudarchoz jut el*. Ugyanilyen óraműszerűen kell dolgoznunk a „Háry János” zenélőóra-jelenetében, ahol, amint tudjuk, tizenkét katona masiroz ki, majd be az óra peremén négy méter magasságban. A hatás kedvéért nem bábukat, hanem a balettkar kis tagjait alkalmaztuk itt, akiket természetesen nem lehetett egyszerre az óra korongjára állítani. *Tizenkét díszletmunkás dolgozik az óra mögött, akik kézzel-kézre adják a gyerekeket és kapcsolják rá, illetve ki őket a korongról*.

Nagy feladatokat rótt ránk a „Francesca da Rimini” is, amelyekről azonban a közönségnek sejtene sem szabad, hogy mennyi munka, mennyi fáradság árán valósultak meg.

Tolnay Pál

Öszintén...

E pillanatban két naiva játszik szubrettszerepet egy-egy operettszínházban. Az egyik sikerrel, a másik — szintén nagy gúzsit kap. Prózai színésznők kirándulása az operett ingoványos talajára kezd napirenden lenni. Néha sikerül, az igaz. De csak néha. S néha (mondjuk: nyáron) akkor is elszórakozik az

Pessie Lowe legújabb filmszerepében
(Fotó M-G-M)

ember az ilyen kiruccanáson, ha a művészno vagy művész eszlik-bollik a lánc- és énekludomány gödrei és görönggyei között. De szintén csak néha. Kár volna tehát állandósítani ezt a szokást. Helytelen, ha a színész egytellen szoros szakra specializálja magát, de az is helytelen, ha azt hiszi, hogy tehetsége a színjátszás minden területén egyformán érvényesül. Jászai Mari sohasem ambicionálta a Nebántsvirágot, se Blaha Lujza Oféliát.

Érről a tünetről egyébként nem annyira a művészek tehetnek, akik engednek az idegen tájakra szóló invitálásnak, hanem az igazgatók, akik beugratják őket a nekik nem való feladatokba. Pedig egy művészno többet használ magának és a közönségnek, ha pompásan játszik szobaleányokat, mintha rossz primadonna.

Hála Isternek, van pénz Budapesten színházra. Jeritza, Lauri Volpi, Schalk, Gígli, aki letszik... Hogy lehet tehát, hogy egyhémelyik pesti színház képes mégis rosszul menni? Igazán rémes ez a pesti publikum. Nem lehet vele bírni. Mindig mindenben csak elsőrangút akar. Ebbe igazán bele kell pusztulnia egy csomó színháznak!

TARKA EPIZÓDOK

Ez bizony pech

Érezkövy László tudvalévően nagyon szórakozott ember. Ezen úgy próbál segíteni, hogy ha valami fontosabb megjegyeznivalója van, csomót köt a zsebkendőjére. A minap törzskávéházában elő akarta venni zsebkendőjét, de sehol sem találta.

— Mi az, Laci, miért ijedtél úgy meg? — kérdezte Fehér Gyula — egész sápadt lettél.

— Képzeld, szörnyű dolog történt velem.

— Mi, az Istenért?

— *Elvesztettem az emlékezőtehetségem*

Jaj!

— Mi különbség van egy cápa és maga között? — kérdezte Vaály Ilona Tolnai Andortól.

— Fogalmam sincs.

— *Hát a cápa az egy cethal, maga pedig e pillanatban egy rossz viccel hal* — válaszolta nevetve Vaály és sietve szaladt el Tolnai közeléből.

film

Alice Joyce
amerikai filmszínésznő

Kedves délibáb!

Néhány nappal ezelőtt egy kis sportkocsi állt meg a villám előtt. Richard Dix látogatott meg és a kezében egy levelet lobogtatott. Megnéztem és megdobbant a szívem, mert láttam, hogy Magyarországról jött. Az Önök levele volt, amelyet Richinek írtak, hogy írjon magáról a „Délihá” olvasóinak.

Elláttam tanácsokkal és amikor elment, leültem az íróasztalomhoz, hogy én is válaszoljak Önöknek arra a levélre, amelyet el sem küldtek nekem. Nem is hiszik, milyen örömmel ragadtam kezembe a tollat, nem azért, mert magamról írhatok, hanem mert újra átéltem a gyermekkoromat.

Lugosi Béla dedikált fényképe

Láttam magam a szülőfalumban Magyarországon, mint siheder kölyköl a mezőn barangolni. Kezemben könyv, mert anélkül sohasem tettem egy lépést sem. Nagyon szerettem olvasni, különösen Shakespeare műveit.

A „Romeo és Júliá”-t annyiszor olvastam át, hogy kívülről tudtam az egészét.

Tizenhat éves koromban egy vándorszínészársulat vetődött a falunkba. „Romeo és Júliá”-t hirdették, amelyre minden jegyet eladott a derék igazgató. Az előadás napján azonban megszökött a Romeo és a társulat kétségbe volt esve, mert már-már úgy állt a helyzet, hogy vissza kell fizetni a nagy-nehezen beszédelt belépődíjakat.

Gondoltam merészet és nagyot és felkerestem a társulat igazgatóját. Elmondottam neki, hogy én hajlandó volnék a Romeót eljátszani. A derék úr először dühös volt, aztán nevetett, de végső kétségbeesésében mégis meghallgatott. Miután látta, hogy a szerepet tényleg jól tudom, elfogadta ajánlatomat és felléptetett minden színészi előképzettség nélkül még aznap este. Egyben azonban

— a botránytól félve
— meghagyta társulatának, hogy mindenki esomagoljon össze, mert előadás után rögtön odébbállnak.

A bemutatkozásom azonban nem végződött kudarecal és színházi nyelven szólva, mindvégig az ünneplés jegyében folyt le. Nem vagyok elbizakodott ember és tudom, a sikert csak annak köszönhettem, hogy a nézőteret zsúfolásig megtöltötték rokonaim és barátaim. A társulat mégsem utazott el aznap éjjel, hanem még jó darab ideig ottmaradt és az *amorozószerepeket mind rám osztották.*

Amikor elhagyták szülőfaluamat, én is velük mentem és ezzel végleg eljegyeztem magam Tháliával. Rövidesen már egy nagyobb és jobb társulathoz kerültem és éltem a vidéki színház életét, ami abban az időben abból állott, hogy *öt-hal szerepet kellett belátnom egy héten.* Ezerkilencszáz-tizenegyben végre Pestre kerültem, ahol a Magyar Színház szerződtetett le. Innen csakhamar átkerültem a Nemzeti Színházba és ezzel elértem a legnagyobb kitüntetést, amely magyar színészre érhet.

Játszottam néhány magyar, majd később néhány német filmben, amelyek közül csak a „Drakulá”-t említem fel. Azután átkerültem Amerikába,

ahol első filmem a „The Red Poppy” volt. Akkoriban még

egy árva szót sem tudtam angolul és egy barátom fordította le szerepemet magyarra.

Ugyancsak ő volt az, aki a filmfelvételeknél mellettem állt és a rendező utasításait tolmácsolta. Ennek ellenére pompásan sikerült a dolog és azóta sem szenvedtem hiányt filmszerződésekből. Sőt e pillanatban — amikor már úgyszólván csak beszélőfilmeket készítenek — évekre el vagyok látva szerződésekkel.

Ez is csak azt bizonyítja, hogy Amerikában az érvényesülés, a siker csak szerencse dolga, nem úgy, mint Európában, ahol csak a tudás számít. Hiszen, hogy mást ne mondjak, legfényesebb bizonyíték erre az a sok kitűnő európai színész, aki sehogyan sem tudott elhelyezkedni Hollywoodban.

Bela Lugosi

A nemrégiben nálunk is vendégszerepell Dayton — Westminster kórus

Olga Baclanova

Charles Rogers

MI TÖRTÉNT?

A beszélőfilmről

nemrégiben még csak — beszéltek az emberek, ma azonban már ott tartanak Amerikában, hogy kétszáz százalékkal több beszélőfilmet gyártanak, mint néma filmet. A tervezett 558 nagy filmből csupán 168 némafilmet készítenek ebben a szezonban, ezt is a külföld számára, mert az amerikai közönség kizárólag beszélő-filmeket óhajt — hallani.

Charles Rogers,

az amerikai közönség népszerű „Buddy”-ja, most készülő filmjében öt hangszeren játszik és pedig szaxofónon, trombitán, dobon, banjón és zongorán. Ezt még diákkorában tanulta meg, akkor, amikor az iskolai tanulmányokhoz szükséges pénzt mint jazzbandjátékos kereste meg.

Adolphe Menjou-

ról az utóbbi időben sokat pletykáltak Hollywoodban. Amikor feleségül vette Catelyn Carver asszonyt, sokan azt jósolták, hogy Catelyn nem sokáig fogja a „film-gentleman” házában a háziasszonyi tisztet betölteni, legutóbb pedig olyan hírek kerültek forgalomba, hogy Menjou eladja nemrégiben épített és a legnagyobb luxussal berendezett házát és felesége társaságában egy európai gyárhoz szerződik. Most egy hollywoodi kábel azt jelenti, hogy ez a hír nem felel meg a valóságnak, mert a népszerű filmszínész, a frakkos szerepek ellenállhatatlan Don Juanja, továbbra is annál az amerikai filmgyárnál marad, amelynél eddig szerepelt és legközelebb már el is készül új nagy filmje. Ebben a filmben Menjou partnere lesz az angol származású Ruh Chatterton lesz.

Orosz a divat

Hollywoodban. Napról-napra csupa orosz tárgyú filmeket gyártanak az amerikai gyárak, mert ma ezt tartják

a leghálásabb témának. Természetes, hogy az orosz filmtémákkal egyidejűleg az orosz filmszínésznek is „divatba jöttek” a filmvárosban. Ezek közül Olga Baclanova, az amerikai filmek legújabb és legszimpatikusabb vamppja a legdivatosabb. Az amerikai közönség határozott ellenszenvet érez a film-vampok iránt, Olga Baclanova azonban elérte azt, hogy az emberek a szívükbe zárták. Baclanova legújabb filmjében angol dalok mellett egy orosz dalt is fog énekelni. A filmet Rowland V. Lee rendezi és a férfi-főszerepeket Clive Brook és Neil Hamilton alakítja.

Már cowboyok

is szerepelnek a beszélőfilmekben. Ken Maynard, a népszerű cowboy-filmszínész legközelebbi filmjében ősrégi Wild-West dalokat fog énekelni. A film női szerepét Gladys Mc. Connel alakítja. Hogy sikerük lesz-e, az ma még nagyon kétséges. Annyi azonban tény, hogy az utóbbi időben még a „néma-cowboyok is megbuktak.

Hollywood legérdekesebb

filmszínésznője jelenleg a francia származású Lily Damita. Még itt a filmvárosban is, ahol sok exotikus csoda látható, nagy érdeklődést keltett ez a filmesillag, aki főleg szépsége, különösége és nem utolsósorban hercegi udvarlói miatt áll az érdeklődés középpontjában. Lehet, hogy Lily Damita csak reklám céljából híreszteli azt, hogy eddig már öt herceg udvarolt neki, de ezzel mindenesetre elért annyit, hogy a hollywoodiak pletykáznak róla. Már pedig akiről Hollywoodban pletykáznak, az fontos személyiség. Lily Damita egyébként kivált az United Artists kötelékéből és a Fox-gyárral kötött szerződést, amelynél már meg is kezdték első filmjének felvételeit. A film férfi főszerepét Victor Mc. Laglen és Edmund Lowe játssza.

Délkelet

Ber...
ben, I...
Peltze...
tiszt v...

En...

Berne...
házasp...
tették...
partne...
című fi...
Berne...
városb...
jött i...
filmezi...
Huber...
Blan...
polgári...
1909 j...
tett. N...
meghat...
vitte.
Los A...
nyait a...
gümbö...
éves k...
néven...
nagysz...
Ambas...
nyen e...
a Par...
gas, 53

Filmszillagok anyakönyve

ANYAKÖNYVVEZETŐ: HAVAS ZSIGMOND

Berne, von Eva, filmszínésznő, 1910-ben, Bécsben született. Polgári neve: Peltzer és apja magasrangú katonatiszt volt. Igo Sym, a neves osztrák

Eva von Berne

filmszínész fedezte fel a film számára és Bécsben, a Sascha-filmgyárnál kisebb filmszerepeket játszott. A múlt évben Irving G. Thalberg, a Metro-gyár generalmenedzsere felesége, Norma Shearer társaságában nászútra Európába jött. Bécsbe is ellátogattak, ahol bemutatták nekik a fiatal leányt. Eva von Berne annyira megtetszett a Thalbergházaspárnak, hogy azonnal leszerződtek a Metro-gyárhoz John Gilbert partnernőjévé. Az „Asszonyok ostroma” című film főszerepét játszotta. Eva von Berne nem érezte jól magát a filmvárosban és ezért nemsokára visszajött Európába. Jelenleg Berlinben filmezik. Címe: Berlin, Grunewald, Hubertusallee 13.

Blane, Sally, amerikai filmszínésznő, polgári nevén Betty Jane Young, 1909 július 11-én, Coloradóban született. Négyhónapos volt, amikor apja meghalt és anyja Salt Lake Citybe vitte. Hétéves korában édesanyjával Los Angelesbe költözött. Tanulmányait Alhambrában, a Romona Collegiumban végezte el. A filmhez kilencéves korában került és sokáig polgári nevén szerepelt. Egyike volt a legnagyobb szerűbb filmgyermeknek. Az Ambassador-hotelben, egy táncversenyen első díjat nyert és ezután került a Paramount-gyárhoz. 161 cm. magas, 53 kg. Haja barna, szeme szürke.

Édesanyjával él együtt Hollywoodban. Címe: 163, South Oxford Street, Hollywood, California.

Blondel, von Sacy, polgári nevén vasmegyeri Megyery Sarolla, magyar filmszínésznő, 1903 július 28-án, Balassagyarmaton született. Édesapja cs. és kir. kamarás volt. Legelőször Berlinben kezdett filmezni, ahol egy egész filmsorozat főszerepét játszotta el. Ugyanannál a német filmvállalatnál nem kevesebb, mint 58 filmben lépett fel nagy sikerrel. Ezután meghívást kapott a magyar filmgyáraktól is és a „Bilincsekbe vert jolyam”, „Fogadalom”, „Lady Violette”, „A rög”, „Cigány”, „Elhagyottak” című filmekben aratott jelentős sikert. Jelenleg ismét német, sőt francia filmgyáraknál szerepel. A filmszínésznő irással is foglalkozik, nemrégiben jelent meg egy érdekes regénye a „Délbáb” hasábjain „A fény szerelmese” címen. Novellái, versei is általános érdeklődést keltenek. Haja szőke, szeme barna, 54 kg. Címe: Berlin, Anhaltstrasse 13.

Sacy von Blondel

Brent, Evelyne, amerikai filmszínésznő, Tampában, Floridában született. Tanítónőnek készült, de azután mégis színészkolát végzett, statiszta lett, hogy édesanyján, aki özvegyasszony volt, segíthessen. Európába jött és először Londonban kapott filmszerződést. Négy éven keresztül szerepelt az angol filmgyárakban, majd visszament Amerikába, ahol Douglas Fairbanks fedezte fel nagy tehetségét és egyik legközelebbi filmjében kilátásba helyezte részére egy főszerepet. A

film felvételei azonban egyre késtek, úgyhogy Evelyne Brent ezt nem várta be, hanem egy másik gyárral kötött szerződést, ahol detektív- és apacs-

Evelyne Brent

filmekben szerepelt nagy sikerrel. Monte Blue, a neves filmszínész partnernője volt. Evelyne Brent két ízben kísérelt meg öngyilkosságot, de mind a kétszer sikerült őt az életnek megmenteni. Asszony, nemrégiben kötött házasságot Harry Edwards-szal. Haja, szeme barna, 152 cm. magas, 50 kg. Jelenleg a Paramount sztárja és Emil Jannings partnernője. „A hontalan hős”, „Alvilág” című filmekben aratott nagy sikert. Címe: Paramount Famous Lasky-Studios, 5451, Marathon Street, Hollywood, California.

Brian, Mary, amerikai filmszínésznő, Dallasban (Texasban) született. Szülei nem is gondoltak arra, hogy lányuk filmszínésznő lesz. Egészen tizennyolc éves koráig élt Dallasban, ahol tanulmányait is elvégezte. Ezután Los Angelesbe költözött, ahol felfedezték a színpad számára. Nagyon bájos megjelenés, úgyhogy rövid idő alatt a filmszakemberek is figyelmek lettek rá.

Herbert Brenon, aki éppen a „Peter Pan” című filmet rendezte, kérte először egy filmszerep eljátszására. Érdekes, hogy Betty Bronson, aki a címszerepet játszotta ebben a filmben, színlén ennek a képnek köszönheti karrierjét, mint Mary Brian is. „A front mögött”, „Beau Gest”, „A kis francia lány” című filmekben aratott nagy sikert. Őde fiatalága, kellemes külseje miatt igen sok rajon-

Mary Brian

gója van, nemcsak Amerikában, hanem Európában is. Címe: Paramount Famous Lasky-Studios, 5451, Marathon Street, Hollywood, California.

Caroll, Nancy, (polgári nevén Nancy La Hiff), amerikai filmszínésznő, 1904 november 19-én, New-York Cityben született. Édesapja ír származású és Nancy tizenkettedik gyermeke volt. Nancy Caroll karrierje New-York-

Nancy Caroll

ban, a Loew Theaterben kezdődött. Táncosnő volt. 1923-ban nővérével együtt — aki szintén táncosnő volt — a Passing Show kórusban lépett fel és mivel Nancy tehetsége napról napra jobban szembetűnt, külön tánészámot kapott. Három hétig működött a kórusban, majd szőlőtáncosnő lett. Érdekes, hogy partnere a színpadon James Hall volt, aki jelenleg szintén a Paramount-gyár tagja. 1924-ben a „Májusi virág” című darabban, a Forest Theaterben szerepelt, ahol nagy sikere volt. Mint filmszínésznő, először a Fox-filmgyárnál szerepelt, majd Anne Nichols, az „Abhis Irish Rose” nagysikerű szerzője egy losangelesi tánchelyiségben szerződött le a színdarab filmváltozatának főszerepére. Ma egyike a legkiválóbb fiatal filmszínésznőknek. Haja vörös, szeme kék, 121 cm. magas, 53 kg. Asszony, férje Jack Kirkland. Címe: Paramount Famous Lasky-Studios, 5451, Marathon Street, Hollywood, California.

Ez is egy öröm

A Fészekben arról beszélgetnek, hogy a francia színészek mennyivel többet keresnek a magyaroknál.

— Na, azért én mégis örülök, hogy nem születtem Franciaországban — mondja Papp Jancsi.

— Miért? — kérdezi Sik Rezső.

— Na hallod, hiszen egy szót sem tudok franciául.

Filmek a mikronkonkó alatt

Ezen a héten egy új filmszínész nő mutatkozott be a pesti mozivászonon. A neve: Eva von Berne. A Royal Apollo nagy filmjének, az *Asszonyok oslora* című drámának játszotta a főszerepét. A film szcenáriumát Jacob Wassermann regénye nyomán készült. A téma érdekes, izgalmas és szép: a férfi, aki mindig jót akar, minden jó szándéka mellett is rosszat cselekszik. A végén meg kell halnia. A férfi-főszerepet John Gilbert játssza és mellette nagyszerű színésznővé nőtt a bécsi kisleány: Eva von Berne. Szeretnénk kezét szorítani a film rendezőjével, akinek volt bátorsága ebben a filmben mellőzni a happy endet.

Az *Artház gyöngye* cím alatt új Zigoto-filmet mutatott be a Palace és az Orion. Ez a film választ ad arra a kérdésre, hogy Zigoto, aki valamikor olyan népszerű volt és aki azóta meghalt, életének utolsó idejében miért bukott meg minden szerepében. Bámulatosan élvezhetetlen ez a burleszk.

Marion Nixon és Charles Rogers játssza a *Pulifár kisasszony* című vígjáték főszerepét, amely a Rádiusban és a Capitolban került bemutatásra. Izgalom, romantika, naivság és limonádé. Ezekből éppen elegendő, sőt túlsókat kaptunk ezzel a filmmel.

A *felkelő* címen egy történelmi zagyvaságot mutatott be a Palace és az Uránia. Lissi Arna, Hans Stüve és Albert Steinbrück játssza a három főszerepet. A mese naiv és ponyva, a rendezés gyenge, a díszletek pedig kritikán aluliak.

Karin Michaelis világhírű regényéből készült *A veszedelmes életkor* című dráma, amelynek egyik női főszerepét érthetetlen okból Maria Paudler játssza — utólérhetetlenül gyengén. Amilyen kedves és bájos ez a filmszínész nő vígjátékokban, olyan tehetőtelen drámában. Ezzel szemben nagyszerű alakítást nyújtott a film főszereplője, Bernhard Götzke. Asta Nielsen, a dráma-címszereplője még ma is olyan csodálatosan játszik, hogy az új és nagy sztárok közül kevesen érnek a nyomába. A filmet a Rádius és az Orion mutatta be.

Semmi újat sem hoz a Kamara

Vörös tigris című filmje, amelyben egymásután bukdácsolnak az izgalmas jelenetek. Az ember nemcsak azért megy a moziba, hogy izgalmakat lásson. A film főszereplője: Patsy Ruth Miller, kitűnően végezte el a rábízott, csöppet sem könnyű munkát.

Betty Bronson és James Hall játékában gyönyörködhattünk a Kamara kísérőfilmjében, a *Ritzben*. A film szcenáriumát Elinor Glyn egyik ponyvaregénye nyomán készült és az igazságnak tartozunk annak megállapításával, hogy ez a történet a vásznon megnemesült. A filmmel szemben nem szabad nagy igényeket támasztani, de néhány kellemes percet szerez azoknak, akik megnézik.

A *Keresd a férfit* című filmet a Corvin, Décsi és Corso mutatta be. Főszereplők: Esther Ralston és Neil Hamilton. Egészen biztos, hogy azok a nők, akik ezt a filmet megnézik, kedvet kapnak a színésznői pályához. A szobaleányból ünnepelt színésznő lesz és ez a szédületes karrier sok ábrándozó leányt fog gondolkozóba ejteni.

Helene Costello és James Murray játssza a Corvin drámájának, a *Lángol az ég* című film főszerepét. Néhány igen jó jelenet, több kitűnő rendezői ötlet teszi érdekessé a történetet.

A Royal Apollo és a Capitol kísérőfilmje, a *Marokkói menyasszony* igen sikeres exotikus témájú francia film, amit több, nálunk alig ismert, de kitűnő filmesillag visz sikerre.

A *Két imposztor* a címe a Décsi, Corso és Omnia vígjátékának, amelynek főszerepeit Shirley Mason és Douglas McLean játssza. A film két tengerész vidám kalandjait viszi vásznonra. Jó vígjáték, finom humorral, sok komikus jelenettel. h.

BÉLYEGALBUM

előrajzolt ábrával elsőrangú segítsége a kezdő gyűjtőknek. Ára 1 pengő, portó 20 fillér. Megrendelhető a

Délbáb kiadóhivatalában,
Budapest, VII. kerület, Dohány uca 12

MAIN STREET

Hollywood, 1929 április.

A Main Street a királyok uccája Hollywoodban.

A Main Street a valóra vált álmok és a teljesült vágyak útja.

A Main Streeten lakik vagy a Main Streeten sétál minden amerikai film-híresség.

A Main Streeten járni élmény.

*

Az egyik épület előtt Billie Dove áll. Ill a Main Street napsütésében szebb, mint a vásznon. Kacsu alakja szinte világit a járdán. Elmélázva nézi a kirakatokat, aztán megindul lassú, különös léptekkel. Billie Dove nagyon, de nagyon különösen jár. Mintha lába nem is érintené a földet.

Ellünik, de a következő pillanatban már egy szöke nő vonja magára az emberek pillantását. Pompás lonon ül, de még lovánál is szebb a dressze.

— Claire Windsor! — mondják a járókelők áhitattal. És ő, mintha halatlanú a dieséretelek, mosolyogva ringatózik a nyeregben.

Az egyik uccasarkon Charles Rogers fordul be a Main Streetre. Mosolyog. Örökké mosolyog. Két keze a nadrágzsebében és vidáman fogadja hódoló üdvözlését.

Egy étterem előtt cigarettára akar gyújtani. A gyufa nem gyullad meg és Charles Rogers eldobja a gyufát és — a cigarettát is. Másikat vesz elő. Rágyújt, —egyet-kettőt szíppant, aztán eldobja.

Előkelő ház. Mr. és mrs. Smith tulajdona. Előkelő ház és előkelő tulajdonosok. Büszke lehet az ember, aki a Main Streeten ebbe a házba léphet. Aki itt vendég lehet.

A mozivásznon mr. és mrs. Smilhet Douglas Fairbanksnek és Mary Pickfordnak hívják.

Ha egy előkelő ember érkezik Hollywoodba, akkor első útja biztosan a Pick-Fair House-ba vezet. Még a walesi herceg is levizitelt ebben a házban, amikor Hollywoodban volt.

A ház tele van virággal, nemesak a nagy angol kert, hanem a szobák is. Mary Pickford többet költ egy hónap alatt virágra, mint száz más ember egész életében. A házból gyönyörű kilátás nyílik egész Beverly Hillsre.

— Ez a mi világunk! — mondja a boldog és híres házaspár.

Akkor a legboldogabbak, ha Mary Pickford a zongorához ülhet. Ezek a falak csak klaszszikus zenét hallottak, mert Mary és Doug gyűlöli a jazzt.

*

A Main Street nevezetessége? ... Lupe Velez.

Mexikói nő.

Goromba, jó, nevelletlen, elragadó és rakoncátlan. Imádják.

Ha lársaságba megy és a szalonba lép, száz hang kiáltja feléje:

— Halló Lupe! Gyere ide! ... Mesélt valamilyen ...

— Ill vagyok, kedvesem — mondja Lupe Velez. — Hogy te milyen jó poszt vagy ...

Billie Dove
(Fotó First National)

És Lupe szót fogad. Mesél. Szépeket és eseményeket.

Specialitása? Gyönyörűen szülködik. Mexikói.

Mindent megmond, ami a szívében fekszik és nem pletykázik senkiről semmi rosszat. Ezért szereti őt mindenki ebben a városban, ahol nem azt mondják meg az emberek, amit kellene, ahol mindenki hazudik és ahol mindenki tud valami rosszat a másiktól.

Lupe Veleznek édes, barna szemei vannak és barna az arcbőre. Folyton az orrahegyet puderozza. Hosszú szempillái sohasem veti fel.

— Miért nem nyitod ki a szemeidet? — kérdezik tőle a barátai. — Hiszen olyan szép szemeid vannak!

— Miért nem nyitod te ki? — feleli Lupe. — hiszen neked szebb szemeid vannak...

Bákol, de mindenki tudja róla, hogy ő az egyetlen, aki komolyan gondolja azt, amit mond. Mindenkit szebbnek talál. . . .

Hopp, azt a barna kislányt már látom valahol. Vagy nem is kislány? . . . Itt megy előttem a Main Streeten, tenniszrakett van a hóna alatt és a tenniszpályára siet.

A neve Patsy Ruth Miller. Patsy Ruth

Claire Windsor

Miller vagy filmezik nagy tenniszszek. Mindenkiel tenniszszek.

A fivéreivel lakik együtt egy szép házban, ahol mindig egy sereg ember nyüzsgő. Akinek nincs szerződése, az ebben a házban tölti az idejét.

Patsy Ruth Miller híres az omllettjéről. Ez az omllett nagyon rossz, de mindenki dícséri. A rossz nyelvek azt beszélik, hogy a népszerű filmszínész nő ezekkel az omlettekkel nagyon sok hollywoodi orvost juttatott vagyonhoz. . . .

Este együtt van a fivéreivel és miután a vendégek hazalakaródtak, a fiverek és a kis nővér régi iskolai dalokat énekel. Hogy miért nem a vendégek előtt? Tapintatosságból.

Rosszul énekelnek.

Egy nagy ház a Main Streeten. James Cruze rendező és Betty Compson háza. Tömegszállítás. Néha százan ebédelnek itt. Meghívót nem küldenek ki, de aki ide belép, ebédet kap. Akik nem jönnek ebédre, azok teára jönnek.

A sarokban egy kékszinű szőfa.

Napról-napra ugyanaz a két ember ül rajta. William Haines filmszínész és Helene Jerome Eddy filmszínész nő. A nő fekete szemű.

Charles Rogers
(Fotó Paramount)

Egymás mellett ülnek és egymás kezét fogják.

Senki sem törődik velük.

— Áldás rájuk — gondoltják az emberek.

*

Ha a Pick-Fair-házban hercegeket látnak vendégül, akkor a Main Street egy másik épületében a művészet és az irodalom hercegei adnak egymásnak találkozózt. Színészek, írók, zenészek ülnek itt össze és a házigazda, Edmund Lowe és a háziasszony, Lilyan Tashman boldogan hallgatják a vendégek világát.

A házban sok szoba van és a szobákban sok ember. Veszekednek, vitalkoznak és közben ill születik meg sok regény- és filmtétel és sok zeneszerző ill komponálja meg fejben legközelebb megjelenő ujdonságát.

Egy csinos nő érkezik a házba. Húsz-harminc férj kíséri.

Virginia Vally.

Káprázlató toalelljei vannak. Minden nap más és más ruha van rajta, de a ruhák színe vagy sötétkék vagy fekete. Mindegyiken sok csipke.

Hogy a férfiak miért kísérik? ... Imádják ... És ő mit szól ehhez? Nevet. Nevet a férfiakon, mert csak egyetlen férj érdekli. Egy fiatal herceg.

Patsy Ruth Miller

Lupe Velez

És a herceg ott imádjja őt a többi férfi között.

*

Két népszerű fiatalember a Main Streeten: Ben Lyon és Garry Cooper. Naponként száz meghívót kapnak és őt-hat helyre mennek el. Fialalok, tehát jól bírják ezt a súlyos munkát.

Garry Cooper a nők kedvence. Ha az inas bejelentli, akkor a nők kórusban sóhajtják:

— Ó Garry...

De Garry nem törődik velük, mert ő csak egy nővel törődik, egy nőt kísér, egy nő után söhajtózik és egy nőért akar mindenáron meghalni.

Lupe Velezért.

Hogy mi lesz ennek a vége?

Talán mégsem házasság.

*

A Main Street két rejtelmes alakja Lon Chaney és Gustav von Seyffertitz.

Lon Chaney nem hív meg senkit, nem megy el sehová, nem érdeklí senki és állandóan otthon van felesége és gyermeke társaságában.

Seyffertitz egy előkelő hotelben él. Nem bérel apartement, hanem egy kis szobában lakik. Felesége és leánya van, de nem él együtt velük.

És a Main Street rejtélyes asszonya: Jelta Goudal.

Hogy miért rejtélyes? Azért, mert nem szórakozik, nem barátkozik férfiakkal.

Lilyan Tashmann és férje, Edmund Lowe

Mindössze két nővel barátkozik. Ezekkel azután nagyon jó barátságban van.

*

Cecil B. de Mille Hollywood — bankárja. Előkelő, tartózkodó és nagyon vigyáz a formákra. Gyönyörű háza van. A berendezés minden darabja műremek, de barátait nem itt látja vendégül, hanem a Roosevelt Hotelben.

Aki Cecil B. de Mille-lel ebédel, az lehet állás nélkül, az lehet nevtelen vagy akár rongyos is, de előkelő ember. Valaki Hollywoodban. Ha egy ilyen ember beállítana valamelyik filmstúdióba állásért és azt kérdeznék tőle, hogy mihez ért és az illető azt felelné, hogy: „Kérem, én tegnap Cecil de Mille-lel ebédeltem”, akkor minden további kérdészködés nélkül kitűnő állást kapna.

Mert de Mille csak tehetséges emberekkel ebédel.

*

És ha végigmentünk a Main Streeten és a végén megállunk, eszünkbe jut valami:

— Mindenkit láttam, csak egy filmszínésznőt nem. Clara Bow-t.

Clara Bow mindenütt és sehol sem látható. Clara Bow az egyetlen nő Hollywoodban, aki a maga útján megy. Ez nagy kockázat Hollywoodban, de neki megboesájtják.

Garry Cooper
(Fotó Paramount)

Mert Clara Bow a szerenese gyermeke. Szép és olyan karriért esinált, hogy még a hollywoodiak is — akik pedig sok esodát láttak — nyitva felejtették a szájukat.

Ha itt-ott felbukkan, az emberek mosolyra derülnek, mert ez a vörös-hajú, életvidám leány mindenkiel szemben egyformán kedves. Az igazgatójával szemben épp úgy, mint a fodrásznővel.

Ha valakül megbánt, akkor rögtön sírnafakad. Öngyilkos akar lenni nagy bánatában.

Clara Bow (Fotó Paramount)

A Main Street a film királyainak útja. Aki a Main Streeten híres ember, aki után megfordulnak az emberek, attól a hollywoodi kereskedők nem kérdezik meg, hogy van-e pénze. Szó nélkül odaadnak neki egész üzletüket.

Mert a kereskedőknek elsősorban az a fontos, hogy a híres és népszerű sztár nála vásároljon — a reklám miatt...

De aki nem híres ember Hollywoodban, az rosszul érzi magát a Main Streeten.

A. W. A.

Cecil B. de Mille lakásának egyik terme (Fotó Metro—Goldwyn—Mayer)

ÉPSÉG ~ SZÉPSÉG

Ha két rövidke szóban akarnánk összefoglalni mindazt, amit a fogakról tudni kell, akkor egész egyszerűen azt mondanánk, hogy: Épség — szépség. Ennyi az egész. És ez az épség nem kizárólag a természet adománya. Ha az ember maga nem vigyáz és nem okosan vigyáz a fogai épségére, hiába adott neki a természet szép és ép fogakat.

Hogy a fogak szépsége mennyire hozzájárul az arc szépségéhez, arra nézve igen jellemző az, hogy filmszínésznő csak az lehet, akinek kifogástalanul szép fogsora van. Vannak szépség hibák, amiket elnéznek, elretusálnak, de csúnya fogakkal nem lehet a vásznon megjelenni.

Az életben is sokszor tapasztaljuk, hogy valaki igen jó benyomást kelt bennünk, valósággal vonzódunk hozzá, még mielőtt egyetlen szót váltottunk vele, aztán megtörténik az ismeretség, az illetőnek „szólásra nyílnak ajkai” s vége minden illúzióknak. Mi történt az előttünk annyira rokonszenves arcvonásokkal? Semmi különös, csak éppen az, hogy láthatóvá vált egy csúnya, gondozatlan, hiányos fogsor. A nemrég még rokonszenves arc teljesen eltorzult.

Mit ér a bájos mosoly, ha csúnya fogak bukkannak elő az ajkak közül? Pedig a mosoly a hölgyek legigézőbb fegyvere. S ezt a hatásos, szinte mindig biztosan találó fegyvert engednék ki a kezeik közül? Nem. Ők azt nem teszik. Inkább mindent elkövetnek, hogy a fogaik és ajkaik olyan szépek, igézők legyenek, amilyenek csak lehetnek.

Mert nemcsak a fogakat, hanem az ajkakat is lehet szépíteni. Nem rúzsra gondolunk. Az egyrészt nem új, másrészt nem szép. Hanem az ajkak formázására, ami egyáltalán nem tartozik a lehetetlenségek közé.

Például vastag ajkaknak igen szép, karesú vonalat lehet adni, ha reggelenként hideg vízbe mártott fogkefével néhányszor erőteljesen végigkefélik. Tülságosan keskeny ajkakat a hüvelyk- és mutatóujjal masszírozzuk,

miáltal a vérkeringést élénkítjük s az ajkak lassan megerősödnek. Mindkét kúrát kitartással, hosszabb ideig kelvégezni, hogy szemmel látható eredményt érjünk el.

A fogak ápolásáról nem szükséges hosszasan beszélni. Fogkefe, víz, megbízható gyártmányú fogtisztító-szer és reggel-este szorgalmas számosás. Ha a fogak színe minden különös ok nélkül megváltozik, fakul, sűrűn, okvetlen fogorvoshoz kell fordulni, mert ennek rendszerint komoly oka van. A dohányos embereknek

A vastag ajkakat hideg vízbe mártott fogkefével dörzsöljük, hogy megvékonyodjanak

fokozottabban kell fogait ápolni, mert köztudomású, hogy a nikotin sárgítja a fogakat. Általában pedig a leghatásosabb fogápolás és épségtartás abban rejlik, ha bizonyos időközökben — akár fáj a fogunk, akár nem — orvossal ellenőriztetjük, hogy rendben vannak-e a fogaink.

MEGJÖTT A VEZÉR!...

Bohózat egy felvonásban. Irta: Csupkó Lajos

Ezen darab előadási joga bármely nyelven kizáróan Dr. Marton Sándor színpadi kiadótól, Budapest, IV., Bécsi utca 1 szerezhető meg. (Copyright 1929. by Dr. Alexander Marton, Budapest)

Személyek:

A filmrendező
A primadonna
A hősszerelmes
A náiva
A komikus
Az operatőr
Goldmann, könyvüagnök

(Szín: A „Vénusz” filmgyár irodája. A falakon plakátok és filmsztárok fényképei. Jobboldalon íróasztal telefonnal. Középen dohányzóasztal, körülötte folyók. Bal- és középkijárat. Mikor a függöny felgördül, a rendező belép, utána a színészek, kb. nyolcan-tizen. Mindenki érdeklődik: — „Mikor jön meg? — Repülőgépen érkezik? — Megvette az egész filmgyárat? — Hol a távirat? — Jaj, olyan izgatott vagyok!”)

I. JELENET

Rendező (üdegesen): Csönd legyen, mert kidobom az egész társaságot! Megholondul az ember ebben a zajban!

Primadonna: Hát akkor kérlek, referálj a dolgról. Senki sem tud biztosat!

Mindnyájan: Úgy van! Halljuk Barthát!

Rendező: Idefigyeljete! Amint tudjátok, gyárunk, a „Vénusz”-filmgyár főnkrement, mi pedig szerződés nélkül maradtunk. Veletek együtt én sem kaptam meg a honoráriumot, pedig utolsó filmem: „Az örült fakír” világsiker lett.

Komikus: Na, arról lehetne beszélni...

Rendező: Talán kétségbevonod?

Komikus: Dehogyt! Épp azt mondom, hogy „arról lehetne beszélni”, hogy mennyit keresett vele a „Vénusz”?

Rendező: Azt elhiszem. Itt álltunk hónapokig szerződés nélkül, míg végre sikerült a megboldogult igazgatóságnak rábírn Goldmann Sámuel, a világhírű amerikai „Universal”-

filmtröszt igazgatóját, hogy a gyárat megvegye.

Mindnyájan: Éljen!

Rendező (táviratot vesz elő): Gergely — volt igazgatónk, — Bécsből táviratot küldött, melyben jelzi, hogy mr. Sámuel Goldmann repülőgépen Budapestre érkezik és egyenesen idejön a telepre. (Olvas.) „Szerződés, megköltve. — Stop. — Lakosztály a „Ritz”-ben. — Stop. — Goldmann repülőgépen reggel ötkor érkezik. — Stop. — Mindent előkészíteni. Stop. — Gergely.”

Komikus: Meg vagyunk mentve. Stop. — Előleg zicher! — Stop. — Éljen a rendező! — Stop.

Rendező: Marha! (Komikus.) Stop.

Hősszerelmes: Nem hozat majd ide az új díri amerikai színészeket?

Rendező: Legfeljebb egy komikust, mert Rimóczyt már semmire sem lehet használni.

Rendező: Tudomásom szerint Goldmann magyar ember.

Mindnyájan: Magyar?

Komikus: Hát nem tudjátok, hogy Amerikában minden magyar milliomas? Már a neve is az. Goldmann: Aranyember.

Rendező: Rimóczy, fogd be a szád, mert kiváglak! Egyébként itt van az „Illustration”-ban a fényképe. (Az íróasztalról felveszi a lapot és mutatja.)

(Mindnyájan a rendező köré csoportosulnak és nézik a képet.)

Primadonna: Egész jóképű bácsi!

Komikus: És milyen szép nagy orra van.

Rendező (ránéz Rimóczyra, aki grimaszt vág és félreáll): Most félöt. Goldmann félóra múlva itt lesz. Amint megbeszéljük, a műszaki személyzet az udvarban üdvözlő, mi pedig itt az irodában. Igyekezünk megnyerni a bizalmát, hogy mindnyájunkat szerződtessen. Legfeljebb Rimóczy kerül B-listára.

Komikus: Az lehet. (Páthosszal.) De akkor „Robéspierre, követni fogsz!”

Hösszerelmes: Baj van, öregem. Hogy beszélsz vele? Te nem tudsz angolul.

Najwa: Ha óhajtja rendező úr, én beszélek vele. A franciában perfekt vagyok.

Komikus: Ne mondja, ne mondja!

Najwa: Talán kételkedik benne, kedves Rimóczy? Az anyám francia nő volt...

Komikus: ...a papáját pedig leütötte egy hajókötél.

Najwa: Szentelen!

Hösszerelmes: Ne murizz, Rimóczy!

Rendező: Csak hagyd! Addig dumál, amíg valamit hozzá nem vágok. (Primadonnához.) Hol a virág, Juci?

MEIN KÁVÉ

Primadonna: A Kovácsnémal.

Rendező: Ne felejtsd el tehát, hogy amint belép a diri, azonnal átadod a csokrot néhány szó kíséretében. Most pedig mindenki rakja fel az ünnepi ábrázatát és menjünk a műterembe. (Középen kivonulnak.)

II. JELENET

Goldmann (könyörgőnök felöltővel a karján, irattáskával a kezében, balról belép): Alázatos szolgája! Jó napot kívánok! (Szétnéz.) Ahogy nekem jó napom van — Rotschildnak legyen mondva. Ahová belépek, ott egy kutya sínes — rajtam kívül. Már térdig lejártam a lábam, de még egy vacak könyvet sem adtam el. Most is kijöttem ide, mert a Krausz azt mondta, hogy a Remele út 180. alatt egy Bartha nevű uraság hajlandó könyvet vásárolni. (Nézeget.) De milyen iroda ez? Plakátragasztó iroda?

Rendező (középen belép. Amint meglátja az oldalt álló Goldmannat, felkapja az asztalról az újságot, megnézi a fényképet, aztán meghajol és alázatosan köszön): Good by, mister Goldmann!

Goldmann (megfordul): Tessék?

Rendező: Oh, magyarul méltóztatik beszélni? Akkor legalázatosabb szolgája, vezérigazgató úr!

Goldmann: Vezérigazgató? Kicsoda? (Keresi a „vezérigazgató“-t.)

Rendező: Ön mr. Goldmann Sámuel?

Goldmann (félre): Honnan tudja ez a nevemet? (Fenn.) Kérem, én Bartha urat keresem.

Rendező: Szolgálatára, vezérigazgató úr! Bartha rendező én vagyok.

Goldmann (félre): Miért szólít ez vezérigazgatónak? (Fenn.) Kérem, én a „Nyüjork“-ból jöttem, mert azt mondta a Krausz, hogy itt jó üzletet lehet csinálni. Talán tetszik is tudni róla?

Rendező: Hogyne! Egy órával ezelőtt kaptam meg a táviratot.

Goldmann (meglepetve): Csak nem táviratozott az a marha, hogy idejövök?

Rendező: De igen. Expressz jött az értesítés.

Goldmann: Nahát! Amióta ennek a Krausznak egy téglá esett a fejére, azóta teljesen hülye.

Rendező: Mélyen tisztelt vezérigazgató úr!...

Goldmann (félre): Ez az ember heklizni akar. Mindég vezérigazgatónak szólít.

Rendező: Örömmel telt szívvel üdvözölöm Önt a gyár területén, mint olyan kiváló egyéniséget, ki tudásával és tőkájével...

Goldmann (félre): Mit akar ez a tőkémme?

Rendező: ... új erőt és lüktetést hoz a szunnyadó vállalatba.

Goldmann (félre): Ez bolond! Tőlem vár lüktetést. (Fenn.) Kérem, én már nem igen tudok — hogy is mondjam, — lüktetni.

Rendező: Mélyen tisztelt vezérigazgató úr!...

Goldmann (félre): Ha még egyszer azt mondja, hogy „vezérigazgató“, pofon ütöm.

Rendező: Méltóztassék megengedni, hogy a művészgárda szerény hódolatát kifejezze. (Középen kiszól.) Megjött a vezér!...

III. JELENET

Mindnyájan (bőjönnek).

Goldmann: Te jó Isten! Egész egy karaván!

Rendező: Hölgyeim és uraim, szeretett vezérigazgatónk körünkbe érkezett, üdvözöljük őt örömmel.

Mindnyájan: Éljen! Éljen! Éljen!

Goldmann (félre): Megbolondultak ezek? (Fenn.) Bocsánatot kérek,

nem tudom mire vélni ezt az ünneplést, de...

Mindnyájan: Éljen!

Goldmann (Kétségbeesetten): Kérem, én a Nyujorkból jöttem...

Mindnyájan: Éljen!

Goldmann: Azt mondta a Krausz, hogy jöjjenek ide...

Mindnyájan: Éljen a Krausz!

Goldmann (kijáratot keres): Úgy élek én — ezek bolondok!

Primadonna (előlép): Mélyen tisztelt vezérigazgató úr!...

Goldmann (félre): Na tessék! Már ez is kezd.

Primadonna: Dagadó kebellem üdvözölöm Önt!

Goldmann (félre): Azt mondja, hogy dagad a keble.

Primadonna (lámpalázt kap): Dagad a keblem... a keblem dagad...

Goldmann: Az baj. Tessék orvoshoz menni.

Primadonna (belezavarodva): Bedagadt kebellem üdvözölöm... üdvözöljük... hogy mint új diri... izé... direktor... mindnyájunk megértő barátja... és a művészet lelkes pártfogója... gója...

Goldmann (félre): Mit akar ez a golyától?

Primadonna: ... új erőt és lelkesedést önt belénk. Hódolatunk jeléül fogadja igazgató úr ezt a kis vacakot... izé... illatos virágescokrol. (Goldmann kezébe nyomja.)

Mindnyájan: Éljen! Éljen! Éljen!

Goldmann: Igazán nagyon meg vagyok halva... nagyon szép volt... de most már megyek. (Félre.) Oda üzlet, bolondok között nem maradok.

GÖMBÖSNÉ-GALAMB MARGIT:

Az úriasszony

Ez a tartalmas, rendkívül tanulságos könyv, amely az írás művészetével tárgyalja mindazt, ami az igazi úriasszony alkotó lényege, a magyar irodalomban páratlan sikert ért el. Figyelmébe ajánljuk az „Úriasszony“ mindazoknak, kik lelki finomságra és úri gondolkodásra törekednek. A mű csinosan van bekötve. Ára hármentve 1 pengő 90 fillér. Megrendelhető a „Déliab“ kiadóhivatalában, Budapest, VII, Dohány uca 12

Kiadó

uccai

üzlethelyiség

a Károly körút közvetlen közelében.
Bővebbet: Dohány u. 12, portásnál

Szeretném tudni, miért nem hozták a lapok, hogy új bolondházat állítottak fel?

Rendező: Vezérigazgató úr nem óhajt üzleti ügyben tárgyalni?

Goldmann: Gondolja, hogy érdemes?

Rendező: Feltétlenül.

Goldmann: Akkor maradok. De csak négy szemközt.

Rendező: Hölgyeim és uraim, a vezérigazgató úr tárgyalni akar. Ha szükség lesz önökre, szólni fogok.

Mindnyájan: Éljen a vezérigazgató úr! (Középen el.)

Rendező: Ha azonban fáradt az igazgató úr és fürödni akar...

Goldmann: Fürödni? Minek néz maga engem?... Tavaly kétszer fürödtem.

Rendező (elragadtatással): Hiába, az amerikai üzletembernek nincsen párja! Addig le sem rázza magáról az út porát, amíg üzleti ügyeit el nem intézi.

Goldmann: Mit rázzak? Én nem rázok rongyot.

Rendező (szivardobozt vesz elő): Meltóztassék rágyújtani! (Tüzet ad.)

Goldmann (félre): Nagyon udvarias. Ez gyanus! A végén biztos, hogy kirug. (Fenn.) Mondja kérem, jár maga a Nyüjorkba?

Rendező (félre): Úgy látszik, azt akarja kérdezni, hogy jártam-e már New-Yorkban? (Fenn.) Sajnos, eddig még csak Berlinben, Párizsban és Kopenhágában voltam tanulmányúton.

Goldmann: Abbáziában sem szokott kártyázni?

Rendező: Abbáziában egyáltalán nem voltam.

Goldmann: Csodálom. Nagyon ismerős az arca.

Rendező: Hogy repült Bécsből idáig igazgató úr?

Goldmann (félre): Hennan tudja ez, hogy Bécsből kirugtak? (Fenn.) Na, na, só, só, repültem én már rosszabbul is. No, de térjünk a tárgyra. Ön ügyebár, szeret olvasni?

Rendező: Hogyne. Egy jó rendezőnek ismernie kell a világirodalom remekeit.

Goldmann: Akkor az én emberem. Ha tehát szeret olvasni, akkor feltétlenül meg kell rendelnie a Phönix Irodalmi Vállalt kiadásában megjelenő Remekírók Könyvtárát díszkötésben.

Rendező: Majd megrendelem.

Goldmann: Semmi „majd”. A majdra nem ad a... na igen... és én az vagyok. (Ivet vesz elő.) Tessék, itt van a blanketta, írja alá a nevét. Előleg nem kell, az első részlet két hónap múlva esedékes. Aláírt megrendelés vissza nem vonható.

Rendező (csodálkozva): Igazgató úr összeköttetésben áll a budapesti Phönix-vállalattal?

Goldmann: Na hallja, ebből élek!

Rendező: He-he! Jó vicc! Egy dollár-milliomos ügynökségből él. Azt hiszem, igazgató úr, csak passzióból vállalta el a képviselőletet.

Goldmann: Passzióból? Magának kellene annyit szaladgálni „passzióból”, mint nekem. Itt tessék aláírni.

Rendező: Parancsára. (Aláírja.)

Goldman: Na, végre csináltam egy jó üzletet.

Rendező: Egész biztos, hogy jó üzletet csinált a gyárral, igazgató úr. Az

MADEIRA ÉS RICHELIEUX Kézimunkakönyv

Ez a kézimunkakönyv Madeira- és Richelieu-mintákat tartalmaz, még pedig hétszáz szebbnél szebb rajzban. Ára bérmentve 2 pengő 50 fillér. Megrendelhető a „Délbáb” kiadóhivatalában, Budapest, Dohány u. 12

Tábornok mint kém BADEN POWEL KÉMKEDESEI

Ezen könyvben nemcsak érdekesítő olvasmányok találhatók, hanem érdekes rajzok is, melyek jellemzik egy angol tábornok furfangosságát. Ára bérmentve 1 pengő 20 fillér. Megrendelhető a „Délbáb” kiadóhivatalában, Budapest, VII, Dohány uca 12

- ön keze alatt virágzásnak fog indulni a filmgyártás, mert elismert lény, hogy nincs a világon még egy ember, aki úgy értene a mozihoz, mint Ön.
- Goldmann:** Jó vice! Én értek a mozihoz. Egy évben egyszer megyek moziába, akkor is elalszom.
- Rendező:** Nem csoda, hiszen igazgató úr Hollywoodban személyesen látja a felvételeket.
- Goldmann:** Hollywood? Ezt a mozit nem ismerem.
- Rendező:** Szabadna igazgató úrtól néhány intimítást kérdeznem az ottani művészletről?
- Goldmann:** Inti... minti... hogyné szabad, csak tessék.
- Rendező:** Mit csinál Lillian Gish?
- Goldmann (félre):** Hát ez meg ki? *(Fenn.)* Ja, Gish? Hát az bizony meghalt.
- Rendező (meglepődve):** Meghalt! Hihetetlen! Ezt Európában még nem is tudják. Miben halt meg?
- Goldmann:** Ruhában.
- Rendező:** Nem úgy értem. Mi baja volt?
- Goldmann:** Asztmás volt az öreg.
- Rendező:** Micsoda szenzáció! Lillian Gish öreg volt. Ki hitte volna?! Hát a Rin-Tin-Tin hogy van?
- Goldmann:** Az... a Rim-Pim-Pim? Jól érzi magát a huncut. A multkor beszéltem vele.
- Rendező:** A Rin-Tin-Tin-nel? A kutyával?
- Goldmann (félre):** Ja, az egy kutya? *(Fenn.)* Már tudniillik úgy akartam mondani, hogy én beszéltem, ő meg hallgatott.
- Rendező:** Hogy érzi magát Putty Lia?
- Goldmann (félre):** Jó lesz vigyázni, úgy látszik, ez is egy kutya. *(Fenn.)* A Puci Lia? Az bizony megellett. Kilenec kölyke lett.
- Rendező:** Putty Liának kilenc gyer-
- meke lett? Annak a törékeny kis nőnek?
- Goldmann (félre):** Nő??!! Tudtam, hogy a végén marhaságot fogok mondani. Jó lesz elmenni. *(Fenn.)* Hát Isten Önnel, rendezgető úr. Megyek a „Globus“-hoz.
- Rendező:** A „Globus“-filmhez? Talán csak nem vette meg igazgató úr azt a gyárat is?
- Goldmann:** Pont én vagyok az, aki egy cipőgyárat meg tud venni.
- Rendező:** Ja úgy! Azt hittem, hogy a filmgyárról van szó. Mert épp elég dolga lesz igazgató úrnak ezzel a gyárával is.
- Goldmann (értelmellenül):** Hol van nekem gyáram?
- Rendező:** Hát ez a gyár az Öné.
- Goldmann (örüllet mutat a kezével):** Egész bolond!
- Rendező:** Hiszen azért jött át Amerikából igazgató úr, hogy vezesse a gyárat.
- Goldmann (m.f.):** Mármin? *(Félre):* Tudtam, hogy valami baj lesz. Nagyon udvariásan fogadott.
- Rendező:** Különben is itt van igazgató úr fényképe az „Illustration“-ban. *(Mutatja.)* Mister Samuel Goldmann, az Universal Filmtrószl igazgatója.
- Goldmann (nézi):** Akár jobbról nézem, akár balról nézem, ez én vagyok. A nevem is Goldmann Sámuel. De hogy kerül a lapba a fényképem? Csak nem köröznek? Mondja, biztos maga abban, hogy ez én vagyok?
- Rendező:** Föltétlenül! Két ilyen egyforma ember nincs a világon. Ön a „Vénusz“ filmgyár korlátlan hatalmú vezérigazgatója.
- Goldmann (félre):** Baj van, nagy baj! Engem itt összetévesztenek egy amerikai igazgatóval, aki hasonlít rám. Jó lesz elmenni, amíg ki nem

ÖNÜGYVÉD

Tanácsadó a mindennapi élet ügyes-bajos dolgaiban. 80 oldal, díszes kötésben. Ára bérmentve 1 pengő 10 fillér. Megrendelhető a „Déliab“ kiadóhivatalában, Budapest, VII., Dohány uca 12

ELADÓ TELEFÓN

Használt jó állapotban levő házi telefonkészülékek fél árnál is olcsóbban eladók. Bővebbet: VII. Dohány uca 12, portásnál

rúgnak. Különbén mit?! Az üzlet, üzlet és én az üzlet érdekében feláldozom magam. Hát tudja, rendező úr, ha már így kitalált mindent, akkor ebben maradunk. Én vagyok itt az igazgató.

Rendező: Úgy van. Remélem, az új rezsim alatt megkezdhetjük monumentális filmünket a „Vérző sivatag”-nak a főlvételét, annál is inkább, mert mint hallottam, igazgató úr híres az áldozatkészségről.

Goldmann: Hogyne! Rólam mintáztak az áldozatkészség szobrát.

Rendező: Ha óhajlja, igazgató úr, bemutatam a film főszereplőit. Egyben talán a szerződéseket is megtehetne nézni.

Goldmann (kezdi magát beleélni a szerepbe): Majd meglátom!... Egyelőre a nőket akarom látni.

Rendező: Akkor azonnal szólok a primadonnáknak, ki egyike a legtehetségesebb színésznő'eknek.

Goldmann: Az, aki markomba nyomta a virágot?

Rendező: Igen. (Kiszól.) Művésznő, a direktor úr kéri.

IV. JELENET

Primadonna (belép Bályos mosollyal): Paranesoljon igazgató úr!

Rendező (bemutatja): Primadonnánk, Lucy Lewis, magyarul Löwy Juci.

Goldmann (kezet csókol): Művésznő, he vagyok ragadva — izé... el vagyok ragadva öntől!

Primadonna: Nagyon boldog vagyok. Remélem, előnyös szerződést kötünk, direktor úr. Amint látja, alakom kitünő, lábam formás (szoknyáját felhúzza), areom érdekes tehetségem pedig elismert.

Rendező: Talán addig visszavonulok, amíg a direktor úr lárvgyal.

Goldmann: Helyes. A művésznő is helyes. Ha maga kimegy, az is helyes.

Rendező (középen el).

Primadonna: Eljátszak valami jelenetet?

Goldmann: Nekem ne csináljon itt je-

lenetet. Elég, ha otthon a feleségem csinál. Mennyi gázsit akar?

Primadonna: Hát... ha... ha lesz olyan jó direktor úr... és... ad havi ezer dollárt...

Goldmann: Ezer? Az kevés! (Pózzal.) Kap ezeröttszázat.

Primadonna (örömmel): Ezeröttszázat?! Direktor úr, hogy háláljam meg?

Goldmann: Meg is akarja hálálni? Akkor kétezer dollárt kap.

Primadonna: Direktor úr, engedje meg, hogy megszorítsam a...

Goldmann: Maga nekem ne szorítson semmit. Majd inkább én szorítom magát — magamhoz.

Primadonna (megcsókolja): Szorítson... szorítson... te edes... te drága... te cuki!...

Goldmann: Azt mondta „cuki” — kétezeröttszáz.

Primadonna (csókolja): Te hős... te bösz... te vad!...

Goldmann (minden csók után fizetést emel): Háromezer... háromezeröttszáz... négyezer. Hogy milyen tehetséges ez a nő!...

Primadonna: Lily Long megpukkad, ha megtudja, milyen gázsím van.

Goldmann: Felőlem darabokra szakadhat. Most írja alá művésznő, ezt a megrendelő-lapot.

Primadonna: Milyen megrendelő-lapot?

Goldmann: Amivel megrendeli a Phönix Irodalmi Vállalatnál a Remek Írók Könyvtárát díszkötésben. Előleg nem kell, az első részlet két hónap múlva esedékes. Aláírt megrendelés vissza nem vonható.

Primadonna: Ha csak ez a kívánsága

A világhírű író, WILDE OSZKÁR

egyik leghíresebb szindarabjában azt írja, hogy: „először a modor, azután a morál”. Ez valóban így is van, mert a társadalmi forma és érintkezés már sok ember karrirjének vetelte meg alapját. Az Athenaeum kiadásában most megjelent

DAMA ÉS GAVALLÉR

emű füzet kimeríti mindazokat a tormákat és szokásokat, melyek a társadalm. érintkezésben a jó modornak és biztos fellepesnek elengedhetetlen kellékei. Ára 1 pengő 80 L. bérmentve 1 pengő 90 L. Megrendelhető: kiadóhivatalunkban, (VII. ker., Dohány u. 12)

igazgató úrnak, szívesen aláírom. (Megteszi.) De mikor lesz az én szerződésem aláírva?

Goldmann: A holdban... izé, holnap. Most együttesen fogadom a kollégáit, aztán pihenni megyek.

Primadonna: Újból repülni fog igazgató úr?

Goldmann (jétre): Egész biztos, hogy repülni fogok. De előbb aláíratom az ívet az egész bandával.

Primadonna (kiszól): Rendező úr, a direktor úr kérefi a kollégákat.

V. JELENET

Rendező (az összes szereplőkkel bejön): Parancsoljon, direktor úr!

Goldmann: Kérem uraim és hölgyeim, a szerződéseket holnap tárgyaljuk meg. Egyetlen kikötésem, hogy színeim tisztlába legyenek a világ-irodalommal. Ezért kötelességévé tezem minden tagnak, hogy azonnal megrendelje a Phönix Irodalmi Vállalatnál a Remekírók Könyvtárát díszkötésben, egyévi részletfizetésre. Előleg nem kell, az első részlet két hónap múlva esedékes. Aláírt megrendelés vissza nem vonható! Aláírják?

Mind: Hogyne! Szívesen!

Goldmann: Akkor rendben van. Kérem, rendező úr, mutassa be a jelenlevőket.

Rendező: Naívánk, Daisy Fellow. Ma gyarul Fellner Bözsi.

Goldmann (kezet fog): Nagyon kedves. Itt tessék aláírni. (Írás közben.) Mit csinál a kisleánya? Férjhez ment már?

Naiva: Direktor úr, nekem nincs leányom.

Goldmann: Ninesen? A maga korában egész nyugodtan lehetne.

Rendező: Bonvivantunk Gusztáv Flaubert.

Goldmann: Flóbert? Miért nem Browning? (Kezet fog.) Hogy van Puskás úr? Jól? Na, akkor írja alá.

Rendező: Komikusunk, Rimóczy Pál.

Goldmann: Rimóczy? Azt hittem, hogy

Linkóczy. Maga egy jó pofa! Kérem 5 százalék engedményt.

Rendező (bonvivánthoz, ságoa): Hol az ördögben van Kubicek a géppel?
Bonvivánt: Én már szóltam neki.

VI. JELENET

Operatőr (sietve belép. Hóna alatt a gép): Szabad? Szabad? (Mélyen meghajlik Goldmann előtt, közben majd orron üti.) Alázatos szolgája, igazgató úr!

Rendező: Egy kis figyelmesség. Lefotografáljuk az direktor urat.

Goldmann: Előbb talán hazamennék borotválkozni.

Rendező: Így is olyan jó főlvételt csinál Kubicek, hogy direkt szenzációs lesz.

Operatőr (beállítja a gépet): Profilban óhajtja, igazgató úr?

Goldmann: Úgy olesóbb?

Rendező: He-he! Igazgató úr nagyon vicces. Úgy tesz, mintha nem a saját filmszalagjával vennék fel.

Operatőr (kurblizni kezd): Kérek egy kis mozgást.

Goldmann: Mozogjak? Akkor elromlik a gép.

Rendező (már maga is csodálkozik ekkora naivitáson): De igazgató úr, hiszen ez egy mozigép.

Goldmann: Ja, észre se vettem.

Operatőr: Tessék talán egy kicsit balra fordulni.

Goldmann: Ahá, ezt már ismerem. A „valeszi herec elülről”, a „velsi herec hátulról”.

Rendező: A jövőhéten már futni fog igazgató úr az összes pesti moziban.

Goldmann: Én azt hiszem, hamarabb fogok „futni”.

Rendező (készséggel): Ha parancsolja előbb is előhívjuk az igazgató urat.

Goldmann: Előhív? Honnan?

Rendező: A sötét kamrából.

Goldmann: Mit keresek én a „sötét kamrában”?

Rendező: Ott fürdetik.

Goldmann: Egy sötét kamrában akar engem fürdetni? Én még világosan sem fürdök.

Rendező: Nem önt, hanem a negatívját.
Goldmann: Nekem negatívom van?

(*Féltre.*) Azért éreztél tegnap szúrást a hátamban. Holnap elmegyek egy orvoshoz.

Operatőr: Nagyon szépen köszönöm. Készen vagyok, igazgató úr! (*Géppel együtt el.*)

Rendező: Most pedig parancsoljon a műtermet megtekinteni,

Goldmann: Megtekintem, de a sötét kamrába nem megyek, mert ott fűteni kell. Apropó! Előbb tessék aláírni a megrendelést. (*Íveket ad.*) Ide jön a név.

Mindnyájan (olvassák az íveket és aláírják).

A telefonon megszólal. *Rendező* oda akar menni.

Goldmann: Csak hagyja. Inkább nézze, hogy aláírják az ívet. (*Fölveszi a kagylót. A szereplők nem figyelnek oda.*) Halló! Halló! Itt Vénusz filmgyár... Hogy ki van a telefonnál? *Goldmann:* Micsoda?... Ott is *Goldmann*?! (*Gyorsan leteszi a kagylót.*) Baj van, nagy baj van! Megjött a vezér!

Liz
PARFUMSZAPPAN
 20- FELE DIVATOS ILLATBAN
 MAJNÁL IPARI RT.

Gubacsi út 13.

Rendező: Bennünket kerestek?

Goldmann: Dehogy, a mentőket.

Mindnyájan (átadják az ívet): Tessék parancsolni.

Goldmann: Így! Ezt most elteszem, azán megyek haza.

Rendező: És a műterem?

Goldmann: Nem lehet azt holnapra hagyni?

Rendező: Kegyeskedjék most megtekinteni, mivel a műszaki személyzet is üdvözölni óhajtja igazgató urat.

Goldmann: Még egy üdvözlés? Nem lesz az egy kicsit sok? No, nem bánom, menjünk. (*Előre indul, mindnyájan körülveszik, rendező utoljára marad, Mielőtt a rendező is kilepne, újból megszólal a telefonon.*)

Rendező (visszamegy, de csak egyedül.

A többiek már kinn vannak. Fölveszi a kagylót): Halló! Halló! Itt Vénusz filmgyár. És ott?... Kicsoda... *Goldmann* vezérigazgató?! Ez tévedés. *Goldmann* vezérigazgató már itt van... Micsoda? Az ki van zárva! Én beszéltem vele... Én a rendező... De kérem, az lehetetlen! Itt valami tévedés van! Hogy én tévedtem?... Most érkezett meg vezérigazgató úr Mátyásföldre? De hát akkor ki az, aki itt van?... Egy család?... Adjam át a rendőrségnek?! Kérem, parancsára!... Egy negyedóra múlva itt méltóztatik lenni?... Várni fogjuk! Ahogy parancsolja!... Alázatos szolgálja, vezérigazgató úr! (*Leteszi a kagylót.*) No, ezt jól megcsináltam. De most megyek és két olyan pofont adok annak a csirkefogónak, hogy elferdül a nyaka! Egy ilyen gazember...

VII. JELENET

Goldmann (a színésznővel karöltve visszajön, A többiek utána).

Rendező (karbafont kezekkel végignézi Goldmann): Na!

Goldmann (oidáman): Na?

Rendező (gúnyosan): Visszajött a „vezérigazgató úr“?

Goldmann: Vissza, de már megyek is.

VIGSZINHÁZ

TOPÁZ

Marcel Pagnol világhírű vígjátéka

Főszereplők: **Törzs Jenő, Góth Sándor, Lázár Mária, Gozsi Mariška, Rajnai Gábor, Mály Gerő, Makláry Z., Gárdonyi L.**

Rendező (kárörvendő): Igen, a rendezésre. *(Fölveszi a kagylót.)* Halló!

Kérem a főkapitányságot.

Mindnyájan: Mi az? Mi történt?

Rendező: Csak az, hogy a „vezérigazgató úr” egy közönséges csaló!

Mindnyájan: Csaló?

Rendező: Úgy van. Igazgatónak adta ki magát, mikor nem is az.

Goldmann: Mondtam én, hogy vezérigazgató vagyok? Nem maga erőszakolta rám? Én egy szegény, de peches könyvvügvnök vagyok, mint a mellékelt ábra is mutatja.

Primadonna (ámuldozik): Könyvvügvnök? És én ezt az embert csókolgattam?

Goldmann: Na és? Elgörbült a szája?

Mindnyájan: Botrány! Botrány! Ki kell dobni.

Goldmann (nézőtér felé): Úgy-e mondtam, hogy repülni fogok!

Mindnyájan: Mi lesz a szerződéssel? Gazember!

Rendező (rázza a kagylót): Halló! Központ! Központ!

Goldman (főlényes lesz): Csak rázza a kagylót rendező úr, legalább egész Pest röhögni fog, ha megírják az esetet az újságok.

Rendező: Csak vicceljen, szerencsétlen! Egy pár hónapig ülni fog.

Goldmann: Na és? Azt hiszi, hogy én már nem ültem? Egy pár hónap ide vagy oda...

Rendező (acsapja a kagylót, mivel látja, hogy tényleg neveltségessé vált):

Goldmannak meggy): Mars ki!

Mindnyájan (kinyújtott karral): Mars ki! Mars ki!

Komikus (búsan): Az igazgató úr csaló — Stop. — A rendező beugrott. —

Stop. — Fuccs az előlegnek. — Stop.

Rendező (Goldmannak): Maga még mindég itt van?

Goldmann: Mit kiabál? Aláírták az íveket, most már ügyis megyek. De előbb adok egy jó tipet. Csináljanak egy jó burleszket a következő címmel: „A repülő vígéc” vagy „Hogyan kell Pesten üzletet csinálni?”

(F ü g g ö n y.)

APRÓ TÖRTÉNETEK

Ja vagy úgy!

Dénes György és Pethes Sándor egy közös ismerősükről beszélgetnek.

— Rettenetes egy ember — jegyzi meg Dénes György, — csak úgy ordít róla a butaság.

— De nem tudod, hogy mért! — válaszolja diadalmasan Pethes.

— ?

— *Mert szegény anyja olyan süket, mint az ágyú.*

Kellemetlen

Rátkai Márton mesélte el ezt a kedves viccet.

A mama a fiával az Állatkertben a rinoceroszt nézi. Hirtelen megszólal a gyerek:

— Anyuskám, úgy-e, a papa is így nézett ki valamikor?

— Te tiszteletlen kölyök! — ripakodik rá az anyja — hogy mered ezt mondani?!

— *De hiszen a papa mondta előltem tegnapi, hogy nagy rinocerosz volt, amikor léged feleségül vett.*

Sz

Orku
el abb
szánta.
el. Félé
elvégez
lunk. C
thyány
küldött
sak. A
is arany
lekre vá
nőről a
és cikke
tétlenül
még nem
előre el
hangula
Most sze
temberh
vele. M
ten, esz
fogadott
a fárads
A kérde
szerepel
kettő a
kisleány
Evelyn
zik. Lil
end Ary
Budapes
filmszín
linben f
berg, W
mann cí
vagen. I
pedicós
földön t
legtöbb
ha nem i
pest. El
színházi
minden
művész
zöltük.
éves. A
szívesen
szünk s
film hű
Ilyen cí
ban nem
nem fel
Jascha
művészn
A tudak
juk. Fő
vetlenül
Békés.
M. Sánd

Szerkesztői üzenetek

Cirkuszáneos. A színdarabot vigye el ahhoz a színházhoz, amelyiknek szánta. A főszerepet Ön nem játszhatja el. Félév alatt színészkolát nem lehet elvégezni. Iskolákat elvből nem ajánlunk. Gaál Franciska címe: II, Bathyány u. 4. — **Fehér orgona.** A beküldött versek közlésre nem alkalmasak. A kért mivészno az életben is aranyos, társaságba nem jár, a levelekre válaszol, kora 22 éves. A művésznőről a jövőben is hozunk fényképet és cikkeket is. — **Cs. L. Darabjára** feltétlenül sor kerül. Hogy mikor, azt még nem tudjuk. Színdarabokkal egyelőre el vagyunk látva. — **Májusi hangulat.** Versei meglepően jók, írjon. Most szezőn végén nem ajánljuk, szeptemberben inkább megpróbálkozzhat vele. Már nem tartózkodik Budapesten, csak látogatóban volt itt. Nem fogadott senkit s ezért kár lett volna a fáradságért. Igen. — „**Cigányleány.**” A kért film színész színpadon is szerepel. Csak Berlinben lehet. Mindkettő aranyosok, az utóbbinak egy kisleánya van. — **Vidéki fiatalember.** Evelyne Holt jelenleg Bécsben filmezik. Lil Dagover címe: Berlin, Westend Arys-allee 4. — **Asszony.** E héten Budapesten járt. — **Stefi.** A kért film színész olasz származású, de Berlinben filmezik. Címe: Berlin-Schöneberg, Warthburgstrasse 16. Gösta Eckmann címe: Stockholm, 19. Hjorthags vagen. Lars Hanson jelenleg egy expedíós film főszerepét játssza és külföldön tartózkodik. Svédül. Angolul a legtöbb film színész és színésznő beszél, ha nem is tökéletesen. — **I. Dóra,** Budapest. Ebben a rovatban nem közlünk színházi kritikát, lapunk más helyén minden új darabról beszámolunk. A művész fényképét már több ízben közöltük. Bizony már elmúlt negyven éves. A kroit legyen szíves beküldeni, szívesen megbíráljuk és szívesen leszünk szigorúak. — **Oroszország.** A film hü mása volt a színdarabnak. Ilyen címmel a budapesti színházakban nem mutatták be. Florence Vidor nem felesége Lewis Stone-nak, hanem Jascha Heifetznek, az ismert hegedűművésznek. — **B. Sándor, Gheorgheni.** A tudakozódat elvből nem vállalhatjuk. Forduljon ajánlott levéllel közvetlenül a Szövetséghez. — **K. Ernő, Békés.** A vers nem nekünk való. — **M. Sándor, Füleik.** A nótapályázatot

a Zenebarátok Egyesülete (Budapest, Deák-tér 4), írta ki. A feltételeket az egyesülettől megtudhatja. — **Irma, Szeged.** Gratulálunk vállalkozásához, mert hiszen a kész és talentumos filmszínésznők is nagyon nehezen tudnak elhelyezkedni. Mi is azt tartjuk. Hát csak akarja továbbra is, nincs kizárva, hogy sikerülni fog. Kívánjuk tiszta szívből. Universum Film A. G. Berlin, S. W. 68, Kochstrasse 6—8. Ők is csak fiatalokkal dolgoznak. Olcsóbb és kelenődőbb, mint a régi. Még nem rendeztük be, de azt hisszük, rövidesen nálunk is meglesz. — **H. Mihály, Budapest.** A monológ közlésre nem alkalmas. — **Ij. Sz. István, Budapest.** Forduljon közvetlenül valamelyik színészkola vezetőségéhez. Ha tehetségesnek bizonyul, talán kedvezményben részesítik. A részletekről is személyesen kell érdeklődni.

Május 1. keresztretvény megfjtése. *Vizszintes sorok:* 1. Szerelmek hónapjának 18. Zenekar 19. Ia 20. Tokio 21. Elő 22. An 23. Tek 24. Pedro 27. Eaa 29. Kr 30. Béke 31. Okol 33. Alomszalma 36. Al 37. Ka 39. Arest 41. Razzia 42. Li 44. Döf 46. Barométer 49. Ta 50. Ima 51. Borkoresolya 53. Tó 54. Divat 56. Artista 57. Oda 59. Fargot 61. Na 62. Gis 64. Leviatán 66. Ok 68. Ital 71. Sirám 73. Ugocsa 75. Örs 77. Kartárs 78. Socrates 79. Bjm-bam 81. A sugár 83. Ende 84. Ao 85. Gá 86. Lir 88. Én 89. Ág 91. Rt 92. Kt 93. To 94. É. M. E. 95. Oá 96. Oporto 99. Lat 100. Si 101. Martos.

Függőleges sorok: 1. Szabadban 2. Zenélőóra 3. En 4. Retek 5. Eke 6. Lakó 7. Mr 8. Eid (Die) 9. Karattyolás 10. Ot (Tó) 11. Noema 12. Akasztófa 13. Piazza 14. P 15. Né 16. Alkalmosság 17. Kör 24. Kör 24. Poros 25. Elemóziát 26. Ól 28. Ila 32. Karcag 34. Orr 35. Ai 38. Abos 40. Sél 43. Lat 45. Frit 47. Art 48. Eadem 50. Ivó 52. Kint 54. Drágaság 55. Ignofus 58. Av (Va) 60. A túra 63. Ist 65. Ito 67. Ka 68. Ismertet 69. Akadékos 70. Lamentál 73. R. r. 74. Cég 75. Óból 76. Ri 78. Si 80. Bu 82. Rácos 87. Irma 89. Álom 90. Dort 93. Tor 97. Pa 98. To.

Előfizetési ár:

¼ évre 3 pengő 50 fillér, ½ évre 7 pengő.
Ausztriában példányonként 60 Groschen.

Budapest, VII, Dohány uca 12

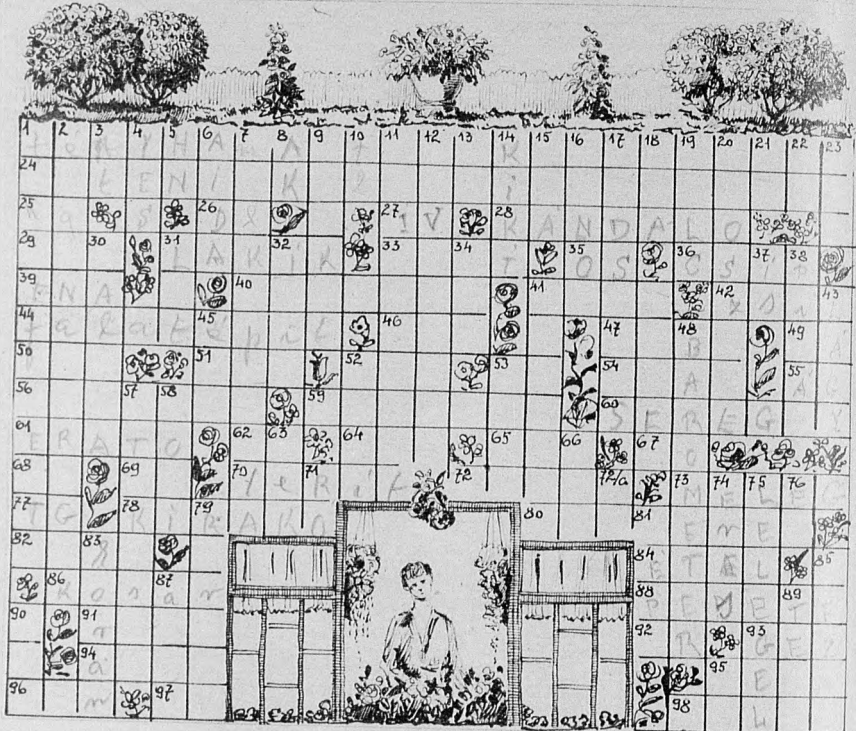
Szerkesztő: **POGÁNY JÓZSEF**
Kiadótulajdonos: **TOLNAI NYOMDAI MŰ-
INTÉZET ÉS KIADÓVÁLLALAT RT**
Kiadásért és szerkesztésért felel: **PAIZS GÉZA**

Nyomatott Tolnai Nyomdai Műintézet és Kiadó-
vállalat Rt. mélynyomó-körforgógépein,

Budapest, VII, Dohány uca 12 szám

Szerkesztőség és kiadóhivatal telefonszáma:
József 423-39 és József 423-50

Kis fejtörő — nagyoknak *

Vízszintes sorok: 1. és 24. Tudod drágám, — szól a legkedvesebb barátom — én már azért is örülök, hogy Pesten mentem férjhez, mert a... 24. lásd 1. 25. Súlyrövidítés 26. Ürmérték rövidítés 27. Papíregység 28. Már nem fűtik 29. Kérdő szócska 31. Lakó teszi 33. Bece női név 35. Csont latinul 36. Szunyog teszi 39. Királynő neve 40. Idegen női keresztnév 41. Fűszer 42. Erdélyi folyó neve 44. Kőműves teszi 46. Egy szó Göre G. szótárából 47. Rózsa 49. Gyerek mondja 50. Női név 51. Zenei kifejezés 52. Hüllő 53. Zsargón szócska 54. Fa 55. Szegényt ez is hívza 56. Üveg megállapítás 59. Törvényszerű 60. Madár 61. Muza neve 62. Összetett más-szalhangzó 63. Nem ugyan az 65. Módosított zenei hang 67. Biztatás 68. Idegen helyeslés fonet. 69. Mutató szócska 70. Szobalány teszi 72. Kítűzött vonal 73. Jót tesz a növényzetnek 77. Bő más-szalhangzó 78. Beföd 80. Munkás 82. „Z”-vel lovagol 84. Táplálék 86. Nő viszi és adja 88. Ilyen fiú is van 91. Kertben terem 92. Uralkodás évében rövidítése — latinul 93. Kótszer 94. Haragos mondja valakire 95. Tavasszal kel ki 96. Növény 97. Állat 98. Hegy neve.

Üggyöleges sorok: 1. Erről a virágról nóta szól 2. Ezekről a virágokról is nóta szól 3. Az

új szövetség rövidítése — latinul 4. Idegen helyeslés 5. „O”-val haza 6. Opera cím 7. Kertben terem 8. Fordított kicsinyítő 9. Ezt is kertben termelik 10. A tallium kémia jele 11. Szól a falusi menyecske: könnyű a falusi asszonynak! Reggel meglocsolja azt a pár szál virágját és aztán egész nap... (két szó) 12. Iz 13. Fordított ital más-szalhangzó 14. „Menjen táncba...” 15. Férfinév 16. Rossz szellem 17. A pesti asszonyok rendezes cserép... ablakaikat 18. Párhuzamosan halad 19. Tréfa 20. Tartják 21. A cink kémiai jele 22. Összetett német magánhangzók 23. Téli sporteszköz 30. Kertben terem 31. Régi mérték 32. Kerítésen keresztül is folyhat 34. Férfinév 37. Kötőszó 38. Cigányne is teszi 41. A kofa is az 43. Puha 45. Egyesület rövidítése 48. Örülünk ha jó időt mutat 52. Szálloda Pesten 53. Ókori város 57. A baromfiét az asszony végzi 58. Női keresztnév 63. Ital 66. Ragadós 71. Korhol 72/a. Helyhatározó rag 74. A levél 75. Barom teszi a fűvel 76. Német ezemélyes névmás 79. Ilyen vásár is van 81. Hűdég-vérű 83. Jó háziaszony ilyenkor kel 85. Pólyó partján gyakori 87. Hűségess hitves teszi 89. Ilyen virág is van 90. Kertben terem 95. Gő-rög betű.

1. Ki szok leg...
2. Ki ban eskü...
3. Mi ligeti ar...
4. Ki Melyik s...
5. Hol azt be 13...
6. Ki Rudolf tr...
7. Mel végrehajt...
8. Ki ében mu...
9. Ki renül?
10. Ki mellyel 1...
11. Ki igazgatóje...
12. Ki 10. Ki bol, melly...
13. Ki mia díjá...
14. Ki „Egy m...
15. Ki lették?)
16. Ki 12. M...
17. Ki tatta be a...

fe

ki a

fe

ki a

fe

ki a

fe

ki a

fe

ki a

Amiről mindenki beszél

1. Ki volt az 1858-ban meghalt, oroszok legnagyobb költője?
2. Kivel tartotta III. Napoleon 1853-ban esküvőjét?
3. Milyen mély a budapesti városligeti arlézi kút?
4. Ki írta a „Dolovai nábob leánya”-t? Melyik színház melyik évben mutatta azt be 130-szor?
5. Hol, melyik évben gyilkollák meg Rudolf trónörökösöt?
6. Ki a világosi fegyverletétel magyar végrehajtója?
7. Melyik fővárosi színház melyik évben mutatta be a „Halló Amerika” c. revüt?
8. Ki írta az „1514” című darabot, mellyel 1922-ben akadémiai díjat nyert?
9. Ki volt a Nemzeti Színház első igazgatója?
10. Ki írta a „Danton” című darabot, mellyel a szerző 1921-ben az Akadémia díját nyerte?
11. Melyik színház mutatta be az „Egy magyar nábob”-ot (Kik készítették?)
12. Melyik színház melyik évben mutatta be a „Hamburgi menyasszonyt”?

BETŰREJTVÉNYEK

— s felemelt hang $\frac{g}{a}$ y herceg

ki tanyája ez a nyárfás. no — no i

$\frac{T}{o}$ ca tanú o teszi

$\frac{z}{e}$ e x pva pjezs

$\frac{e}{o}$ st t abb i

$\frac{k}{e}$ y S E E d ó ő ő

A Ganz és Társa o S

BETŰPÓTLÓREJTVÉNY

Betűk helyesen pótolva függőlegesen olvasva az Operában adott három darab címét adják.

— ók		
— ró		
— ép		
— ap		
— kó		
— ap	— ár	
— az	— kó	— de
— ra	— ár	— el
— ép	— dó	— ró
— ró	— ár	— ár
— ár	— ab	— or
— dó	— da	— ét
— ok	— or	— du
— ír		
— ab		
— da		
— ap		
— es		

BETŰÖSSZEÁLLÍTÓ REJTVÉNY

Kezdőbetűk helyesen összeállítva a Király Színházban előadott három szindarab címét adják.

Bóhíta, **A**doma, **Á**ram, **I**nda, **E**resz, **E**rő, **Ö**re, **L**akós, **K**apor, **N**éma, **H**á-mor, **R**epesz, **G**árda, **N**éni, **C**ápa.

Lipót, **I**rik, **X**avér, **G**ábor, **A**ladár, **O**ttó, **F**erenc, **J**ános, **R**ezső, **E**lemér, **N**ándor, **U**lrik, **R**udolf, **G**éza, **E**éla.

Sára, **C**ecil, **Z**ita, **E**lza, **E**leonora, **E**rna, **A**rma, **G**abi, **A**gi, **Y**ard, **R**ózsi, **L**eóna, **M**ária, **N**usi.

13. számban közölt rejtvények megfejtése

Mről mindenki beszél. 1. Herczeg Ferenc 1920-ban megnyeri az Akadémia Vojnits-díját. 2. A karcagi békét 1699-ben kötötte II. Musztafa, I. Lipót Velence és Lengyelország között. 3. Jenner Eduard angol sebész. 4. 1871. január 26. 5. 1868. január 26-án meghalt Vas Gereben. 6. 1925. Kálmán Imre „Marica grófnő”-jét századszor adták a Király Színházban. 7. Szomori Dezső. 8. Csapó Ilonka. 9. Ady Endre meghalt 1919-ben. 10. Verdi meghalt 1901-ben. 11. Szomori Dezső. 12. Deák Ferenc meghalt 1873-ban.

Betűpótlórejtvények. Magyar Színház. Sárgea János. Bíró Lajos.

Betűrejtvények. A kormánybiztos. Karenin Anna. Tavalyi műsoron. Csákö és kalap. A testőr. Egy test, egy lélek. Elektra.

Betűösszeállítórejtvény. Csákö és kalap. Karenin Anna. Kuruzsó.

Délibáb

Megjelenik minden szombaton

Greta Garbo
(Fotó M. G. M.)

Barso
Roz
III. ÉVF
BUDAPE